

Monitor subsidieregeling leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid in het primair en voortgezet onderwijs

Meting 2020/2021

Anke Suijkerbuijk, Eveline Schoevers, Rianne Exalto, Marjolein Bomhof en Miriam Walraven (Oberon)

Met medewerking van Lisette Hornstra (Universiteit Utrecht) en Mariska Poelman (CBO Talent Development)

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Achtergrond.....	4
1.2	Onderzoeksvragen.....	5
1.3	Methoden.....	6
1.4	Leeswijzer.....	7
2	Fase van uitvoering	8
2.1	Fase van uitvoering.....	8
2.2	Vertaling subsidieplannen naar praktijk.....	8
2.3	Impact van corona.....	11
3	Doelen en doelgroep	14
3.1	Doelen.....	14
3.2	Doelgroep.....	15
3.3	Signaleren en selecteren.....	17
4	Activiteitsaanbod rondom (hoog)begaafdheid	21
4.1	Onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen.....	21
4.2	Kennisdeling en professionalisering.....	28
4.3	Activiteiten rondom beleid en samenwerking.....	33
5	Subsidiedoelen en randvoorwaarden	35
5.1	Passend en dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod.....	35
5.2	Kennisniveau.....	37
5.3	Kennisdeling.....	40
5.4	Samenwerking.....	42
5.5	Randvoorwaarden.....	44
5.6	Vergelijking.....	45
6	Conclusie	46
6.1	Samenvatting uitkomsten.....	46
6.2	Reflectie.....	48
7	Referenties	50
Bijlage 1	Overzicht schalen	51
Bijlage 2	Methoden in meer detail	60
Bijlage 3	Vragenlijsten scholen	62
Bijlage 4	Vragenlijsten SWV	74
Bijlage 5	Volledige tabellen	91

1 Inleiding

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap (OCW) heeft voor de periode van 2019 – 2023 subsidie beschikbaar gesteld om het primair en voortgezet onderwijs te stimuleren een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen¹ in te richten. Aan de subsidieregeling zijn twee onderzoeken gekoppeld. In het monitoronderzoek brengt Oberon samen met de Universiteit Utrecht en het Centrum voor BegaafdheidsOnderzoek de besteding van subsidiemiddelen in kaart. Het monitoronderzoek loopt van 2019 tot 2023 en rapporteert jaarlijks de bevindingen op basis van verschillende bronnen. Dit rapport beschrijft de resultaten van de tweede meting over schooljaar 2020-2021. Naast het monitoronderzoek vindt er ook een afzonderlijk verdiepend onderzoek plaats naar de impact en werkzame mechanismen van de activiteiten in het kader van de subsidie. Dit is dus geen onderdeel van het onderliggende rapport.

1.1 Achtergrond

Scholen laten nog kansen liggen om (hoog)begaafde leerlingen optimaal te ondersteunen (Onderwijsinspectie, 2018; 2019). De onderwijsinspectie (2018) constateerde dat bijna alle scholen onderwijs van voldoende kwaliteit bieden, maar dat desondanks leerlingen met meer dan gemiddelde cognitieve mogelijkheden niet de uitdaging krijgen die ze nodig hebben. Wanneer de leeromgeving niet optimaal aansluit bij de onderwijsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen, lopen deze leerlingen een groter risico op ongunstige sociaal-emotionele of schoolse uitkomsten (Rinn, 2018; Neihard & Yeo, 2018). (Hoog)begaafde leerlingen lopen dan bijvoorbeeld meer risico op een lager welbevinden, eenzaamheid en onderpresteren (Mooij et al., 2007) of kunnen zelfs te maken krijgen met depressie of schooluitval (Betts & Neihart, 2010; Rimm, 2002; Vialle, Heaven & Ciarrochi, 2007).

Om het veld te stimuleren een dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod in te richten is er in januari 2019 de subsidieregeling ‘Begaafde leerlingen primair en voortgezet onderwijs’ opengesteld:

“Voor subsidie komen projecten in aanmerking die gericht zijn op ondersteuning voor leerlingen met kenmerken van begaafdheid die niet voldoende profiteren van het bestaande onderwijsaanbod en waarvan de ondersteuning niet onder de basisondersteuningsvoorzieningen valt waarin alle scholen onder een samenwerkingsverband moeten kunnen voorzien. Het kan gaan om het opzetten van nieuwe activiteiten en het aantrekken of ontwikkelen van expertise, maar ook om het uitbouwen van bestaande arrangementen of voorzieningen” (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2018, p. 8).

De doelen van de subsidieregeling zijn als volgt:

1. het vergroten en verspreiden van kennis over begaafdheid binnen de school en het samenwerkingsverband;
2. het inrichten dan wel uitbreiden van een passend aanbod voor begaafde leerlingen binnen de school en het samenwerkingsverband;
3. het versterken van de samenwerking tussen basis- en voortgezet onderwijs scholen, samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs, en/of tussen onderwijs en zorg binnen de regio's.

¹ In verband met leesbaarheid gebruiken we in dit rapport de term (hoog)begaafde leerlingen in plaats van leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid.

In de eerste meting hebben we de plannen van samenwerkingsverbanden passend onderwijs bestudeerd om zicht te krijgen op de doelen, doelgroepen en activiteiten waarvoor de subsidie wordt ingezet. Daarnaast hebben we een vragenlijst onder samenwerkingsverbanden uitgezet. Hieruit bleek dat een deel van de samenwerkingsverbanden in de lente 2020 nog in een voorbereidende fase zat. Andere samenwerkingsverbanden hadden al wel activiteiten opgestart, maar ook daar gold dat sommige activiteiten nog verkend werden. Het gaat zowel om professionaliserings- en kennisdelingsactiviteiten voor professionals als het uitbreiden of starten van onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor leerlingen. Een van de eisen in de subsidieregeling is dat samenwerkingsverbanden naast de subsidiegelden minstens net zoveel andere middelen inzetten. Uit de eerste meting bleek dat het hierbij vooral gaat om budget van het samenwerkingsverband zelf, en soms van gemeente, schoolbestuur of school.

1.2 Onderzoeksvragen

In de monitor staan 5 onderzoeksvragen centraal. Bij de eerste meting lag de focus bij het in beeld brengen van de beoogde plannen (onderzoeksvraag 1). Dit keer hebben we bij meer aandacht besteed aan de realisatie van de plannen (onderzoeksvraag 2) vanuit het perspectief van zowel samenwerkingsverbanden als scholen. Onderzoeksvraag 3 over de opbrengsten op de subsidiedoelen en onderzoeksvraag 5 komen elk meting terug. Bij toekomstige metingen zal er ook aandacht worden besteed aan de borging van de subsidieactiviteiten (onderzoeksvraag 4).

1. *Wat zijn de beoogde plannen voor de besteding van de subsidiemiddelen voor (hoog)begaafde leerlingen in het PO en VO?*
 - a. Wat zijn redenen om geen subsidieplan in te dienen?
 - b. Hoe wordt de beoogde doelgroep omschreven?
 - c. Wat is de beoogde wijze van signalering van (hoog)begaafde leerlingen en welke selectiecriteria worden gehanteerd?
 - d. Wat zijn de beoogde doelen en de beoogde middelen/activiteiten om deze doelen te bereiken?
2. *Hoe verloopt de realisatie van de plannen?*
 - a. In hoeverre stoppen samenwerkingsverbanden² met hun plannen?
 - b. Welke veranderingen voeren samenwerkingsverbanden tussentijds door in de realisatie van de plannen?
 - c. Wat zijn de redenen om te stoppen of veranderingen aan te brengen?
 - d. Op welke wijze volgt het samenwerkingsverband de realisatie van de plannen en de mate waarin de doelen worden behaald?
 - e. Hoe ervaren scholen de realisatie van de plannen?
3. *In hoeverre worden de doelen van de subsidieregeling behaald?*
 - a. In hoeverre wordt ervaren dat kennis over begaafdheid binnen het samenwerkingsverband en de school is vergroot en verspreid?
 - b. In hoeverre wordt ervaren dat er een beter passend aanbod is voor begaafde leerlingen binnen het samenwerkingsverband en de school?

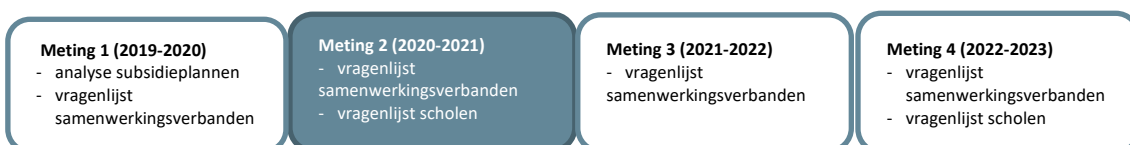
² In het rapport refereren we met samenwerkingsverbanden naar de samenwerkingsverbanden passend onderwijs in het primair en voortgezet onderwijs.

- c. In hoeverre wordt ervaren dat de samenwerking tussen samenwerkingsverbanden, scholen en/of tussen zorg en scholen binnen de regio's is versterkt?
4. Welke maatregelen neemt het samenwerkingsverband om het initiatief op lange termijn te borgen?
5. In hoeverre hangen achtergrondkenmerken van het samenwerkingsverband samen met kenmerken van (de uitvoering van) het subsidieplan en het behalen van de subsidiedoelen?

1.3 Methoden

In de monitor schetsen we een beeld van de subsidieplannen van samenwerkingsverbanden, de realisatie van de plannen, de mate waarin subsidiedoelen worden behaald, en de borging op lange termijn. Jaarlijks vindt er een meting plaats (zie Figuur 1).

Figuur 1. Overzicht van de metingen van het monitoronderzoek

Bij de meting 2020-2021 zijn er vragenlijsten uitgezet onder scholen en samenwerkingsverbanden passend onderwijs. De samenwerkingsverbanden geven hierbij antwoord vanuit een beleidsmatig perspectief terwijl de scholen beter zicht hebben op de uitvoering in de praktijk. De vragenlijsten zijn gebaseerd op de onderzoeksvragen en literatuur. Daarnaast hebben experts van de Universiteit Utrecht en CBO Talent Development input gegeven op de vragenlijsten. Hieronder geven we een verdere toelichting. Meer details zijn in bijlage 2 te vinden.

Vragenlijsten onder samenwerkingsverbanden met subsidie

Tussen april en juni 2021 is een vragenlijst uitgezet onder de samenwerkingsverbanden PO en VO die subsidiegelden inzetten (zie bijlage 4). De vragenlijst is deels een herhaling van de eerste meting en bestaat deels uit nieuwe vragen. We hebben net zoals bij de eerste meting gevraagd in hoeverre de subsidiedoelen worden behaald. Nieuwe vragen gaan over de voortgang op de subsidieactiviteiten en tussentijdse wijzigingen in hun doel, doelgroep of activiteiten. Er is in de vraagstelling rekening gehouden met de impact van corona op het onderwijs en de vragenlijst stond extra lang open (2,5 maand). Verder is rekening gehouden met het image-onderzoek (hoog)begaafdheid; er zat ruim een maand tussen het sluiten van de image-vragenlijst en het uitzetten van de monitorvragenlijst. Er zijn vanuit de subsidieafdeling van het ministerie van OCW twee herinneringen gestuurd. Van de 141 samenwerkingsverbanden met subsidie hebben 61 samenwerkingsverbanden PO (86%) en 63 samenwerkingsverbanden VO (90%) de vragenlijst ingevuld. De respons is representatief (zie bijlage 2). De vragenlijst is meestal ingevuld door de directeur/coördinator (40%) of de projectleider subsidieplan (hoog)begaafdheid (30%) van het samenwerkingsverband.

Vragenlijst onder scholen

Tussen maart en april 2021 is een vragenlijst onder scholen uitgezet (zie bijlage 3). Hierbij zijn scholen benaderd waarvan samenwerkingsverbanden in de eerste monitormeting hadden aangegeven dat deze scholen subsidie inzetten of gebruik kunnen maken van subsidieactiviteiten. Samenwerkingsverbanden

waarvan dit onbekend was zijn gemaïld en waar nodig gebeld om in beeld te brengen welke scholen benaderd konden worden. Scholen zijn bevestigd over de activiteiten, hoeveel hiervan door de subsidie zijn gefinancierd en hun ervaringen met de uitvoering. Bij het uitzetten van de vragenlijst bleek dat het erg verschilde per school in hoeverre ze betrokken waren bij de subsidie, in hoeverre ze zelf subsidie kregen en dat niet alle scholen al waren gestart met de subsidieactiviteiten. De vragenlijst is vooral ingevuld door scholen die een hoge prioriteit stellen aan het thema (hoog)begaafdheid³. Er zijn geen herinneringen verstuurd over het invullen van de vragenlijst aan de scholen, omdat de respons voldoende was. De vragenlijst is ingevuld door 1046⁴ scholen, verspreid over 122 samenwerkingsverbanden. De vragenlijst is vaker ingevuld door po-scholen dan vo-scholen (zie bijlage 2). De vragenlijst is vooral ingevuld door de schoolleider of teamleider (36%), iemand van het zorgteam zoals een intern begeleider/zorgcoördinator (33%) of een specialist (hoog)begaafdheid (29%).

Reflectiebijeenkomst

Begin oktober vond een reflectiebijeenkomst plaats met 15 vertegenwoordigers van samenwerkingsverbanden po en vo. Daarin werd gereflecteerd op de eerste uitkomsten, werden deze verder in context geplaatst en bespraken we verklaringen voor opvallende uitkomsten.

Analyse

De gegevens van de vragenlijsten zijn geanalyseerd met behulp van het statistisch programma SPSS Statistics 19. Hiermee hebben we de antwoordverdeling per vraag in beeld gebracht. Waar relevant is getoetst op samenhang tussen vragen. Als extra verdieping zijn we nagegaan of er verschillen waren tussen scholen en samenwerkingsverbanden onderling aan de hand van: sector, grootte, mate van krimp, fase van uitvoering subsidieplan, omvang van de subsidie en het model van sturing binnen het samenwerkingsverband⁵. De omvang van subsidie is exclusief de middelen die samenwerkingsverbanden en partners zelf ook nog inzetten rondom (hoog)begaafdheid. Alleen significante verschillen zijn benoemd in de tekst.

1.4 Leeswijzer

In dit rapport bespreken we themagewijs de uitkomsten van de tweede meting (2020-2021) van de monitor (hoog)begaafdheid. Eerst schetsen we een algemeen beeld van de fase van uitvoering (hoofdstuk 2). Vervolgens gaan we dieper in op de doelen en de doelgroep (hoofdstuk 3) en het aanbod aan activiteiten (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 staan we stil bij de subsidiedoelen: het hebben van voldoende kennis, kennisdeling, samenwerking en passend aanbod omtrent (hoog)begaafdheid. We sluiten af met de conclusie waarin een samenvatting van de uitkomsten staat en een reflectie hierop (hoofdstuk 6). In de bijlagen staat een toelichting op de methoden, een overzicht van tabellen die niet (volledig) in de hoofdtekst zijn opgenomen en de vragenlijsten.

De subsidie wordt ingezet voor leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid. Het is aan samenwerkingsverbanden zelf om nader te definiëren voor welke doelgroep subsidie wordt ingezet in hun regio. Voor het gemak gebruiken we in dit rapport de term (hoog)begaafde leerlingen.

³ 3% geen prioriteit, 7% beetje prioriteit, 32% enigszins prioriteit, 44% veel prioriteit en 14% zeer veel prioriteit (N=1046)

⁴ Hiervan hebben 105 scholen de vragenlijst deels ingevuld; De vragenlijst is uitgezet onder 6814 scholen.

⁵ Definitie achtergrondkenmerken: Sector is po of vo. Grootte is het aantal scholen (swv'en) en aantal leerlingen (scholen). Mate van krimp is de ontwikkeling van leerlingaantallen 2015-2019. Model van sturing loopt van decentraal tot centraal, vastgesteld op basis van de vragenlijst in de eerste meting 2019-2020.

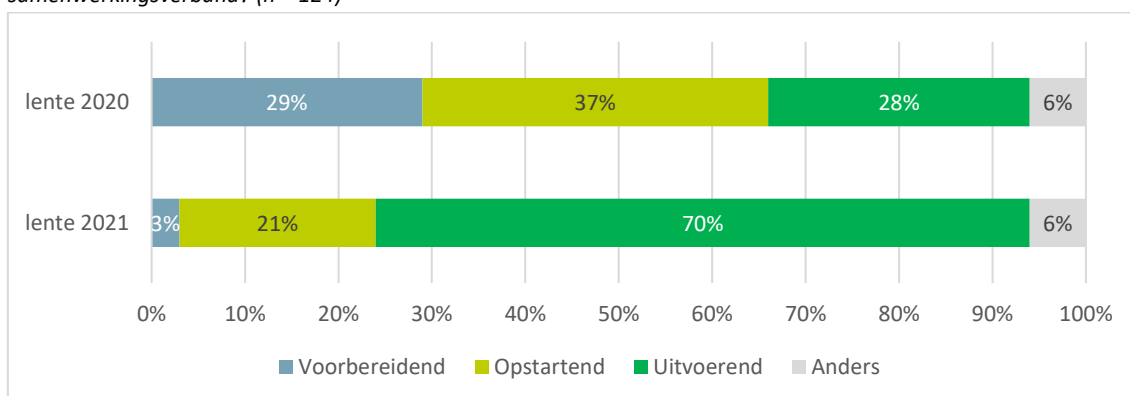
2 Fase van uitvoering

In dit hoofdstuk geven we een algemeen beeld van de voortgang op de uitvoering van de plannen binnen samenwerkingsverbanden die subsidie ontvangen. We staan stil bij de fase van uitvoering, de mate waarin subsidieplannen zijn vertaald naar de praktijk en de impact van corona. Dit geeft een algemeen beeld van de uitvoering; de doelgroepen en activiteiten waar de subsidie voor wordt ingezet komen in hoofdstukken 3 en 4 in meer detail aan bod.

2.1 Fase van uitvoering

In vergelijking met vorig jaar zitten meer samenwerkingsverbanden in een uitvoerende fase waarin de meest subsidieactiviteiten al zijn gestart (zie grafiek 1). Het aandeel samenwerkingsverbanden waarbinnen de meeste activiteiten nog worden voorbereid ('voorbereidend') en het aandeel samenwerkingsverbanden waarbinnen de meeste activiteiten net zijn gestart of binnenkort starten ('opstartend') is flink afgenomen. Onder 'anders' vallen samenwerkingsverbanden die aangeven dat voor hen een mix geldt van voorbereidend, opstartend en uitvoerend.

Grafiek 1. Samenwerkingsverbanden - Welke fase past het beste bij de uitvoering van het subsidieplan binnen uw samenwerkingsverband? (n = 124)

Ook tijdens de reflectiebijeenkomst met 15 vertegenwoordigers van samenwerkingsverbanden bleek dat de meeste regio's volop aan het uitvoeren zijn. Wel waren zij kritisch op zichzelf ondanks de grote stap vooruit; ze hadden verwacht dat de opstartende fase nu wel voorbij zou zijn.

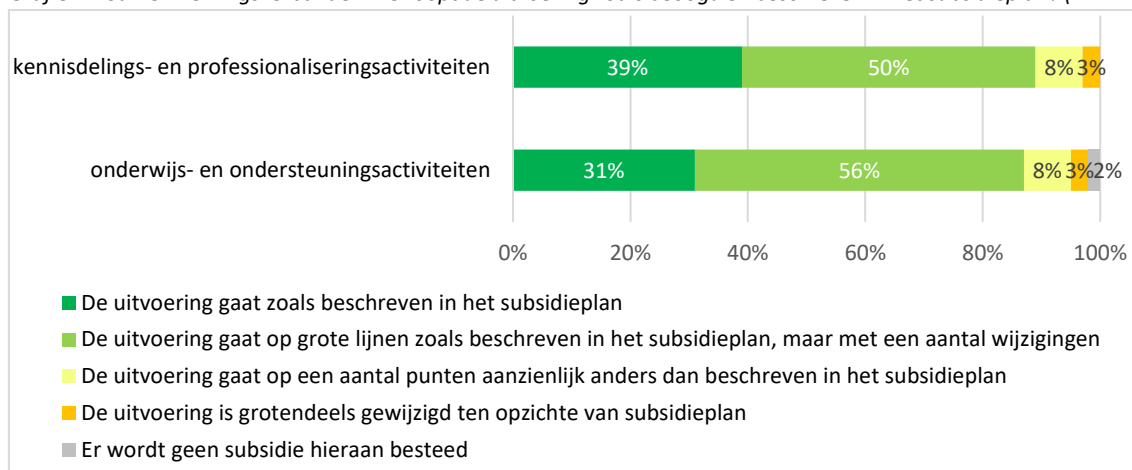
Samenwerkingsverbanden in de opstartende fase hadden meer last van corona dan andere regio's (zie ook de paragraaf verderop over de impact van corona). Samenwerkingsverbanden gaven aan bij de uitvoer van activiteiten erg afhankelijk te zijn van scholen en schoolbesturen, en deze hadden tijdens corona hun prioriteiten ergens anders liggen.

2.2 Vertaling subsidieplannen naar praktijk

In deze paragraaf geven we een beeld van de vertaling van de subsidieplannen naar de praktijk. Samenwerkingsverbanden hebben toentertijd om de subsidie te krijgen een subsidieplan geschreven waarin hun plannen staan voor het uitgeven van de subsidie. De meeste samenwerkingsverbanden geven aan dat de uitvoering van de activiteiten (grotendeels) verloopt zoals beschreven in het subsidieplan (zie grafiek 2). Maar een klein deel van de samenwerkingsverbanden geeft aan dat de uitvoering aanzienlijk

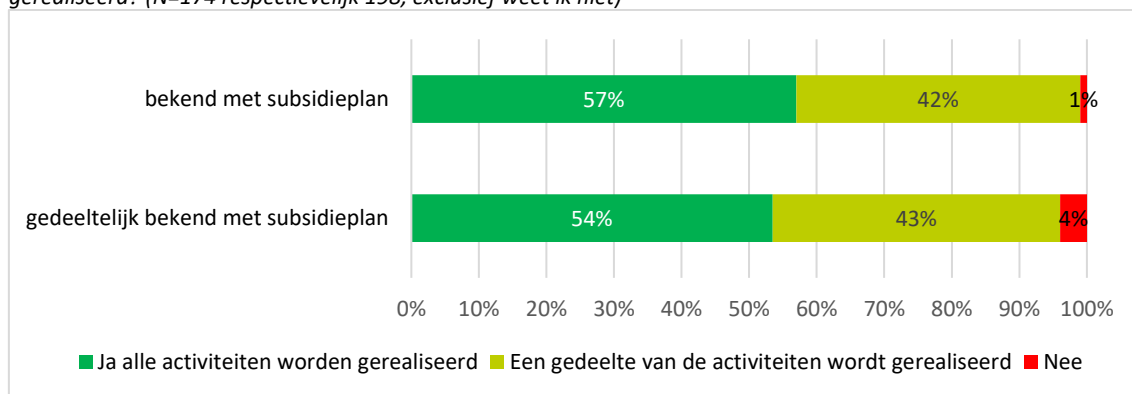
of grotendeels anders is gegaan dan in hun subsidieplan oorspronkelijk stond beschreven. Op welke manier de uitvoering anders ging dan beoogd wordt beschreven in hoofdstuk 4 waar we dieper ingaan op de verschillende activiteiten.

Grafiek 2. Samenwerkingsverbanden: Verloopt de uitvoering zoals beoogd en beschreven in het subsidieplan? (N=124)

Ook scholen zijn gevraagd naar hun ervaringen met de vertaling van de plannen naar de uitvoering. Niet alle scholen zijn goed op de hoogte⁶, bijvoorbeeld omdat ze het subsidieplan van het samenwerkingsverband niet goed kennen of alleen bewust zijn van subsidieactiviteiten op hun eigen school. Daarbij moet meegenomen worden dat niet alle scholen die de vragenlijst hebben ingevuld zelf subsidiemiddelen ontvangen⁷, sommige subsidiemiddelen worden vooral ingezet voor bovenschoolse activiteiten waar scholen vervolgens weer van kunnen profiteren of naar door kunnen verwijzen (zie ook hoofdstuk 4). Van de scholen die aangeven (deels) bekend te zijn met de inhoud van het subsidieplan staat hieronder hun ervaring met de uitvoering. Zoals te zien is, ervaren de meeste scholen dat de activiteiten uit het subsidieplan alle of deels worden gerealiseerd.

Grafiek 3. Scholen Worden de activiteiten uit het subsidieplan waarvan u op de hoogte bent ook daadwerkelijk gerealiseerd? (N=174 respectievelijk 198, exclusief weet ik niet)

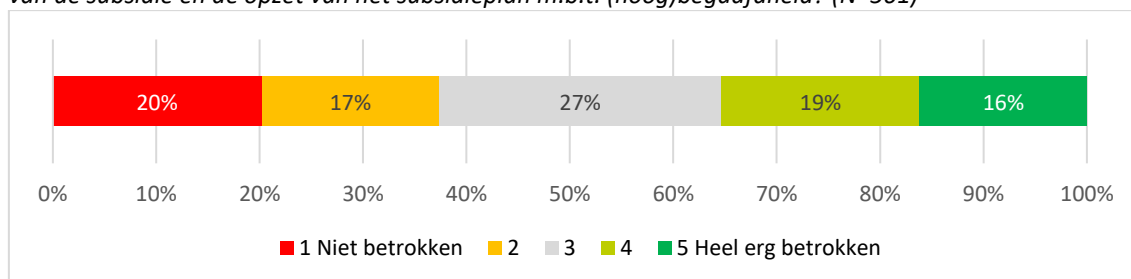
⁶ 41% van de 965 scholen is niet op de hoogte van de inhoud van het subsidieplan van hun samenwerkingsverband, 36% op hoofdlijnen en 23% volledig.

⁷ 22% van de 952 scholen zegt subsidie te ontvangen, 37% weet dit niet en 41% zegt van niet.

In een toelichting geven scholen aan dat de grootste reden voor het niet realiseren van activiteiten komt door corona (door andere prioriteiten, annuleren van fysieke activiteiten of door afwezigheid van leerlingen). Verder geven scholen aan dat er meer tijd dan verwacht ging zitten in het verder ontwikkelen of voorbereiden van activiteiten maar soms ook dat ze nog niet van het samenwerkingsverband hebben gehoord hoe het er voor staat met activiteiten.

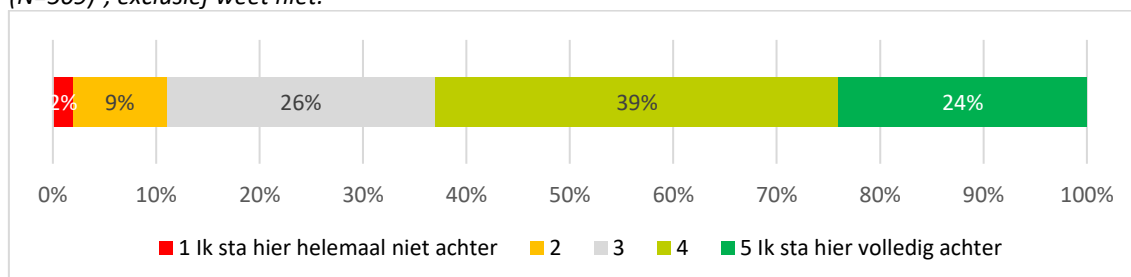
We zien in grafiek 4 grote verschillen in de mate waarin scholen werden betrokken bij de subsidieaanvraag en -plan van het samenwerkingsverband. Gegeven dat er binnen de scholen veel diversiteit is in de mate waarin ze zelf subsidie krijgen is dit niet verwonderlijk. Scholen die subsidie krijgen zijn veel vaker (heel) erg betrokken (57%) dan scholen die geen subsidie krijgen (27%). Hoe hoger de school prioriteit geeft aan het thema (hoog)begaafdheid, hoe vaker zij betrokken waren.

Grafiek 4. Scholen: Geef op een schaal van 1 – 5 aan in hoeverre uw school werd betrokken bij de aanvraag van de subsidie en de opzet van het subsidieplan m.b.t. (hoog)begaafdheid? (N=561)⁸

Wel staan scholen over het algemeen achter de inhoud van het subsidieplan, zoals te zien is in grafiek 5. De vraag is alleen gesteld aan de scholen die geheel of op grote lijnen op de hoogte zijn van de inhoud van het subsidieplan (dit was 59% van het totaal aantal scholen). Scholen die (heel) erg betrokken waren bij het opstellen van het subsidieplan staan bijna altijd (90% van de scholen) achter het plan. Bij scholen die niet of beperkt betrokken waren betreft dit maar 4 op de 10 scholen.

Grafiek 5. Scholen: Geef op een schaal van 1 – 5 aan in hoeverre u achter de inhoud van het subsidieplan van het samenwerkingsverband staat? Denk daarbij aan doelen, doelgroep, type activiteiten etc. (N=509)⁸, exclusief weet niet.

Bijna een derde van de scholen wordt niet op de hoogte gehouden van de verdere inzet van de subsidie. Dit is na te lezen in de onderstaande tabel. De overige scholen worden wel op de hoogte gehouden, in het bijzonder over de inzet van subsidie voor het onderwijs- en ondersteuningsaanbod. Schoolleiders/teamleiders en mensen uit het zorgteam zoals de intern begeleider geven vaker aan niet op de hoogte gehouden te worden van de subsidie-inzet dan specialisten en coördinatoren

⁸ Scholen die bij vraag 21 hebben aangegeven niet bekend te zijn met de inhoud van het subsidieplan (hoog)begaafdheid van het samenwerkingsverband, hebben deze vraag overgeslagen.

(hoog)begaafdheid⁹. Scholen die zelf subsidie krijgen worden vaker geïnformeerd over de inzet van subsidie voor het onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor leerlingen dan scholen zonder subsidie, maar er is geen verschil als het gaat over communicatie over professionaliseringsactiviteiten. Scholen die in een vroeg stadium betrokken waren bij het opstellen van het subsidieplan worden vaker op de hoogte gehouden op alle fronten van de inzet van subsidie voor onderwijs- en ondersteuningsaanbod, voor professionaliseringsaanbod tot aan steun- of kennispunt.

Tabel 1. Scholen: Wordt uw school op de hoogte gehouden van de inzet van de subsidie? (N=575) (Meerdere antwoorden mogelijk)⁸

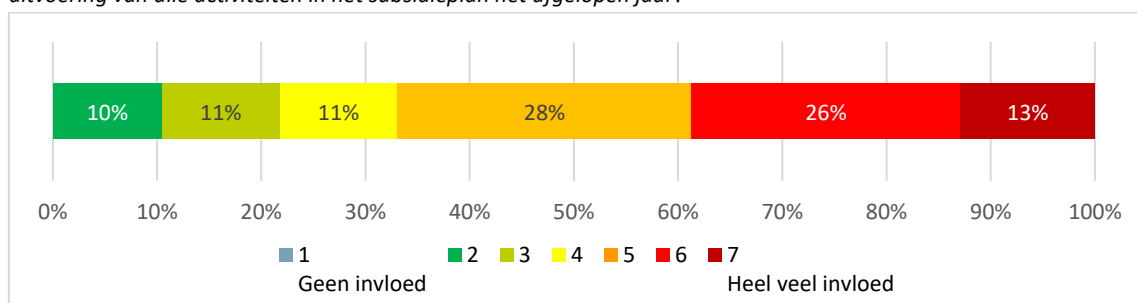
	%
Ja, onze school wordt geïnformeerd over de inzet van subsidie voor het onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor hoogbegaafde leerlingen.	54%
Ja, onze school wordt geïnformeerd over de inzet van subsidie voor professionaliseringsactiviteiten.	36%
Nee	30%
Ja, onze school wordt geïnformeerd over de inzet van subsidie voor een steun of kennispunt.	21%

Scholen die niet geïnformeerd worden staan minder vaak achter het regionale subsidieplan. Deze relatie kan beide kanten opgaan: ofwel scholen zijn minder positief omdat ze niet goed geïnformeerd worden of scholen die al niet achter het plan stonden worden minder snel geïnformeerd. Het is niet per se zo dat alleen scholen die zich profileren op (hoog)begaafdheid worden geïnformeerd: er is geen verschil in de mate van communicatie richting scholen die lage of hoge prioriteit aan (hoog)begaafdheid geven. Ook de mate waarin de school al een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen aanbiedt speelt geen rol.

2.3 Impact van corona

Tussen de huidige meting (lente 2021) en de vorige meting (lente 2020) zat een jaar waarin de coronamaatregelen veel impact hadden op het onderwijs. Scholen zijn een tijd dicht geweest en de focus verschoof naar onderwijs op afstand. In februari 2021 ging het basisonderwijs en daarna de middelbare scholen weer open. Hieronder geven we een algemeen beeld van de impact van corona op de uitvoering van de subsidieactiviteiten.

Grafiek 6. Samenwerkingsverbanden: Geef op een schaal van 1-7 aan in hoeverre COVID invloed heeft gehad op de uitvoering van alle activiteiten in het subsidieplan het afgelopen jaar?

Geen van de samenwerkingsverbanden geeft aan dat corona *geen* impact heeft gehad op de uitvoering van de subsidieactiviteiten. De meeste samenwerkingsverbanden geven aan dat corona matig tot

⁹ 32% van schoolleiders/teamleiders en 35% van zorgteammedewerkers wordt niet op de hoogte gehouden van de subsidie-inzet tegenover 24% van specialisten HB en 10% van overige functies zoals coördinator HB. P<0.05

veel invloed had. Bij samenwerkingsverbanden in de opstartende fase heeft corona een grotere invloed gehad (gemiddeld 5,5) dan bij samenwerkingsverbanden in de uitvoerende fase (gemiddeld 4,5)¹⁰.

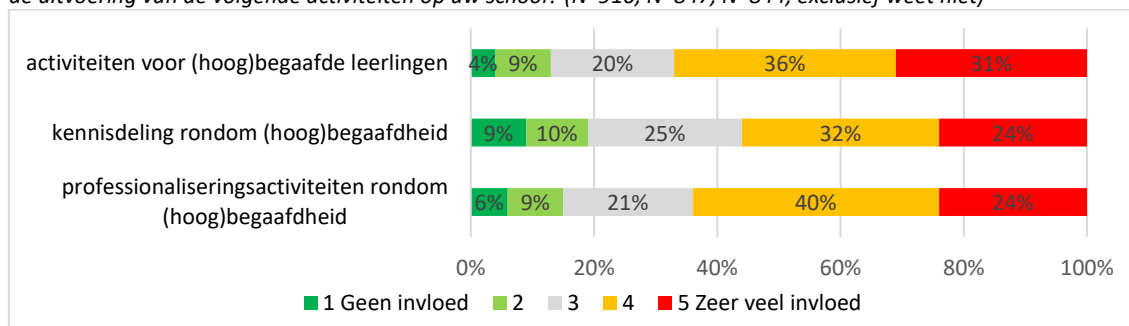
In tabel 2 is te zien dat door corona activiteiten onder andere meer online hebben plaatsgevonden, naar een later moment zijn uitgesteld of minder intensief zijn uitgevoerd. In hoofdstuk 4 gaan we dieper in op de tussentijdse wijzigingen per type subsidieactiviteit. In de toelichting geeft ongeveer een kwart van de samenwerkingsverbanden aan dat er een overgang van offline naar online activiteiten plaatsvond. Bijna de helft geeft aan dat er door corona minder tijd was, er minder aandacht en betrokkenheid was voor het thema (hoog)begaafdheid en er zo vertraging ontstond binnen de uitvoering. Een klein deel geeft aan dat activiteiten online voortgezet konden worden en dit niet afdeed aan de kwaliteit, hoewel er tegelijk ook samenwerkingsverbanden zijn die aangeven dat vooral kennisdeling online niet goed werkte. Een voorbeeld van een samenwerkingsverband is: *'Veel bijeenkomsten zijn uitgesteld, enkele geannuleerd en vrijwel alle bijeenkomsten zijn omgezet naar online bijeenkomsten. Dus vooral op het vlak van kennisdeling is er veel invloed geweest. Andere activiteiten, zoals onderzoek, ambulante begeleiding op het vlak van HB en de activiteiten om meer toenadering met VO te vinden zijn wel doorgedaan.'*

Tabel 2. Samenwerkingsverbanden: Hoe is uw samenwerkingsverband omgegaan met de invloed van COVID-19 op de uitvoering van activiteiten in het subsidieplan het afgelopen jaar? (N=124) (Meerdere antwoorden mogelijk)

	%
Activiteiten hebben online plaats gevonden	93%
Activiteiten zijn opgeschoven	77%
Activiteiten zijn minder intensief uitgevoerd	49%
Activiteiten hebben in kleinere groepjes plaats gevonden	25%
Activiteiten zijn geannuleerd	19%
Activiteiten waren voor minder leerlingen beschikbaar	5%
Activiteiten waren voor minder scholen beschikbaar	2%

Ook scholen zien de impact van corona terug, zie grafiek 7. Specialisten (hoog)begaafdheid en zorgteammedewerkers zoals de intern begeleider geven vaker aan dat corona impact had in vergelijking met schoolleiders en teamleiders¹¹.

Grafiek 7. Scholen: Geef op een schaal van 1 – 5 aan in hoeverre COVID-19 het afgelopen jaar invloed heeft gehad op de uitvoering van de volgende activiteiten op uw school? (N=916, N=847, N=844, exclusief weet niet)

¹⁰ $F(111,1) = 9.403, p = .003$

¹¹ 19% van de schoolleiders zegt dat corona zeer veel invloed had tegenover 42% van de specialisten HB, 31% van zorgteam en 50% bij overige functies zoals coördinator HB. $P < 0.00$

Redenen om activiteiten te annuleren of uit te stellen zijn de beperkte toelating van externen op school, het niet willen mengen van klassen leerlingen of personeel/leerlingen niet onnodig naar school te willen laten komen: *'De plusgroep in onze school werkt met leerlingen uit groep 4-8. Door de covid maatregelen mogen we leerlingen uit verschillende groepen niet 'mengen', de plusgroep kan dus niet fysiek plaatsvinden. De meeste opdrachten/projecten zijn juist voor een fysieke groep omdat dit soort activiteiten niet in de klas aangeboden kunnen worden.'*

Als de activiteiten doorgingen in een online vorm vonden scholen het lastig om dan dezelfde kwaliteit te bieden: *'We hebben geprobeerd om de activiteiten te laten doorgaan. Helaas merken wij ook dat fysiek contact van directe invloed is op de leermotivatie van deze doelgroep. Wij hadden prachtige plannen maar deze zijn als sneeuw voor de zon verdwenen. Het gaat ons zeker twee jaar kosten om weer op niveau te komen en om onze kwaliteit voor deze groep weer op orde te krijgen.'*

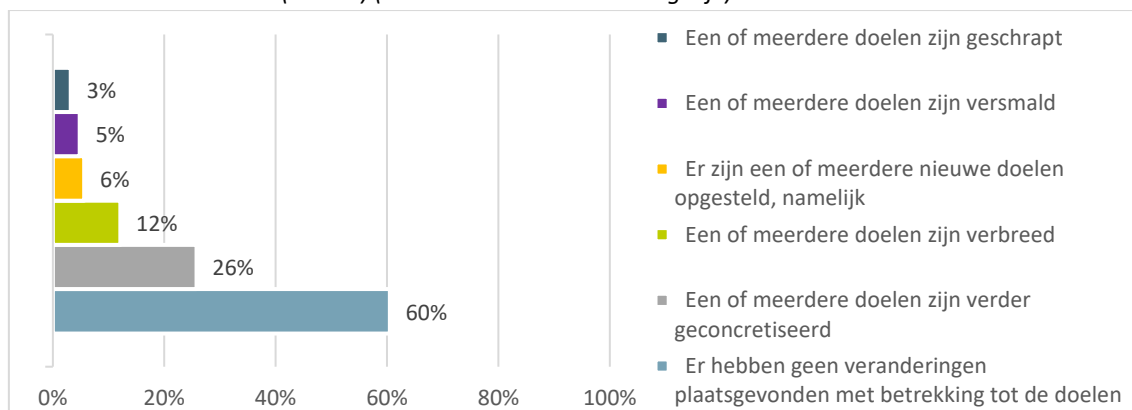
3 Doelen en doelgroep

In dit hoofdstuk geven we een beeld van de veranderingen die er het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden met betrekking tot de doelen en doelgroepen van de activiteiten waarvoor samenwerkingsverbanden subsidie inzetten. We hebben gevraagd naar veranderingen ten opzichte van het oorspronkelijke subsidieplan en naar de redenen voor deze veranderingen.

3.1 Doelen

Samenwerkingsverbanden hebben een subsidieplan geschreven waarmee ze subsidie konden aanvragen. Uit de plannen blijkt dat de subsidie vaak wordt ingezet om een passender onderwijsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen te realiseren, expertise binnen scholen te vergroten en soepele overgangen in schoolloopbanen te bevorderen (Suijkerbuijk et al., 2020). Ondertussen zijn we zo'n 1,5 jaar verder sinds het subsidieplan is geschreven. Zo'n 60% van de samenwerkingsverbanden geeft aan dat er in hun doelstellingen geen tussentijdse veranderingen hebben plaatsgevonden (zie figuur 2).

Figuur 2. Samenwerkingsverbanden: veranderingen m.b.t. de doelen die het samenwerkingsverband wil bereiken met de subsidie (N=124) (Meerdere antwoorden mogelijk)

De nieuwe doelen die samenwerkingsverbanden hebben gesteld zijn divers. Nieuwe doelen gaan onder andere over het betrekken en informeren van ouders en leerlingen, het verbinden van de plusgroep met het reguliere onderwijs en over hoogbegaafde NT2-leerlingen. Naast de veranderingen in figuur 2 geeft nog 7% van de regio's aan dat er een andere verandering heeft plaatsgevonden. Van deze samenwerkingsverbanden geeft de helft aan dat een of meerdere doelen zijn uitgesteld.

Samenwerkingsverbanden geven verschillende redenen voor het veranderen van de doelen (zie Bijlage 5). De meest genoemde reden om een of meerdere doelen verder te concretiseren, te verbreden of nieuwe doelen te stellen is dat er andere behoeften bleken te zijn bij scholen en medewerkers. Een andere veelgenoemde reden om nieuwe doelen te stellen is door feedback of ervaringen van ouders of leerlingen. De meeste genoemde reden om doelen te versmallen was omdat dit in de praktijk niet haalbaar bleek. De voornaamste reden om een of meerdere doelen te schrappen is door de invloed van corona.

Samenwerkingsverbanden hebben de redenen om hun doelen aan te passen ook nog verder toegelicht. Voorbeelden hiervan zijn:

‘In het projectplan is de versterking van de basisondersteuning als hoofddoel aangegeven. We zijn nu aan het beschrijven wat we dan concreet willen zien bij de verschillende besturen’ (samenwerkingsverband PO)

‘Door de aandacht rondom het project ontvingen we signalen van HB-leerlingen die thuiszitter waren. Om deze leerlingen weer bij het onderwijsproces te betrekken, zijn we in gesprek gegaan met de ouders en de scholen. Dit met als doel deze dubbel bijzondere leerlingen zo snel mogelijk een passende onderwijsplek te bieden’ (samenwerkingsverband VO)

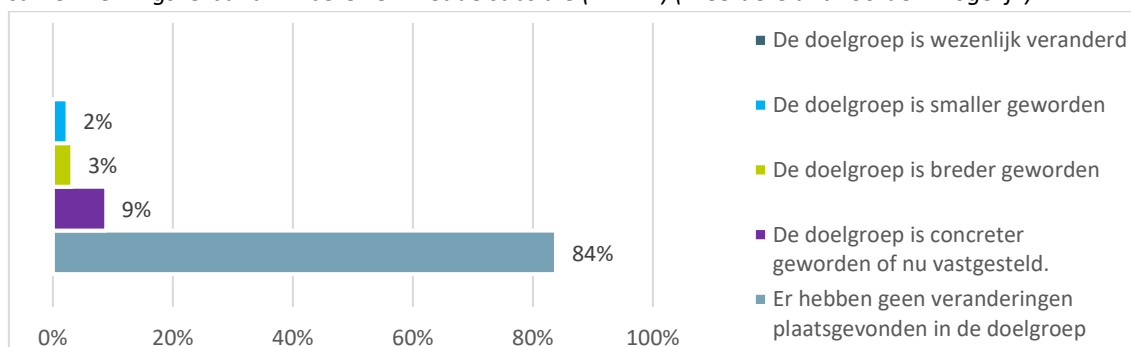
3.2 Doelgroep

Vorig jaar kwam uit de eerste monitormeting (Suijkerbuijk et al., 2020) dat samenwerkingsverbanden vaak brede definities hanteren van de doelgroep waarvoor ze subsidieactiviteiten inzetten. Ze gebruiken een combinatie van kenmerken (bijv. cognitie, creativiteit en motivatie) om hun doelgroep te definiëren. Daarbinnen is er aandacht voor kwetsbare (hoog)begaafde leerlingen, zoals thuiszitters, dubbel bijzondere leerlingen en (hoog)begaafde leerlingen met ondersteuningsbehoeften. Dit jaar hebben we samenwerkingsverbanden gevraagd of hun doelgroep is veranderd en de reden voor deze verandering. Daarnaast hebben we scholen gevraagd welke doelgroepomschrijving zij hanteren en hebben we gekeken of dit overeenkomt met de doelgroepomschrijving van samenwerkingsverbanden.

Veranderingen m.b.t. de doelgroep bij samenwerkingsverbanden

Bij de meeste samenwerkingsverbanden hebben er geen veranderingen plaatsgevonden in de doelgroep van de subsidieactiviteiten (zie figuur 3). Als er een wijziging was betreft het geen grote verandering: geen van de samenwerkingsverbanden geeft aan dat er een wezenlijke verandering is geweest. Naast de antwoorden in figuur 3 geeft 2% van de samenwerkingsverbanden aan dat er nog een andere verandering was in de doelgroep. Zo geeft een van de samenwerkingsverbanden bijvoorbeeld aan dat de doelgroep die behoefte heeft aan zware voltijdsondersteuning nu beter in beeld is.

Figuur 3. Samenwerkingsverbanden: veranderingen m.b.t. de doelgroepen die het samenwerkingsverband wil bereiken met de subsidie (N=124) (Meerdere antwoorden mogelijk)

Samenwerkingsverbanden hebben verschillende redenen voor het veranderen van de doelgroepen (zie bijlage 5). Het concretiseren van de doelgroep gebeurde vooral naar aanleiding van onduidelijkheid onder deelnemende scholen over de doelgroepomschrijving uit het subsidieplan. Verder worden er diverse redenen genoemd voor het smaller en breder worden van de doelgroep. Voorbeelden van een reden om de doelgroep verder uit te breiden zijn:

‘Het bleek dat de thuiszittersproblematiek groot was bij de HB leerlingen. We hebben de doelgroep dus verbreedt en nemen ook thuiszitters mee’ (samenwerkingsverband VO)’

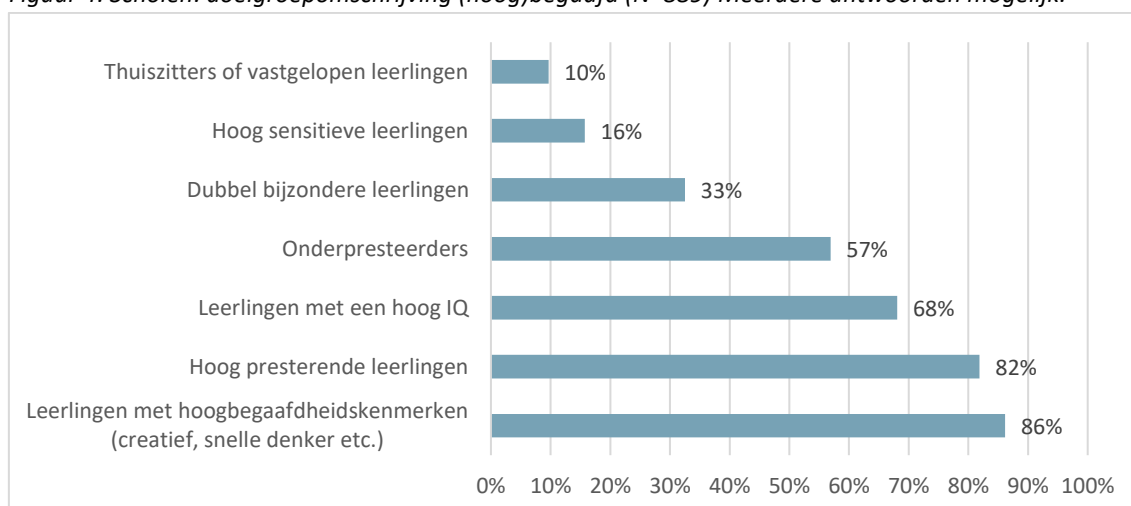
‘Wij richtten ons in eerste instantie op "dubbel bijzondere" leerlingen. De doelgroep is verbreed naar zeer intelligente, of hoogbegaafde leerlingen die sociale-, emotionele-, of leerproblemen ervaren gerelateerd aan de hoge intelligentie, omdat in de praktijk blijkt dat ook deze leerlingen een enkele keer worden aangemeld voor onderzoek en begeleiding bij de projectgroep’ (samenwerkingsverband VO)’

Doelgroepomschrijving op de scholen

Uit het monitoronderzoek van vorig jaar (Suijkerbuijk et al., 2020) kwam naar voren dat in 17% van de subsidieplannen de doelgroep niet gedefinieerd was. De reden hiervoor was dat samenwerkingsverbanden scholen en/of besturen vrij wilden laten om te komen tot een eigen omschrijving van de doelgroep. Er is dit jaar daarom aan scholen in de vragenlijst gevraagd in hoeverre zij een doelgroepomschrijving hanteren en hoe ze deze doelgroep dan omschrijven.

De helft van de scholen geeft aan dat er een doelgroepomschrijving wordt gehanteerd. Bij 35% van de scholen is er gedeeltelijk een doelgroepomschrijving en bij 15% van de scholen wordt er helemaal geen doelgroepomschrijving gehanteerd. Een mogelijke verklaring is dat scholen bewust geen doelomschrijving gebruiken, omdat ze flexibel willen zijn in de leerlingen die mogen deelnemen aan activiteiten. Een andere verklaring is dat (hoog)begaafdheid geen urgent thema op de school is. Nadere analyses geven aan dat vo-scholen vaker geen doelgroepomschrijving (29%) hanteren dan po-scholen (13%)¹². Dit zou kunnen komen doordat het in het vo wellicht niet overall relevant is, bijvoorbeeld sneller op havo en vwo-scholen dan op vmbo-scholen. Daarnaast komt het op scholen met een relatief kleiner leerlingaantal vaker voor dat er geen doelgroepomschrijving is (23%) dan op scholen met een midden (14%) of groot leerlingaantal (9%)¹³. Het zou kunnen dat kleinere scholen minder mankracht hebben om taken zoals een doelgroepomschrijving op te pakken of er is mogelijk minder behoefte aan richtlijnen omdat de lijstjes kort zijn. Als laatste zien we dat als de vragenlijst is ingevuld door een expert (hoog)begaafdheid er vaker een (gedeeltelijke) doelgroepomschrijving is (95%) dan bij andere functies (tussen de 80 en 85%). Het kan zijn dat een expert (hoog)begaafdheid vaker bewust is van een doelgroepomschrijving, maar het is ook mogelijk dat scholen met een expert meer geregeld hebben rondom (hoog)begaafdheid dan scholen zonder een expert.

Figuur 4: Scholen: doelgroepomschrijving (hoog)begaafd (N=889) Meerdere antwoorden mogelijk.

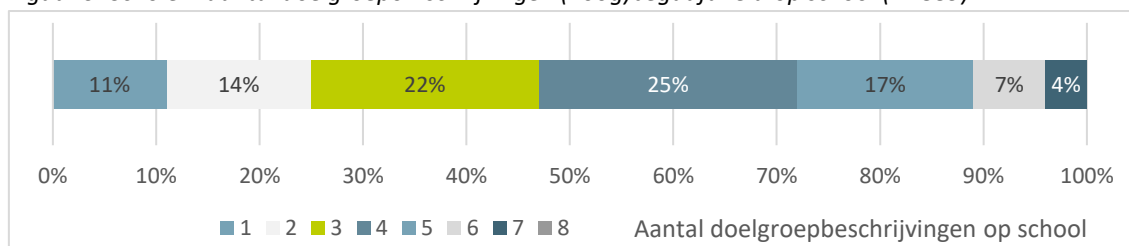
¹² $\chi^2 (2) = 33.17, P < .001$

¹³ $\chi^2 (4) = 39.46, P < .001$; Klein leerlingaantal = < 157 leerlingen in het po en < 622 in het vo. Midden leerlingaantal = 157 – 260 leerlingen in het po en 622 – 1135 leerlingen in het vo. Groot leerlingaantal is >260 in het po en >1135 in het vo.

Scholen die (gedeeltelijk) een doelgroepomschrijving hanteren hebben deze omschreven (figuur 4). Te zien is dat scholen vaak een brede doelgroepomschrijving hanteren. Naast de bovenstaande antwoorden heeft 8% van de scholen in een toelichting (ook) een andere omschrijving voor de doelgroep. Voorbeelden van andere omschrijvingen zijn: leerlingen die uit screeningslijsten, met behulp van het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH) of op basis van een dossier naar voren komen, leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong of leerlingen die uitdaging nodig hebben benoemd.

Veel scholen hebben meerdere doelgroepomschrijvingen in de vragenlijst aangegeven (figuur 5). Ongeveer 1 op de 10 scholen hanteert uitsluitend één doelgroepomschrijving, de meeste scholen hanteren vier verschillende doelgroepomschrijvingen¹⁴.

Figuur 5: Scholen: aantal doelgroepomschrijvingen (hoog)begaafdheid op school (N=889)

De doelgroepomschrijving van scholen lijkt grotendeels overeen te komen met die van samenwerkingsverbanden (eerste monitormeting, Suijkerbuijk et al., 2020). Een groot verschil is echter de aandacht voor dubbel bijzondere leerlingen en thuiszittende leerlingen. Dubbel bijzondere leerlingen zijn (hoog)begaafde leerlingen met leer- of gedragsproblemen. Dubbel bijzondere leerlingen hoorden bij 79% van de samenwerkingsverbanden tot de doelgroep tegenover 33% van de scholen. Thuiszitters hoorden bij 65% van de samenwerkingsverbanden tot de doelgroep tegenover 10% van de scholen. De verschillen komen mogelijk voort uit het feit dat 17% van de samenwerkingsverbanden de doelgroepomschrijving overlaat aan scholen en/of schoolbesturen (Suijkerbuijk et al., 2020). Een andere reden kan zijn dat scholen in tegenstelling tot samenwerkingsverbanden niet vaak te maken hebben met dubbel bijzondere leerlingen en thuiszitters. Deze doelgroepen liggen meer in het verlengde van de taakstelling van samenwerkingsverbanden dan van scholen.

3.3 Signaleren en selecteren

Uit de meting van vorig jaar kwam naar voren dat in vrijwel alle samenwerkingsverbanden de scholen (mede) bepalen hoe leerlingen worden gesignaleerd. De subsidieplannen van samenwerkingsverbanden gaven verder geen eenduidig beeld van hoe leerlingen worden geselecteerd voor de verschillende activiteiten. Dit is om die reden verder in detail uitgevraagd in de vragenlijst voor scholen.

Scholen met een (gedeeltelijke) doelgroepomschrijving geven aan dat het redelijk lukt om op basis van hun doelgroepomschrijving de juiste leerlingen te signaleren en selecteren voor activiteiten. Op een vijf-puntsschaal van (1) helemaal niet tot (5) heel goed geven scholen gemiddeld een 3,5 met relatief weinig verschillen tussen scholen. Scholen met een gedeeltelijke doelgroepomschrijving lukt het minder goed om de juiste leerlingen te signaleren en selecteren dan scholen met een volledige omschrijving¹⁵.

¹⁴ Min = 1, max = 8, M = 3.58, sd = 1,56

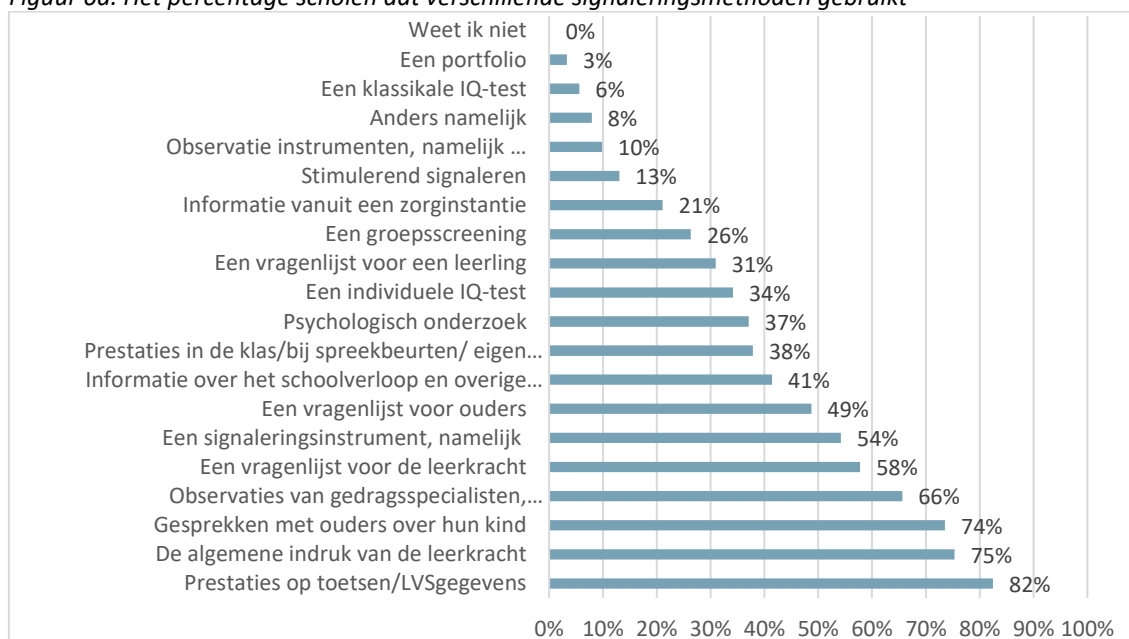
¹⁵ $\chi^2(4) = 54.27, p < .001$

Op driekwart van de scholen is er een gezamenlijke werkwijze waarmee (hoog)begaafden worden gesignaleerd. Dit is meestal opgesteld vanuit de school (48%), en soms vanuit het schoolbestuur (20%) of samenwerkingsverband (7%). Als de vragenlijst is ingevuld door een expert (hoog)begaafdheid is er vaker een signaleringswerkwijze (86%) dan bij overige functies (70 tot 75%). Het kan zijn dat de expert vaker op de hoogte is van een werkwijze, maar het is ook mogelijk dat scholen die hun eigen expert hebben meer geregeld hebben rondom (hoog)begaafdheid dan scholen zonder expert.

De meeste scholen geven aan dat de werkwijze voor signalering meestal wel (49%) of vrijwel altijd (45%) wordt toegepast in de praktijk. Bij een klein aantal scholen wordt de werkwijze meestal niet (5%) of vrijwel nooit (1%) toegepast. Deze scholen hebben behoefte aan meer kennis(deling) over (hoog)begaafdheid binnen de school en het team, aan een (hoog)begaafdheidsspecialist in de school, aan een eenvoudig hanteerbaar signaleringsinstrument en aan duidelijker (school)beleid. Ook wordt vaak benoemd dat er bij leerkrachten meer bewustwording nodig is over (hoog)begaafdheid en over bestaande signaleringsprotocollen en dat er meer tijd en ruimte bij leerkrachten en (hoog)begaafdheidsexperts nodig is om de signaleringswerkwijze consistent te gebruiken.

Scholen die wel een werkwijze hanteren, combineren vaak verschillende manieren van signaleren¹⁶ (zie figuur 6). Dit is positief, omdat dit ook wordt aangeraden om te voorkomen dat leerlingen over het hoofd worden gezien (Johnsen, 2011). Scholen geven aan dat ze vaak signaleren met behulp van toetsen, de algemene indruk van de leerkracht en gesprekken met ouders. Ook worden observaties door specialisten, vragenlijsten voor leerkrachten en screeningsinstrumenten door de meerderheid gebruikt. Van de scholen die een screeningsinstrument gebruiken wordt het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH; 49% van de scholen) en SIDI (35%) vaak gebruikt¹⁷. Een portfolio, een klassikale IQ-test en observaties worden het minst gebruikt door scholen om te signaleren.

Figuur 6a. Het percentage scholen dat verschillende signaleringsmethoden gebruikt

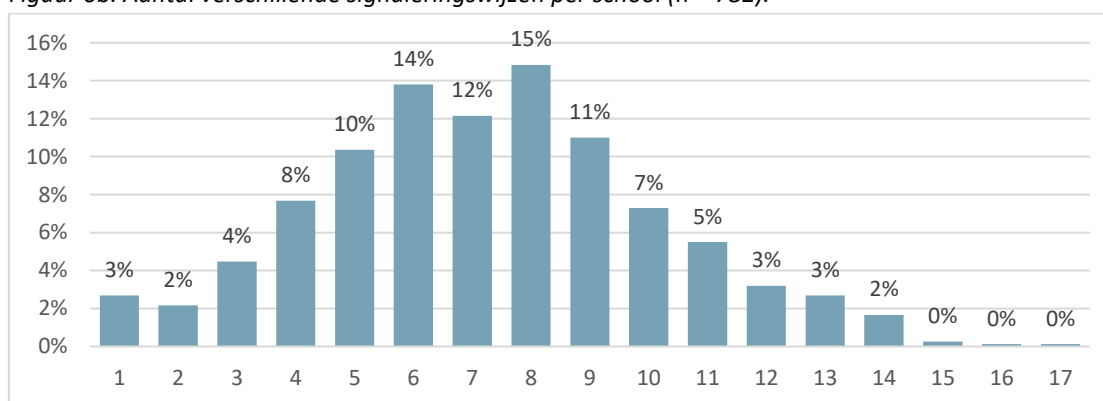
¹⁶ Gemiddeld aan signaleringsmethoden = 5.37 (Standaarddeviatie 4,01).

¹⁷ Andere screeningsinstrumenten zijn HB-in-zicht (3%), signaleringslijst SLO/CBOgroepsscreening (2%), Knappe Kleuters (1%)

Er zijn enkele verschillen tussen po- en vo-scholen. Po-scholen (respectievelijk 52% en 62%) gebruiken vaker een vragenlijst voor ouders en leerkrachten dan vo-scholen (respectievelijk 15% en 18%)¹⁸. Vo-scholen (72%) gebruiken vaker informatie over het schoolverloop en andere relevante schoolinformatie dan po-scholen (38%). Ook gebruiken vo-scholen (49%) vaker informatie vanuit een zorginstantie dan po-scholen (18%).¹⁹

De meeste scholen hanteren meerdere signaleringsmethoden (figuur 6b), hoewel het per school verschilt hoeveel dit er zijn. Op 3% van de scholen wordt uitsluitend gebruik gemaakt van één signaleringswijze. Gemiddeld maken scholen gebruik van 7 verschillende signaleringsmethoden²⁰.

Figuur 6b. Aantal verschillende signaleringswijzen per school (n = 782).

Als scholen (hoog)begaafde leerlingen hebben gesignaleerd is het belangrijk dat ze weten waar ze leerlingen naar toe kunnen verwijzen. Bijna de helft van de scholen is goed bekend met de toelatingscriteria voor verschillende activiteiten (zie figuur 7). Scholen zijn het meest bekend met de toelatingscriteria voor deeltijd groepsonderwijs. De reden hiervoor zou kunnen zijn dat deeltijd groepsonderwijs vaak plaatsvindt op de school zelf. Ongeveer een derde van de scholen is deels bekend met de toelatingscriteria. Zo'n één op de vijf à tien scholen is helemaal niet bekend met toelatingscriteria voor diverse activiteiten. Dit is met name het geval bij arrangementen voor leerlingen die dreigen uit te vallen of thuiszitten en bij activiteiten gericht op de overgang tussen po en vo. Scholen waar (hoog)begaafdheid prioriteit heeft zijn vaker bekend met toelatingscriteria dan scholen waar (hoog)begaafdheid geen prioriteit heeft.²¹

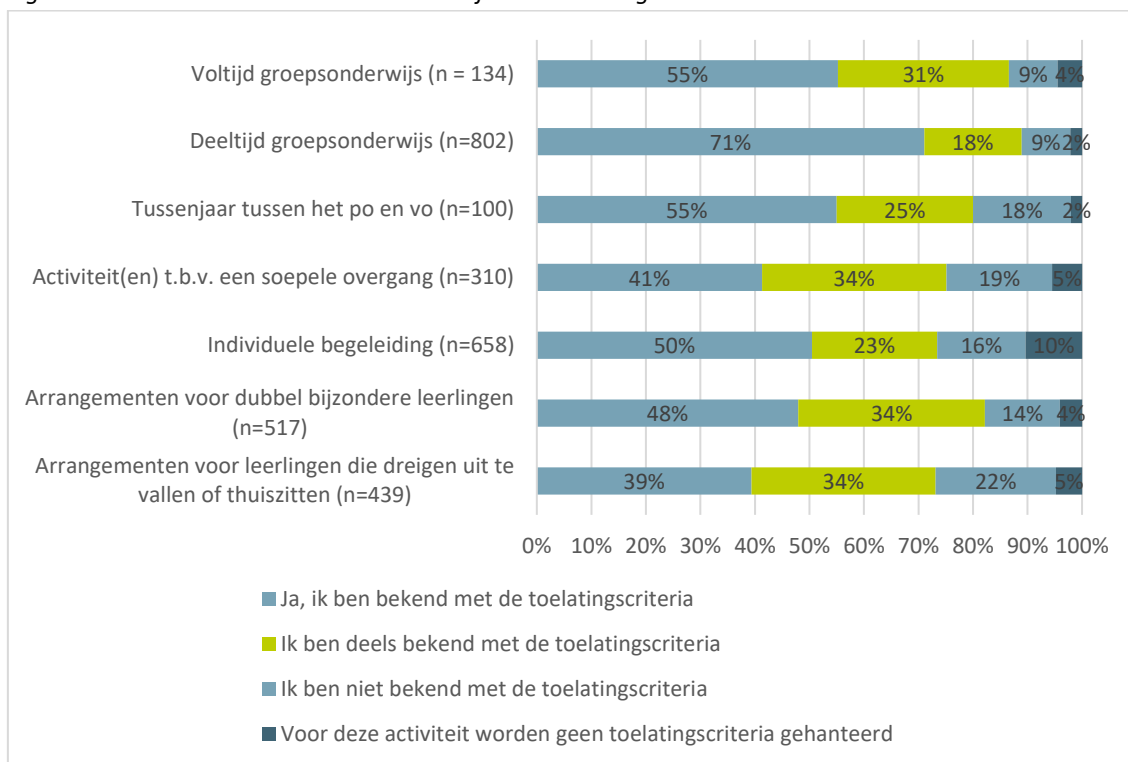
¹⁸ $\chi^2(1)=38.54, p < .001$ (vragenlijst ouders); $\chi^2(1)=56.41, p < .001$ (vragenlijst leerkracht)

¹⁹ $\chi^2(1)=32.92, p < .001$ (informatie schoolverloop); $\chi^2(1)=32.70, p < .001$ (informatie zorginstantie)

²⁰ Min = 1, max = 17, $M = 7.26$, $sd = 2.92$

²¹ $\chi^2(2)=47.71, p < .001$, Wel prioriteit HB (28% bekend met 1 toelatingscriterium, 72% bekend met 2 > toelatingscriteria), Geen prioriteit HB (62% bekend met 1 toelatingscriterium en 38% bekend met 2 > toelatingscriteria).

Figuur 7. De mate waarin scholen bekend zijn met toelatingscriteria voor diverse activiteiten

4 Activiteitsaanbod rondom (hoog)begaafdheid

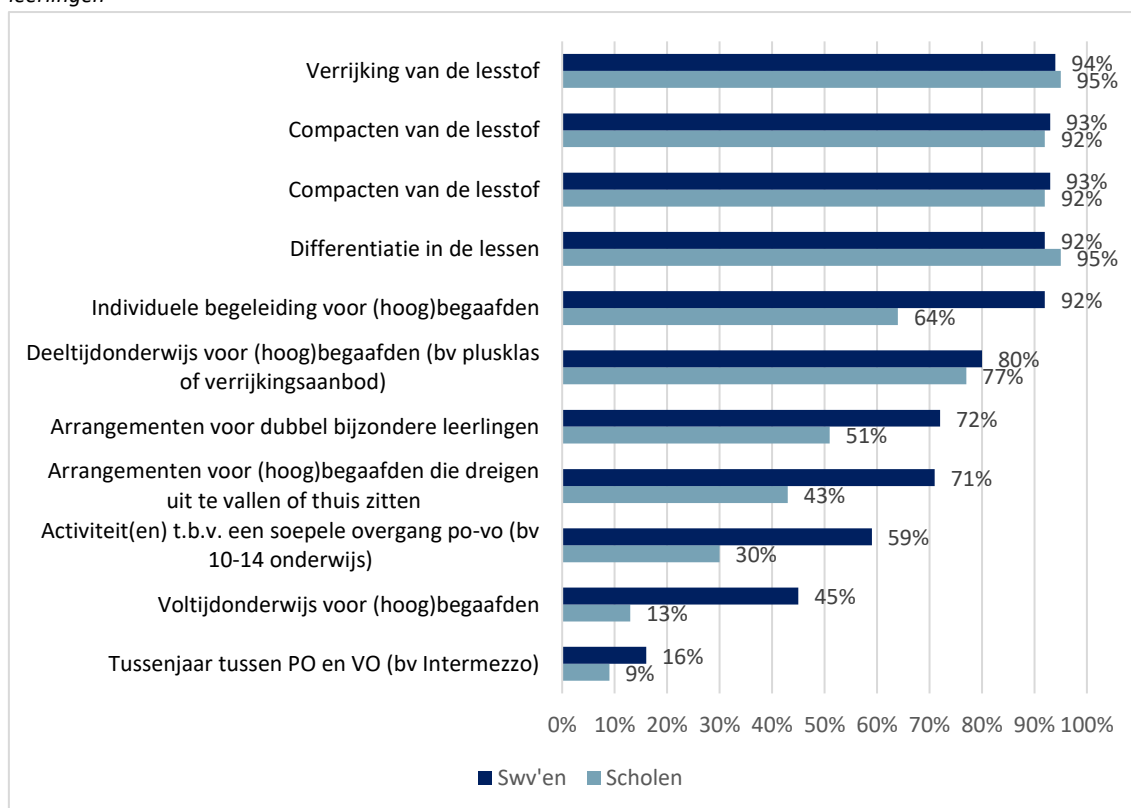
In dit hoofdstuk staan de activiteiten rondom (hoog)begaafdheid centraal. Activiteiten kunnen volledig, deels of niet vanuit de subsidie (hoog)begaafde leerlingen zijn betaald. Om een volledig beeld te geven benoemen we eerst welke activiteiten er zijn, om daarna te laten zien in hoeverre deze vanuit de subsidie worden gefinancierd. We bespreken het onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor leerlingen, de kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten voor professionals en activiteiten ten behoeve van beleid en samenwerking. Hierbij staan twee perspectieven centraal: het perspectief van het samenwerkingsverband die vanuit het beleid aangeeft welke activiteiten zijn ingezet en het perspectief van de school die vanuit de praktijk ervaart hoe de activiteiten lopen.

4.1 Onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen

Overzicht huidige onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten

Hieronder laten we zien welke activiteiten er volgens samenwerkingsverbanden en scholen anno lente 2021 bestaan voor (hoog)begaafde leerlingen, onafhankelijk of het betaald is uit de subsidiegelden. Verrijking, differentiatie en compacten worden vaak genoemd. Deeltijdonderwijs voor (hoog)begaafden, individuele begeleiding van leerlingen en arrangementen voor dubbel bijzondere leerlingen en thuiszitters komen ook regelmatig voor.

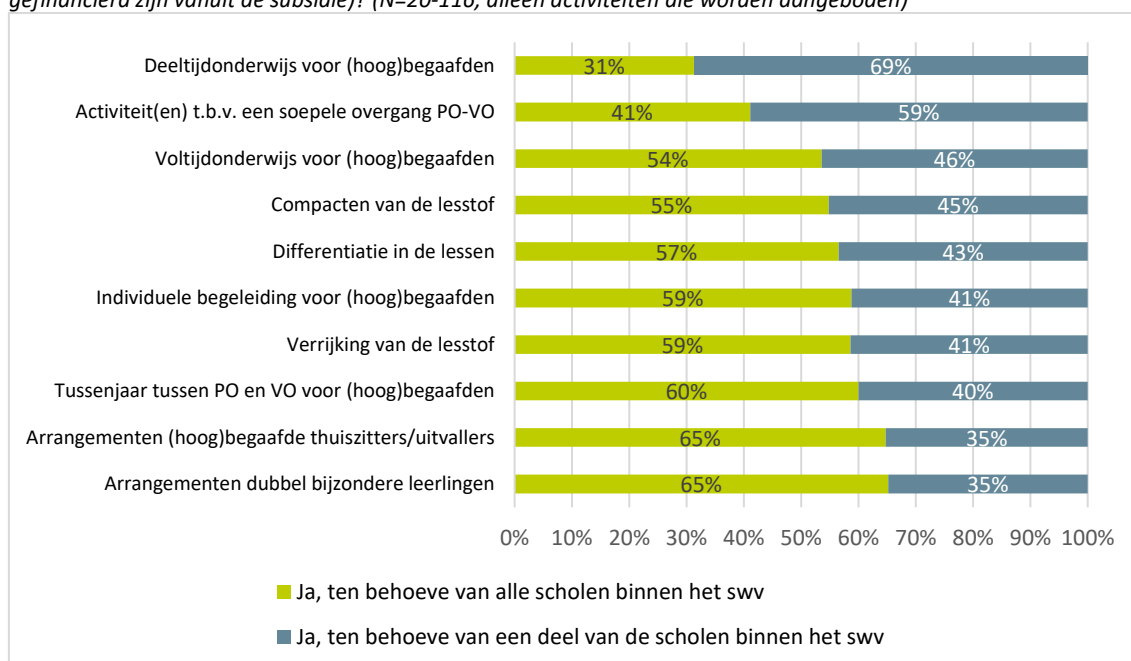
Grafiek 8. Samenwerkingsverbanden en scholen: onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten voor (hoog)begaafde leerlingen

Sommige activiteiten worden vaker door samenwerkingsverbanden dan scholen benoemd. Hiervoor zijn twee verklaringen. Zo geeft ongeveer 1 op de 8 scholen aan niet te weten of er in de regio arrangementen

voor thuiszitters, arrangementen voor dubbel bijzondere leerlingen, activiteiten ten behoeve van de overgang po-vo of een tussenjaar tussen po-vo worden aangeboden. Zie bijlage 4 voor een volledig overzicht van de activiteiten die scholen aangeven. Daarnaast zijn er activiteiten waarvan samenwerkingsverbanden aangeven dat ze vooral plaats vinden op een beperkt aantal scholen in de regio, zoals te zien is hieronder in figuur 9. Dit zien we in het bijzonder bij deeltijdonderwijs (bij 69% van de samenwerkingsverbanden met deze activiteit), activiteiten rondom de overgang po-vo (59%) en voltijdonderwijs (46%).

Grafiek 9. Samenwerkingsverbanden: aangeboden onderwijs- en ondersteuningsvoorzieningen (ongeacht of ze gefinancierd zijn vanuit de subsidie)? (N=20-116, alleen activiteiten die worden aangeboden)

Arrangementen voor dubbel bijzondere leerlingen, voltijdonderwijs en deeltijdonderwijs voor (hoog)begaafden worden vaker in het po aangeboden dan in het vo en dan ook vaker ten behoeve van alle scholen²². Arrangementen voor thuiszitters, verrijking, compacten en differentiatie worden ongeveer even vaak in po als vo samenwerkingsverbanden aangeboden, maar in het po wel vaker ten behoeve van alle scholen. Deeltijdonderwijs, een tussenjaar tussen po en vo en arrangementen voor dubbel bijzondere leerlingen worden vaker in samenwerkingsverbanden met een groot of midden subsidiebedrag aangeboden dan in regio's met een klein subsidiebedrag. Scholen die zelf subsidie krijgen hebben vaker deeltijdonderwijs, voltijdonderwijs, activiteiten voor een soepele po-vo overgang, arrangementen en begeleiding van (hoog)begaafden aanbieden op hun eigen school. Scholen met veel leerlingen hebben vaker deeltijd onderwijs voor (hoog)begaafden, arrangementen voor thuiszitters, verrijking, compacten en differentiatie in de lessen op hun eigen school dan kleinere scholen.

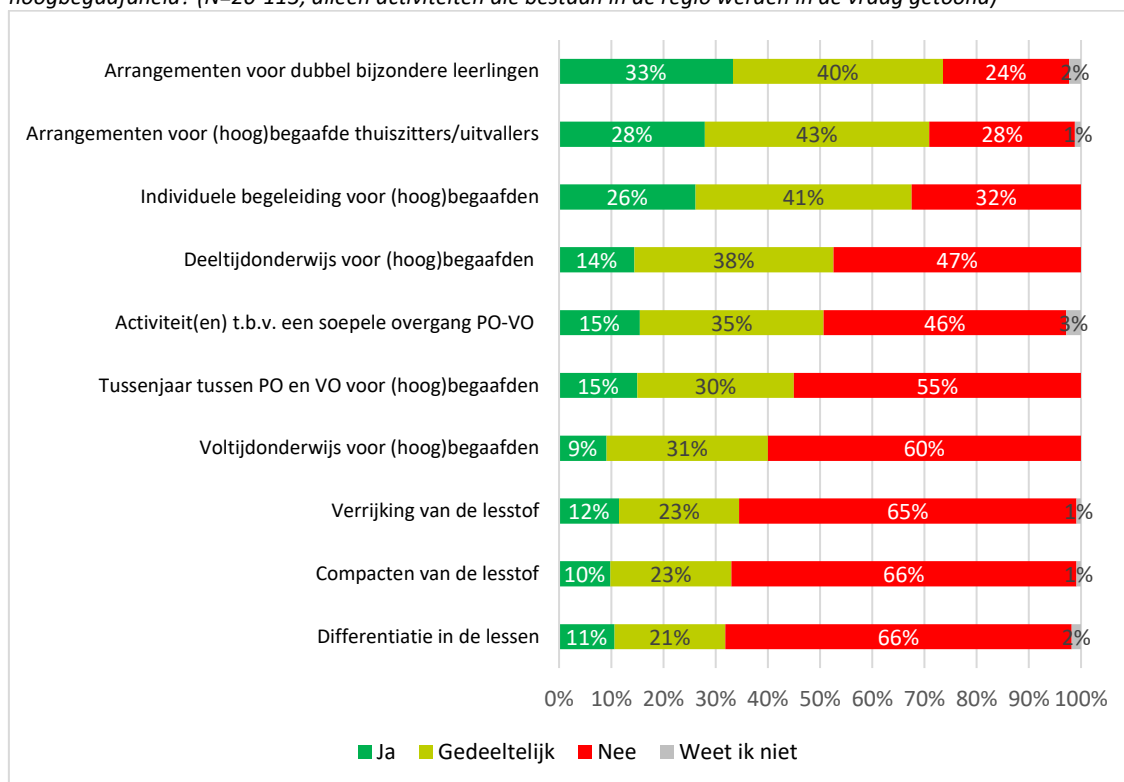
Vanuit de subsidie betaald

Van de onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten worden volgens de samenwerkingsverbanden individuele begeleiding van leerlingen en arrangementen voor dubbel bijzondere leerlingen en thuiszitters het vaakst uit de subsidiemiddelen gefinancierd, zie ook grafiek 9. Verrijking van lesstof, compacten van

²² Respectievelijk met 7%, 27% en 34% vaker in vo samenwerkingsverbanden dan in po samenwerkingsverbanden aangeboden

lesstof en differentiatie vinden wel veel plaats maar worden meestal niet uit de subsidie betaald. Dit is niet verbazingwekkend, gezien in de subsidievoorwaarden stond dat de subsidie niet bedoeld is voor het versterken van de basisondersteuning op scholen²³. Scholen geven over het geheel hetzelfde aan, ondanks dat een derde van de scholen niet altijd weet of een activiteit (deels) wordt betaald vanuit de subsidiemiddelen. Voor een volledig overzicht van de antwoorden van scholen, zie bijlage 4.

Grafiek 9. Samenwerkingsverbanden: Worden deze activiteiten gefinancierd vanuit de subsidie voor hoogbegaafdheid? (N=20-113; alleen activiteiten die bestaan in de regio werden in de vraag getoond)

Veranderingen door de jaren heen

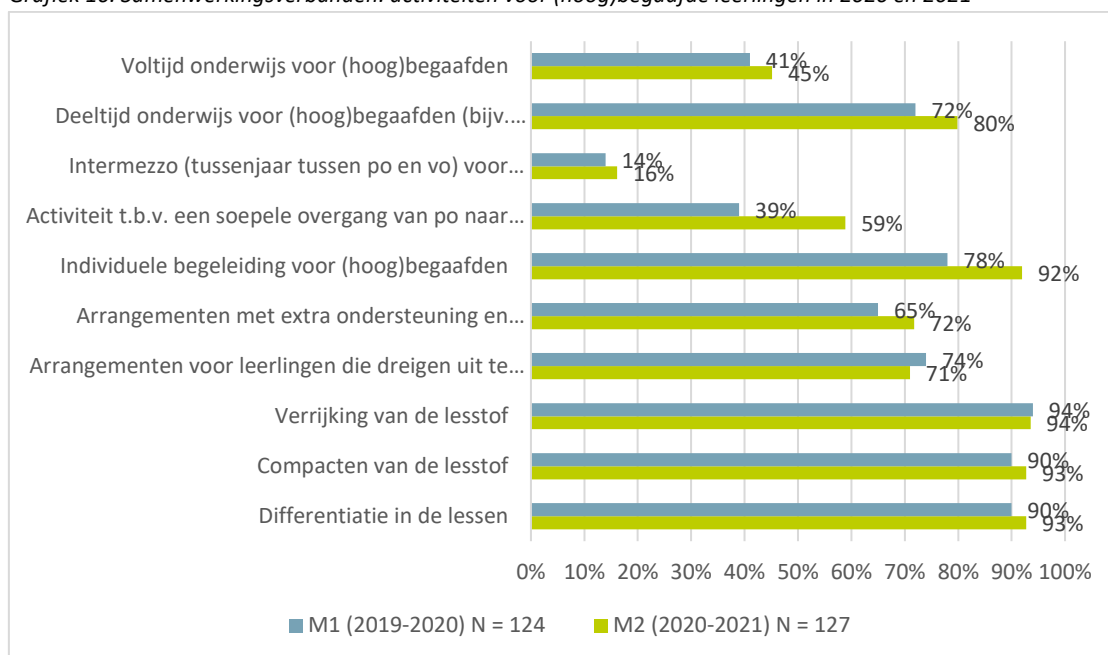
Veel samenwerkingsverbanden zaten vorig jaar nog in een voorbereidende of opstartfase. In vergelijking met de vorige meting zien we dan ook dat er meer activiteiten worden uitgevoerd (zie grafiek 10). Er zijn significant meer samenwerkingsverbanden die aangeven dat er voltijdsonderwijs, deeltijdsonderwijs, activiteiten rondom overgang po-vo, arrangementen voor dubbel bijzondere leerlingen en compacten van lesstof plaatsvindt in hun regio. Het grootste verschil zit bij activiteiten rondom de overgang po-vo. Vorig jaar werd deze activiteit nog vooral verkend maar ondertussen dus ook uitgevoerd.

Een uitzondering op de trend naar meer activiteiten zijn arrangementen voor leerlingen die dreigen uit te vallen of thuiszitten. Dit wordt dit jaar iets minder uitgevoerd (71%) dan vorig jaar (74%). Een mogelijke verklaring is dat er door de lockdown minder leerlingen als thuiszitter worden gesignaleerd, gezien alle leerlingen op dat moment thuis zaten. Daarnaast blijkt uit ander onderzoek dat (hoog)begaafde leerlingen in sommige opzichten zich vrij goed ontwikkelden thuis tijdens de lockdown²⁴.

²³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-68911.html>

²⁴ PO: <https://www.point013.nl/wp-content/uploads/2020/09/PO-Rapportage-Afstandsonderwijs.pdf>
VO: <https://www.point013.nl/wp-content/uploads/2020/09/VO-Rapportage-Afstandsonderwijs.pdf>

Grafiek 10. Samenwerkingsverbanden: activiteiten voor (hoog)begaafde leerlingen in 2020 en 2021

Er zijn bij veel activiteiten tussentijdse veranderingen geweest ten opzichte van het subsidieplan. Hieronder staat het aandeel samenwerkingsverbanden waar er wijzigingen waren bij een bepaalde activiteit. Dit is vooral het geval bij arrangementen, deeltijdonderwijs en individuele begeleiding.

Tabel 3. Samenwerkingsverbanden: Bij welke activiteiten hebben er in de afgelopen 12 maanden veranderingen plaatsgevonden t.o.v. de beschrijving in het subsidieplan? (Meerdere antwoorden mogelijk) (n = 11-50; samenwerkingsverbanden kregen deze vervolgvraag alleen voor de activiteiten die bestaan in de regio)²⁵

	%
Arrangementen met extra ondersteuning en begeleiding voor dubbel bijzondere leerlingen	63%
Arrangementen voor (hoog)begaafde leerlingen die dreigen uit te vallen of thuis zitten	56%
Deeltijd groepsonderwijs voor (hoog)begaafden (bijv. plusklas of bovenschools verrijkingaanbod)	55%
Individuele begeleiding voor (hoog)begaafden	50%
Verrijking van de lesstof	42%
Differentiatie in de lessen	35%
Compacten van de lesstof	33%
Voltijd onderwijs voor (hoog)begaafden	27%
Intermezzo (tussenjaar tussen po en vo) voor (hoog)begaafden	25%

Bij elk type activiteit zijn er verschillende tussentijdse wijzigingen geweest. Bij arrangementen voor dubbel bijzondere leerlingen zijn de meest genoemde wijzigingen een verandering in vorm (bijv. online of in een kleinere groep), planning, intensiviteit en ook dat er extra activiteiten zijn opgestart. Bij arrangementen voor thuiszitters gaat het vooral om wijzigingen in vorm, inhoud en planning. Individuele begeleiding en

²⁵ Bij de activiteit t.b.v. een soepele overgang van po naar vo (bv 10-14 onderwijs) is deze vervolgvraag door een fout in de vragenlijst onterecht niet gesteld

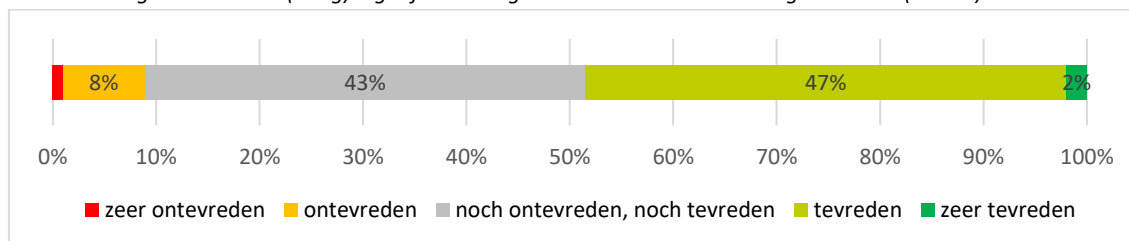
deeltijd onderwijs voor (hoog)begaafde leerlingen lijkt regelmatig intensiever of vaker gedaan te worden met een meer concrete invulling dan oorspronkelijk bedacht, terwijl tegelijk wordt aangegeven dat dit soms volgens een andere planning uitgevoerd is.

De meest voorkomende reden voor wijzigingen is voor alle activiteiten de impact van corona. Daarnaast zijn wijzigingen aan het deeltijd en voltijdonderwijs voortgekomen uit input van leerlingen, ouders en professionals over o.a. hun behoeften. Bij arrangementen voor thuiszitters en arrangementen voor dubbel bijzondere leerlingen speelt dit ook, maar in mindere mate. Bij arrangementen voor dubbel bijzondere leerlingen is als laatste een vaak genoemde reden voor wijzigingen dat er meer of minder verwijzingen van leerlingen naar de arrangementen waren dan verwacht.

Tevredenheid met ondersteuning- en onderwijsaanbod voor leerlingen

De helft van de samenwerkingsverbanden is tevreden met het ondersteunings- en onderwijsaanbod in de regio, zie ook figuur 9. Zo'n 4 op 10 samenwerkingsverbanden oordeelt neutraal²⁶.

Figuur 11. Samenwerkingsverbanden: In hoeverre bent u tevreden over het huidige onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen binnen uw samenwerkingsverband? (N=124)

Als toelichting geven samenwerkingsverbanden aan dat de tevredenheid vooral zit in nieuw aanbod waarin leerlingen beter bediend kunnen worden, meer deskundigheid (bijv. bijscholen van docenten tot specialist) en meer urgentiebesef binnen scholen. Minder tevreden zijn samenwerkingsverbanden over de mate waarin het aanbod dekkend is en de kwaliteitsverschillen tussen scholen en besturen onderling. Wensen zijn vaak om aanbod uit te breiden naar een grotere doelgroep en de kwaliteit van aanbod en maatwerk op scholen te verbeteren. Hieronder staan enkele citaten die dit illustreren.

'We zijn tevreden over het aanbod, maar het blijft wel een ingewikkelde zeer diverse doelgroep. Het maatwerk dat nodig is vraagt wel veel van scholen. Daarnaast is het een groeiende doelgroep, waardoor het soms knelt in de plekken die beschikbaar zijn binnen ons aanbod'

'Ik ben tevreden omdat het besef van noodzaak groeit bij de scholen. Daarnaast merk ik goede inzet en expertise groei. Ik ben ontevreden over het vrijblijvende karakter- wat ook een speerpunt van het project is om deze meer concreet en inzichtelijk te maken. Daarnaast vind ik het een zoektocht hoe onderwijs voor deze doelgroep echt aansluit. In de context werken, verbinden aan grote geheel, aansluiten bij persoonlijke leerbehoeften en doelen; het is iets wat steeds meer scholen willen, maar hoe dit gepersonaliseerde onderwijs binnen inclusie echt vorm krijgt blijft een complex vraagstuk'

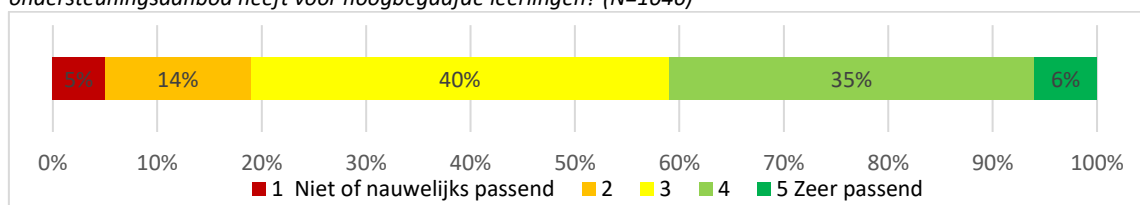
'Er vinden wel onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten plaats binnen de besturen, echter dit is nog onvoldoende gestructureerd en planmatig. Als gevolg van de uitvoering van het projectplan is er wel in toenemende aandacht hiervoor. Op de meeste scholen ontbreekt de basale kennis over 'wat is

²⁶ De tevredenheid hangt *niet* samen met de mate waarin de uitvoering verloopt zoals beschreven in het subsidieplan. De tevredenheid hangt ook niet samen met achtergrondkenmerken zoals po/vo, grootte van het subsidiebedrag etc.

(hoog)begaafdheid, hoe herken je het en op welke manier kun je deze leerlingen adequaat begeleiden?' Onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten vormen een belangrijk onderdeel van ons projectplan en worden momenteel ook in toenemende mate uitgevoerd'

De scholen zijn verdeeld over het niveau van het huidige aanbod voor hoogbegaafde leerlingen op hun school, zoals hieronder in figuur 10 te zien is. Op een vijf-puntsschaal oordelen scholen gemiddeld met een 3,2 gematigd positief maar er is tegelijk vrij veel spreiding in de antwoorden²⁷. Van de scholen die veel prioriteit hechten aan (hoog)begaafdheid vindt 9 op de 10 scholen het aanbod passend. Bij scholen met beperkte prioriteit hieraan is dit slechts 1 op de 20 scholen. Scholen die zelf subsidie ontvangen vinden het aanbod vaker (zeer) passend (55%) dan scholen die geen subsidie ontvangen (39%). Scholen waarvan de expert (hoog)begaafdheid de vragenlijst invult vinden het aanbod vaker passend (59%) dan overige functies (tussen de 30% en 39%). Het kan zijn dat het verschil komt doordat een expert HB een andere inschatting maakt van het aanbod dan bijvoorbeeld een schoolleider of intern begeleider. Het kan ook zijn dat scholen met een expert het aanbod beter geregeld hebben dan scholen zonder een expert. Op deze scholen wordt er bijvoorbeeld ook een hogere prioriteit aan (hoog)begaafdheid gegeven²⁸.

Figuur 12. Scholen: Geef op een schaal van 1- 5 aan in welke mate uw school momenteel een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod heeft voor hoogbegaafde leerlingen? (N=1046)

Succesfactoren en aandachtspunten volgens scholen

Om meer zicht te krijgen op de uitvoering zijn scholen gevraagd om aandachtspunten en succesfactoren. 91% van de scholen heeft aandachtspunten voor de onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten in hun regio meegegeven. Deze zijn hieronder te lezen in de tabel.

Tabel 4. Scholen: Wat zou uw school graag anders zien rondom de deelname van (hoog)begaafde leerlingen aan de onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten? (N=973) (Meerdere antwoorden mogelijk)

	%
Voldoende expertise om de leerlingen goed te kunnen begeleiden bij de onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten	51%
Grotere beschikbaarheid van het aanbod	47%
We zouden graag willen zien dat er (betere) afstemming plaatsvindt tussen de activiteit waaraan de leerling deelneemt en de reguliere onderwijssituatie van de leerling.	31%
Minder bureaucratie (invullen van veel formulieren etc. voor deelname van de leerlingen)	25%
Duidelijke communicatie over welke leerlingen deel kunnen nemen	23%
Een ander (type) aanbod dat passend is voor de onderwijsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen bij ons op school, namelijk	21%
Een thuis-nabij aanbod	19%
Duidelijke communicatie over hoe leerlingen deel kunnen nemen	18%

²⁷ Sd=0,932

²⁸ Experts HB geven vaker aan dat hun school (zeer) hoge prioriteit aan (hoog)begaafdheid geeft (69%) dan andere functies (48% bij zorgteam, 58% bij school-/teamleiders en 57% bij overig).

Betere samenwerking met andere partijen, namelijk	17%
Krijgen van advies na afloop van de activiteit (hoe nu verder?)	13%
Wij zouden graag een betere terugkoppeling krijgen over de deelname van onze leerlingen aan activiteiten waar onze school niet direct bij betrokken is	11%
Ik zou graag zien dat er op een andere manier wordt omgegaan met de COVID-19 maatregelen	7%
Kortere/geen wachtlijsten	7%

De meeste aandachtspunten gaan over het hebben van voldoende expertise, voldoende aanbod en een goede communicatie en afstemming. In de toelichting gaan scholen hier verder op in. Scholen zouden graag meer aanbod intern binnen de eigen school willen aanbieden, zoals een eigen plusklas. Ook wil men meer integratie van het aanbod in de klas, bijvoorbeeld door ondersteuning in de klas te halen of door handvaten voor docenten voor differentiatie in de klas te ontwikkelen:

‘Een meer in de school geïntegreerd aanbod, waardoor leerlingen niet uit hun schoolomgeving gehaald worden voor een passend aanbod’

Verder wordt soms genoemd dat bovenschools aanbod te weinig plekken heeft of dat het lang duurt voordat leerlingen ergens terecht kunnen: *‘De casussen over de dubbel bijzondere problematieken en leerlingen die mogelijk thuis komen te zitten, worden vaak besproken met de intern begeleider en het samenwerkingsverband. Er gaat soms best wel wat tijd overheen voordat deze leerlingen passende begeleiding krijgen. Hier zou meer ruimte voor mogen zijn.’*

Bijna alle scholen (96%) ervaren ook succesfactoren en/of opbrengsten van de onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten voor (hoog)begaafde leerlingen. Deze zijn te lezen in de onderstaande tabel 8. De meest genoemde aspecten zijn opbrengsten voor leerlingen, een goede match tussen behoefte en aanbod, en duidelijke communicatie.

Tabel 5. Scholen: Welke succesfactoren en/of opbrengsten ervaart uw school in de deelname van (hoog)begaafde leerlingen aan onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten? (N=954) (Meerdere antwoorden mogelijk)

	%
Deelname heeft positieve sociaal-emotionele opbrengsten voor de deelnemende leerlingen	64%
Tevreden ouders	53%
Activiteiten zijn passend voor de onderwijsbehoeften van de (hoog)begaafde leerlingen bij ons op school	50%
Er wordt duidelijk gecommuniceerd over het aanbod voor leerlingen (bijv. welke leerlingen kunnen deelnemen en hoe ze kunnen deelnemen)	46%
Deelname heeft positieve cognitieve opbrengsten voor de deelnemende leerlingen	43%
Er is veel expertise aanwezig	39%
Er is voldoende capaciteit voor leerlingen	31%
Een goede ondersteuning bij de koppeling tussen de activiteiten en de klassensituatie te verbeteren	22%
Minder schoolverzuim van (hoog)begaafde leerlingen	17%
Een goede terugkoppeling over de deelname van onze leerlingen aan activiteiten waar onze school niet direct bij betrokken is	10%
Het krijgen van advies na afloop van de activiteit (hoe nu verder?)	9%

De meeste scholen geven in de toelichting aan dat het nog te vroeg is om succesfactoren en/of opbrengsten te zien bij de activiteiten voor leerlingen. De opbrengsten die wel men nu al ziet is vaak een praktische opbrengst of een subjectief beeld op basis van de eigen indrukken:

“Kinderen vinden het leuk om deel te nemen”

“We werken nu vanuit persoonlijke doelen ipv losse activiteiten, met inzet van leerlijnen HB in ons leervolgsysteem.”

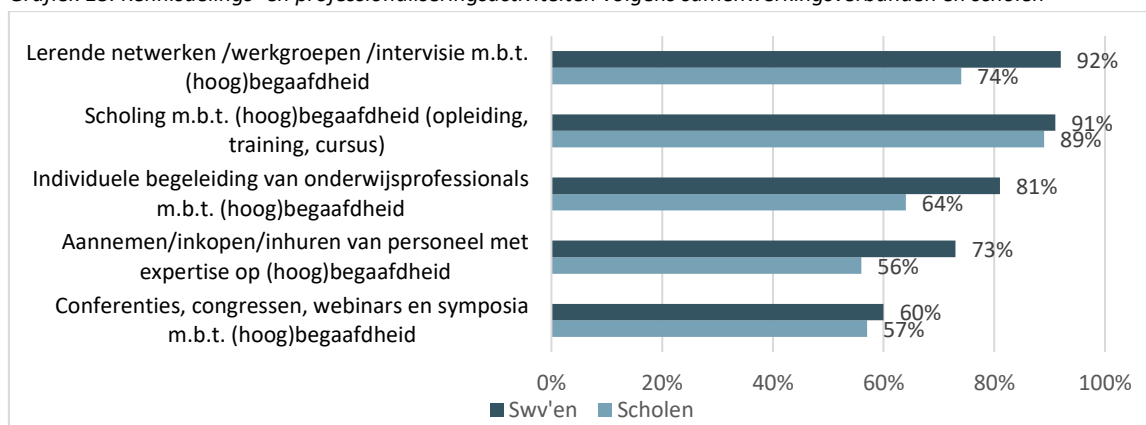
“We zien veel kinderen opbloeien in de hb-volgtijdsvoorziening. Deze kinderen hadden geen plezier meer in school en dat zien we nu langzaam weer terugkomen, erg mooi!”

“Door samenwerking met de twee andere scholen in onze regio, kunnen we materialen en leerstof uitwisselen.”

4.2 Kennisdeling en professionalisering

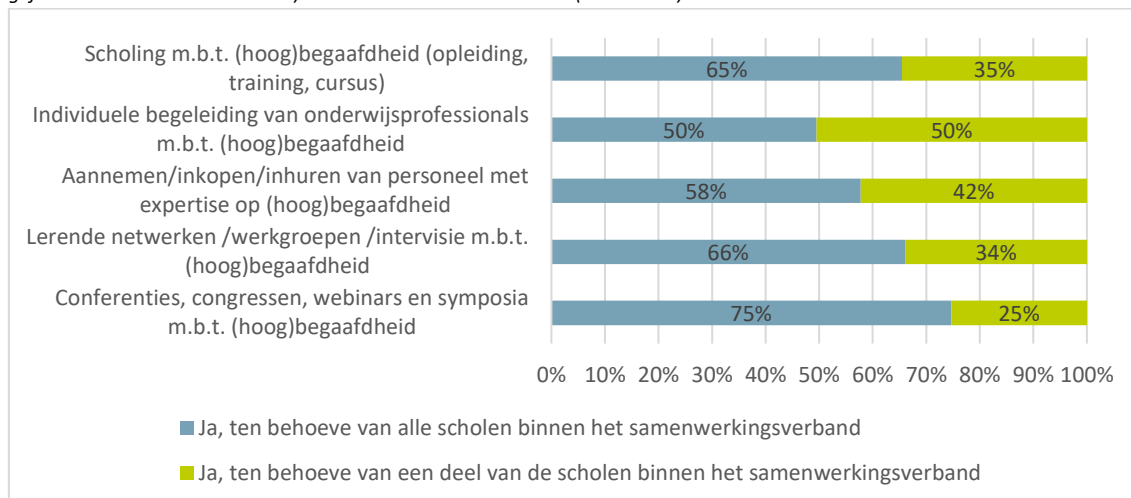
Er vinden volgens samenwerkingsverbanden en scholen een grote verscheidenheid aan kennisdeling- en professionaliseringsactiviteiten plaats in de regio (zie grafiek 11). Lerende netwerken, intervisie en scholing zijn activiteiten die het vaakst genoemd worden.

Grafiek 13. Kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten volgens samenwerkingsverbanden en scholen

Samenwerkingsverbanden benoemen vaker dan scholen lerende netwerken, individuele begeleiding van professionals en aannemen van personeel met expertise. Dit kan verklaard worden doordat bij deze activiteiten een derde van de samenwerkingsverbanden aangeeft dat ze ten behoeve van een deel van de scholen worden ingezet in hun regio (zie figuur 11). Scholing rondom (hoog)begaafdheid wordt volgens een kleine een derde van de samenwerkingsverbanden ook maar voor een deel van de scholen ingezet, maar hier zien we wel dat bijna alle scholen aangeven dat er scholing beschikbaar is. Een mogelijke verklaring is dat de school en/of schoolbestuur zelf ook scholing op dit vlak mogelijk maakt.

Figuur 14. Samenwerkingsverbanden: kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten rondom (hoog)begaafdheid (ongeacht of het gefinancierd is vanuit de subsidie)? Excl. "Nee" en "Weet ik niet". (N = 79-119)

Samenwerkingsverbanden po doen vaker aan scholing, het aannemen van extra experts en lerende netwerken, en doen dit ook vaker ten behoeve van alle scholen, in vergelijking met samenwerkingsverbanden vo. Conferenties komen ongeveer even vaak in het po als vo voor, maar bij samenwerkingsverbanden po wel vaker voor alle scholen in plaats van voor een deel van de scholen. Samenwerkingsverbanden met een groot subsidiebedrag zetten scholing, lerende netwerken en conferenties vaker in ten behoeve van alle scholen terwijl samenwerkingsverbanden met een kleiner subsidiebedrag dit vaker voor een deel van de scholen doen.

Scholen geven aan dat lerende netwerken/interview en congressen meestal bovenschools georganiseerd worden. Scholing en het aannemen van personeel met expertise wordt iets vaker bovenschools georganiseerd dan intern in de school. Individuele begeleiding van professionals wordt juist iets vaker in de eigen school georganiseerd dan bovenschools. Voor alle type activiteiten geldt dat scholen die zelf subsidie krijgen vaker aangeven dat dit op hun eigen school plaatsvindt. Dit geldt ook voor grote scholen, terwijl kleinere scholen vaker aangeven dat een activiteit bovenschools wordt aangeboden of niet bestaat in hun regio. Een volledig overzicht hiervan staat in bijlage 4.

Vanuit de subsidie gefinancierd

De meeste kennisdeling- en professionaliseringsactiviteiten rondom (hoog)begaafdheid worden volgens de samenwerkingsverbanden volledig of gedeeltelijk vanuit de subsidie betaald (zie tabel 6).

Tabel 6. Samenwerkingsverbanden: Worden deze activiteiten gefinancierd vanuit de subsidie voor hoogbegaafdheid? (N=75-115, vraag is alleen gesteld voor activiteiten die bestaan in de regio).

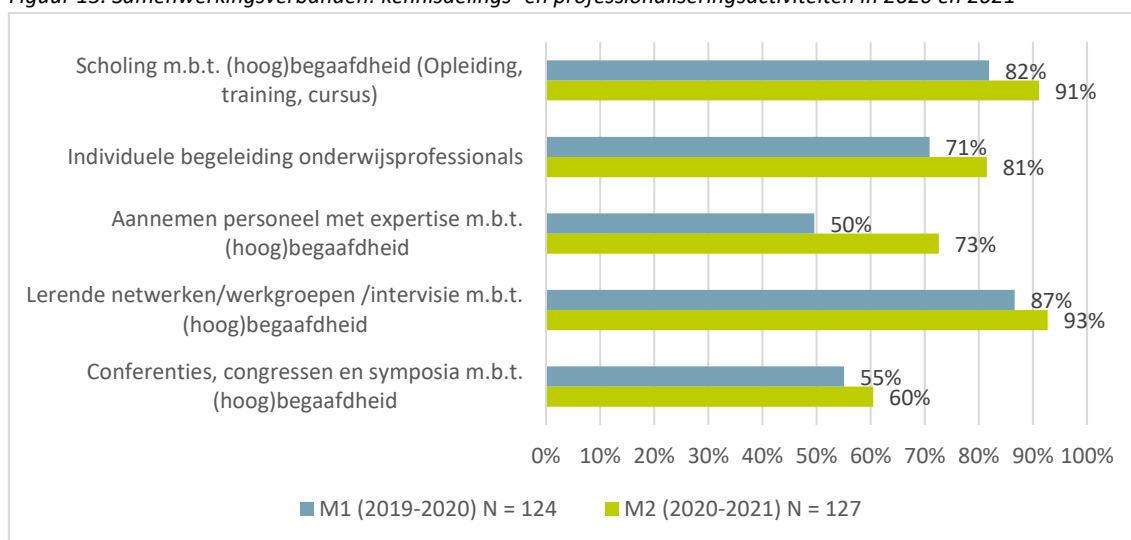
	Ja	Gedeeltelijk	Nee
Scholing m.b.t. (hoog)begaafdheid (opleiding, training, cursus)	68%	26%	6%
Individuele begeleiding van onderwijsprofessionals m.b.t. (hoog)begaafdheid	49%	37%	15%
Aannemen/inkopen/inhuren van personeel met expertise op (hoog)begaafdheid	39%	47%	14%
Lerende netwerken /werkgroepen /interview m.b.t. (hoog)begaafdheid	58%	31%	10%
Conferenties, congressen, webinars en symposia m.b.t. (hoog)begaafdheid	59%	31%	11%

Scholen zijn niet altijd op de hoogte of activiteiten vanuit de subsidie worden gefinancierd of onderschatten dit in het geval van individuele begeleiding, aannemen van personeel met expertise en conferenties (zie ook bijlage 4 voor een volledig overzicht). Hiervan denken scholen ongeveer de helft van de tijd dat dit (deels) betaald wordt uit de subsidie. Het is begrijpelijk dat scholen dit niet goed in kunnen schatten, ook gezien de activiteiten vaak bovenschools georganiseerd worden. Ook zagen we in paragraaf 2.2 al dat niet alle scholen op de hoogte worden gehouden van de inzet van de subsidie voor kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten.

Wijzigingen door de jaren heen

Vorig jaar waren nog niet alle samenwerkingsverbanden toegekomen uit het uitvoeren van de subsidieactiviteiten. Dit jaar zien we dat kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten in steeds meer samenwerkingsverbanden uitgevoerd worden, zoals ook onderstaande figuur weergeeft²⁹.

Figuur 15. Samenwerkingsverbanden: kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten in 2020 en 2021

Daarnaast zijn er bij veel activiteiten tussentijdse veranderingen geweest in de inhoud, vorm of planning ten opzichte van het oorspronkelijke subsidieplan (zie tabel 7). Dit is in het bijzonder het geval bij scholing, conferenties en lerende netwerken.

Tabel 7. Samenwerkingsverbanden: Voor welke activiteiten hebben er in de afgelopen 12 maanden veranderingen plaatsgevonden t.o.v. de beschrijving in het subsidieplan? (N=19) (Meerdere antwoorden mogelijk)

	%
Scholing m.b.t. (hoog)begaafdheid (opleiding, training, cursus)	80%
Conferenties, congressen, webinars en symposia m.b.t. (hoog)begaafdheid	73%
Lerende netwerken /werkgroepen /intervisie m.b.t. (hoog)begaafdheid	60%
Individuele begeleiding van onderwijsprofessionals m.b.t. (hoog)begaafdheid	37%
Aannemen/inkopen/inhuren van personeel met expertise op (hoog)begaafdheid	36%

²⁹ Significante verschillen tussen 2020 en 2021 zijn lerend Netwerk: $p = .004$ en conferenties: $p < .000$

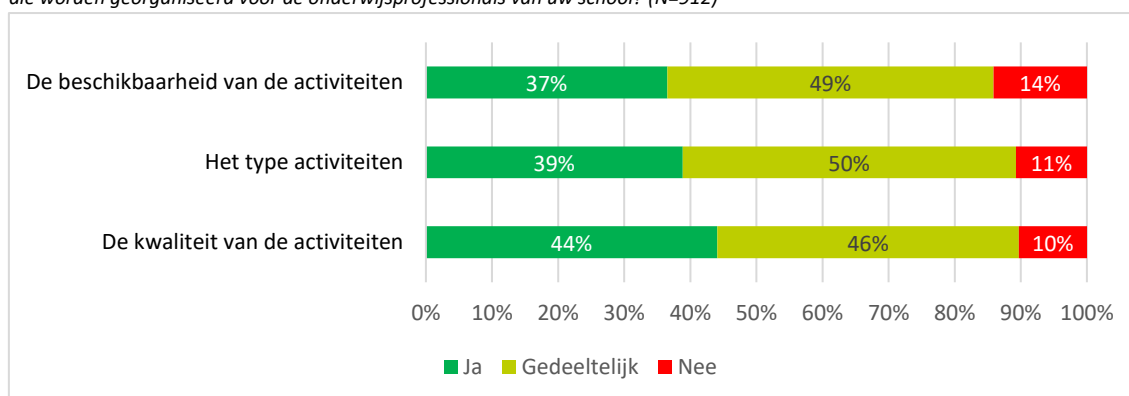
Scholing, lerende netwerken en congressen vonden vaak in een andere vorm (bijv. online) plaats, maar soms ook volgens een andere planning of intensiviteit dan oorspronkelijk gepland. Voor individuele begeleiding van professionals geldt dit ook, maar wordt ook vaak aangegeven dat de activiteit concreter is ingevuld in vergelijking met het oorspronkelijke plan. Het aannemen van personeel met expertise in (hoog)begaafdheid is soms qua planning anders verlopen, maar tegelijk geven sommige regio's aan dat er meer personeel met expertise aangetrokken is dan oorspronkelijk bedacht.

De belangrijkste reden voor de tussentijdse wijziging is voor alle activiteiten de impact van corona. Verder speelt er bij scholing ook dat er bij sommige samenwerkingsverbanden meer of minder aanmeldingen dan verwacht waren. Bij scholing, individuele begeleiding van professionals en het aannemen van personeel met expertise zijn er als laatste ook wijzigingen doorgevoerd om meer aan te sluiten bij de behoeften en ervaringen van scholen en professionals.

Tevredenheid kennisdeling- en professionaliseringsactiviteiten

Scholen zijn overwegend positief over de beschikbaarheid, het type en de kwaliteit van de kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten rondom (hoog)begaafdheid (zie figuur 13). In de toelichting op hun tevredenheid geven scholen aan dat sommige activiteiten zijn vervallen, online zijn uitgevoerd en/of er minder prioriteit aan werd gegeven door corona.

Figuur 16. Scholen - Bent u tevreden over alle kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten op het gebied van (hoog)begaafdheid die worden georganiseerd voor de onderwijsprofessionals van uw school? (N=912)

Aandachtspunten en succesfactoren volgens scholen

In tabel 8 is te lezen welke aandachtspunten en succesfactoren scholen zien vanuit hun ervaringen in de praktijk met het kennisdeling- en professionaliseringsaanbod. 88% heeft hierbij aandachtspunten terwijl 12% niets zou veranderen aan het aanbod.

Tabel 8. Scholen: Wat zou u graag anders zien rondom de deelname van onderwijsprofessionals aan de kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten op het gebied van (hoog)begaafdheid? (N=937) (Meerdere antwoorden mogelijk)

Voldoende tijd om deel te nemen	48%
Voldoende tijd om het geleerde in praktijk te brengen	39%
Een aanbod dat passend is voor de professionaliseringsbehoeften van de onderwijsprofessionals	35%
Zorg dragen voor vervanging	30%
Dat er follow-up activiteiten worden georganiseerd	28%

Dat er meer onderwijsprofessionals kunnen deelnemen	22%
De activiteit(en) moeten beter aansluiten bij onze onderwijspraktijk	22%
Een school-nabij aanbod	18%
De schoolleiding zou de onderwijsprofessionals meer moeten stimuleren om deel te nemen	14%
Een duidelijke omschrijving van het doel van de activiteit	12%
Betere samenwerking met andere partijen, namelijk	6%
Duidelijke communicatie over hoe onderwijsprofessionals deel kunnen nemen	6%
Duidelijke communicatie over welke onderwijsprofessionals deel kunnen nemen	6%
Ik zou graag zien dat er op een andere manier wordt omgegaan met de COVID-19 maatregelen	3%

De meest genoemde aandachtspunten draaien om het vrijmaken van meer beschikbare tijd voor professionals en het creëren van een aanbod dat passend is bij de behoeften van professionals en bij de onderwijspraktijk. In de toelichting geven scholen bijvoorbeeld aan dat er meer regionaal gestuurd zou moeten worden op (de passendheid van) het aanbod rondom (hoog)begaafdheid:

‘Eerst moet in kaart gebracht worden wie wat al weet en er zijn te veel mensen die ergens iets leuks hebben gezien dat niet in overeenstemming is met het beleid, maar dat binnen de vereniging wordt aangeboden zonder afstemming met bijvoorbeeld de werkgroep hoogbegaafdheid’

Scholen hebben ook toegelicht hoe het aanbod meer passend gemaakt kan worden, namelijk door meer vraaggericht te werken, de scholing praktischer te maken, een betere aansluiting tussen theorie en praktijk te maken en de scholing af te stemmen op het kennisniveau van de deelnemers:

‘Activiteiten die passen bij de school, zodat collega's er mee aan de slag kunnen. Praktischer gericht.’

Als laatste noemen scholen dat er bij de activiteiten een betere samenwerking tussen de school en het samenwerkingsverband kan plaatsvinden, een betere samenwerking met andere scholen en meer gebruik gemaakt kan worden van kennisplatforms, netwerken en andere kennisinstanties. Het doel van deze samenwerking is volgens de school vaak om de kennis ‘meer in de school te halen’.

Naast aandachtspunten ervaart ook 96% van de scholen succesfactoren en/of opbrengsten van de activiteiten (zie tabel 9). De meest genoemde aspecten zijn een toename in expertise, meer uitwisseling van kennis en duidelijke communicatie richting professionals over het aanbod.

Tabel 9. Scholen: Welke succesfactoren en/of opbrengsten ervaart u in de deelname van onderwijsprofessionals aan kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten? (N=912) (Meerdere antwoorden mogelijk)

	%
Deelname heeft als gevolg dat de expertise rondom (hoog)begaafdheid bij ons op school toeneemt	54%
Deelname heeft tot gevolg dat wij (hoog)begaafde leerlingen beter kunnen ondersteunen en onderwijzen	52%
Kennis die wordt opgedaan kan worden toegepast in onze onderwijspraktijk	48%
Kennisuitwisseling binnen de school	44%
Er wordt veel expertise overgedragen	41%
Er wordt duidelijk gecommuniceerd over het aanbod (bijv. wie kan deelnemen en hoe)	31%
Er is voldoende capaciteit voor deelname	29%

De activiteiten zijn passend voor de professionaliseringsbehoeften van onze onderwijsprofessionals	27%
Deelname heeft als gevolg dat samenwerking met andere scholen rondom (hoog)begaafdheid toeneemt	25%

Bij de toelichting noemen scholen dat ze bezig zijn met de eerste stappen zetten, maar dat het ook tijd kosten om een goed kennisdeling- en professionaliseringsaanbod neer te zetten:

‘Binnen ons samenwerkingsverband is een training ingekocht waar diverse collega's van de verschillende scholen aan deel kunnen nemen. Het is een praktijkgerichte studie die direct handvatten biedt voor begeleiding in individuele gesprekken, maar ook voor begeleiding in de lessituatie. De volgende stap is meer implementeren en meer collega's informeren en ondersteunen.’

‘Er zijn op dit moment twee geschoolde HB-coaches. Er worden regelmatig workshops gegeven over hoogbegaafdheid (signaleren, HB-kenmerken). Het plan en voorstel is om in 2021-2022 intern vakdocenten van verschillende vaksecties te scholen om bij alle vakken meer en kwalitatief betere verrijkingsmaterialen te ontwikkelen en maatwerk te kunnen leveren aan hoogbegaafde leerlingen en andere leerlingen, die behoefte hebben aan extra uitdaging. Hierbij is het van belang dat de docenten meer kennis hebben over hoogbegaafdheid en over de onderwijsbehoeften van hoogbegaafde leerlingen. Hiervoor is tijd en formatie nodig. Deze wordt beschikbaar gesteld.’

4.3 Activiteiten rondom beleid en samenwerking

Sommige samenwerkingsverbanden doen activiteiten rondom beleid en samenwerking, zoals hieronder te zien is. De meest voorkomende activiteiten zijn het stimuleren van samenwerking tussen scholen rondom (hoog)begaafdheid en het in kaart brengen van het regionale aanbod rondom (hoog)begaafdheid voor leerlingen en professionals. Hoe kleiner het subsidiebedrag dat het samenwerkingsverband krijgt, hoe vaker het samenwerkingsverband in kaart brengt welke leerlingen kenmerken van (hoog)begaafdheid hebben, onderzoekt wat hun behoeften zijn en richtlijnen opstelt hoe scholen leerlingen kunnen signaleren. Samenwerkingsverbanden vo brengen 1,5 keer zo vaak in kaart welke leerlingen kenmerken van (hoog)begaafdheid hebben dan in het po. Als er weinig scholen zijn in een samenwerkingsverband worden er vaker regionale richtlijnen om te signaleren opgesteld dan in regio's met veel scholen.

Tabel 10. Samenwerkingsverbanden: Welke subsidieactiviteiten op het gebied van beleid en samenwerking rondom (hoog)begaafdheid zijn uitgevoerd of worden uitgevoerd binnen uw samenwerkingsverband? (N=124).

	Ja	Nee	Weet niet
Samenwerking tussen scholen stimuleren op het gebied van (hoog)begaafdheid	92%	8%	0%
Aanbod voor (hoog)begaafden binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen	85%	14%	2%
Expertise en professionaliseringsaanbod binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen	85%	15%	1%
Inventariseren van de ondersteunings- en onderwijswijsbehoeften van (hoog)begaafden	75%	23%	2%
Samenwerking onderwijs en externe partijen (bv gemeente/jeugdzorg) stimuleren rondom (hoog)begaafdheid	65%	31%	5%
Inventariseren welke leerlingen binnen het samenwerkingsverband kenmerken van (hoog)begaafdheid tonen	52%	46%	2%
Richtlijnen opstellen over hoe scholen (hoog)begaafdheid kunnen signaleren	40%	53%	7%
Informatie-/steunpunt instellen voor ouders, leerlingen en/of docenten rondom (hoog)begaafdheid	26%	63%	11%

Twee derde van de scholen is zich ervan bewust dat hun samenwerkingsverband het aanbod voor (hoog)begaafden in kaart brengt. Ruim de helft van de scholen ervaart dat hun samenwerkingsverband samenwerking tussen scholen stimuleert en een derde dat er een informatie- of steunpunt is ingesteld. Tussen de 28% en 42% van de scholen weet echter niet goed of deze activiteiten er in hun regio zijn. Zie ook de bijlage voor alle antwoorden van scholen hierover.

Vanuit subsidie gefinancierd

De meeste activiteiten worden deels of volledig vanuit de subsidie gefinancierd (tabel 11).

Tabel 11. Samenwerkingsverbanden: Worden deze activiteiten gefinancierd vanuit de subsidie voor hoogbegaafdheid? (N=27-107)

	Ja	Deels	Nee
Samenwerking tussen scholen stimuleren op het gebied van (hoog)begaafdheid	64%	31%	5%
Aanbod voor (hoog)begaafden binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen	61%	30%	9%
Expertise en professionaliseringsaanbod binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen	61%	29%	11%
Richtlijnen opstellen over hoe scholen (hoog)begaafdheid kunnen signaleren	60%	29%	10%
Informatie-/steunpunt instellen voor ouders, leerlingen en/of docenten rondom (hoog)begaafdheid	57%	33%	10%
Inventariseren van de ondersteunings- en onderwijsbehoeften van (hoog)begaafden	54%	37%	9%
Samenwerking onderwijs en externe partijen (bv gemeente/jeugdzorg) stimuleren rondom (hoog)begaafdheid	52%	30%	18%
Inventariseren welke leerlingen binnen het samenwerkingsverband kenmerken van (hoog)begaafdheid tonen	47%	38%	16%

Veranderingen door de jaren heen

Activiteiten voor beleid en samenwerking zijn dit jaar voor het eerst in de vragenlijst breed uitgevraagd. Een vergelijking met vorig jaar is daarom niet mogelijk. Wel geven samenwerkingsverbanden aan dat er bij sommige activiteiten tussentijdse wijzigingen waren. Bij alle activiteiten is de meest voorkomende wijziging dat het volgens een andere planning is verlopen. Met uitzondering van het instellen van een informatiepunten zijn alle activiteiten ook concreter ingevuld in vergelijking met het oorspronkelijke subsidieplan. De reden van de wijziging is vaak de impact van corona en soms naar aanleiding van feedback en ervaringen van scholen en professionals.

5 Subsidiedoelen en randvoorwaarden

Het ministerie van OCW heeft de subsidieregeling opgezet om 3 doelen te bereiken. De subsidie beoogt bij te dragen aan: (1) het vergroten en verspreiden van kennis over (hoog)begaafdheid, (2) het realiseren van een passend aanbod voor deze leerlingen en (3) het versterken van de samenwerking tussen samenwerkingsverbanden, scholen en zorg binnen de regio. In dit hoofdstuk gaan we in op het oordeel van samenwerkingsverbanden en scholen over de subsidiedoelen. Daarnaast kijken we naar de aanwezigheid van randvoorwaarden die positief bijdragen aan het laten slagen van nieuwe initiatieven en samenwerking in de praktijk.

Elk subsidiedoel is gemeten met behulp van meerdere stellingen, een zogeheten schaal³⁰. Samenwerkingsverbanden en scholen hebben zo hun oordeel gegeven over de mate waarin er een passend en dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod, een voldoende kennisniveau, kennisverspreiding en samenwerking in hun regio aanwezig is. Daarnaast hebben ze een oordeel gegeven over de mate waarin randvoorwaarden voor een goede implementatie aanwezig zijn. Alle stellingen zijn beantwoord op een zeven-puntsschaal van (1) helemaal mee oneens tot (7) helemaal mee eens³¹.

5.1 Passend en dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod

Het eerste subsidiedoel is het stimuleren van een passend en dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen. Dit houdt in dat het aanbod passend zou moeten zijn voor de ondersteuningsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen. Daarnaast zou het dekkend moeten zijn door voor elk type (hoog)begaafde leerling aanbod te hebben. We hebben 6 stellingen over dit onderwerp voorgelegd aan samenwerkingsverbanden en scholen, bijvoorbeeld: “m.b.t. de basisondersteuning is er een passend aanbod voor leerlingen met (hoog)begaafdheidskenmerken op de scholen”. De stellingen zijn op een schaal van 1 tot 7 beantwoord.

Samenwerkingsverbanden

De samenwerkingsverbanden zijn met een gemiddeld oordeel van een 4,3 op een zeven-puntsschaal noch positief noch negatief³². In onderstaande figuur presenteren we de spreiding van deze oordelen. 37% oordeelt lager dan een 4. In de vorige meting oordeelden de samenwerkingsverbanden significant³³ lager, namelijk gemiddeld met een 4, en gaf 46% een beneden-gemiddeld oordeel onder de 4. De meeste samenwerkingsverbanden hebben hun oordeel³⁴ gebaseerd op gesprekken met werkgroepen (hoog)begaafdheid (85%), gesprekken met scholen (73%), eigen indrukken (63%) en/of op basis van gesprekken met (hoog)begaafdheidexperts (63%).

³⁰ Alle schalen zijn voldoende betrouwbaar, zoals in bijlage 1 te lezen is. De schaal wordt gevormd door het gemiddelde van de onderliggende stellingen.

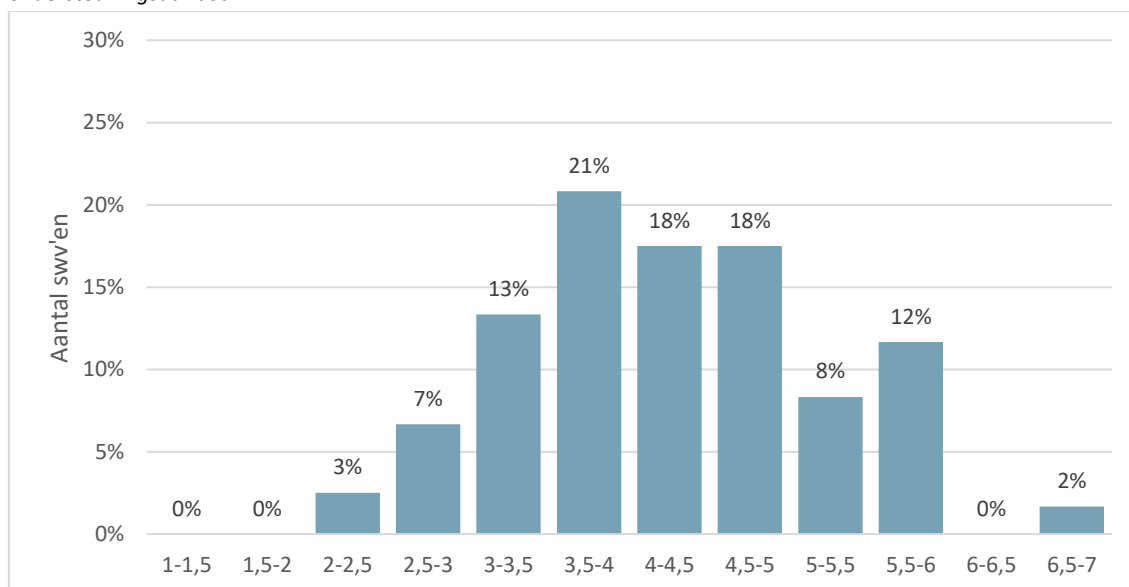
³¹ Alleen significante verschillen waar de gemiddeldes tussen de > 0.5 verschillen zijn opgenomen in dit hoofdstuk, significante verschillen <0.5 zijn opgenomen in Bijlage 5..

³² De mate van een passend en dekkend aanbod loopt van 2.33 t/m 6.33 (gemiddelde 4.32; mediaan 4.33; modus 4.83) met een standaarddeviatie van 0,94.

³³ $F = (240,1) = 7,339, p = .001$

³⁴ Zie bijlage 4 voor de volledige tabel

Figuur 14. Samenwerkingsverbanden: spreiding gemiddeld oordeel over passend en dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod

Er is zijn geen verschillen tussen samenwerkingsverbanden op basis van hun achtergrondkenmerken. Wel zijn er kleine verschillen tussen de onderliggende stellingen. De samenwerkingsverband zijn het minst positief over de mate waarin het aanbod dekkend is voor alle (hoog)begaafde leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften en het meest positief over het aanbieden van een passend aanbod binnen de basisondersteuning³⁵. Volgens samenwerkingsverbanden zijn er wel redelijk wat verschillen tussen scholen in de mate waarin zij een passend aanbod voor leerlingen kunnen aanbieden³⁶.

Samenwerkingsverbanden zijn tevreden over de ontwikkelingen van de afgelopen 12 maanden met betrekking tot het passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafdheid binnen hun regio. Op een zeven-puntsschaal van 1 (zeer ontevreden) tot 7 (zeer tevreden) oordelen samenwerkingsverbanden bovengemiddeld met een 4,4³⁷.

Scholen

De scholen zijn positief over het passend en dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod binnen hun school en samenwerkingsverband. In figuur 15 is de spreiding te zien van hoe scholen gemiddeld oordelen. Op een zeven-puntsschaal³⁸ oordelen scholen gematigd positief met een 4,8 en oordeelt 24% beneden-gemiddeld (lager dan een 4.0). De scholen zijn het minst positief over de mate waarin het aanbod dekkend is voor alle (hoog)begaafde leerling en het meest positief over het aanbieden van een passend aanbod binnen de basisondersteuning. Dit is vergelijkbaar met het oordeel van de samenwerkingsverbanden.

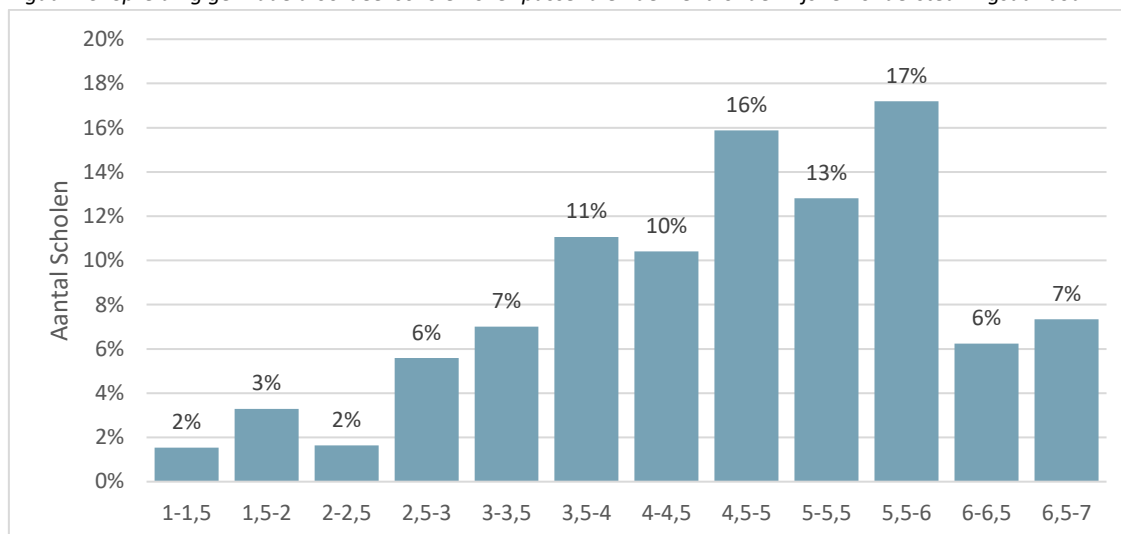
³⁵ Met respectievelijk gemiddeld een oordeel van 3,6 en 4,9.

³⁶ Gemiddelde van 3,5 op een vijf-puntsschaal, met een spreiding van 0,84 (standaarddeviatie). Er is geen samenhang tussen de mate waarin er verschillen tussen scholen zijn en het oordeel over het onderwijs- en ondersteuningsaanbod.

³⁷ De mate van tevredenheid over de ontwikkelingen hangt positief samen met het oordeel over de mate van het passend en dekkend onderwijs en ondersteuningsaanbod binnen het samenwerkingsverband ($R = .388$, $p = .000$); $sd = 0.88$.

³⁸ De mate van onderwijs- en ondersteuningsaanbod loopt van 1 t/m 7 (gemiddelde 4.76; mediaan 5.00; modus 5.00) met een standaarddeviatie van 1.32.

Figuur 15. Spreiding gemiddeld oordeel scholen over passend en dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod

Scholen die subsidie ontvangen oordelen met een gemiddelde van een 5,1 positiever over het passend en dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod dan scholen zonder subsidie die gemiddeld met een 4,5 oordelen³⁹. Scholen uit het primair onderwijs oordelen gemiddeld positiever (gemiddeld een 4,8) dan scholen uit het voortgezet onderwijs (gemiddeld een 4,5)⁴⁰.

Gegeven de omstandigheden (COVID-19) zijn de scholen bovengemiddeld positief over wat hun school de afgelopen 12 maanden heeft bereikt met betrekking in het creëren van een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen. Op een schaal van 1 tot 7 oordelen scholen hierover met een 4,2⁴¹.

5.2 Kennisniveau

Een tweede subsidiedoel is het vergroten van verspreiden van kennis rondom (hoog)begaafdheid. We maken hierbij onderscheid tussen het kennisniveau en de kennis spreiding. Om een beeld te krijgen van het kennisniveau over (hoog)begaafdheid hebben we aan de samenwerkingsverbanden en scholen 6 stellingen gesteld, bijvoorbeeld: “Vrijwel alle deelnemende scholen zijn in staat om (hoog)begaafde leerlingen (vroegtijdig) te signaleren”. De stellingen zijn op een schaal van 1 tot 7 beantwoord.

Samenwerkingsverbanden

De samenwerkingsverbanden zijn gematigd positief over het kennisniveau binnen hun regio. In figuur 16 is de spreiding te zien van hoe zij gemiddeld oordelen over het kennisniveau. Op een zeven-puntsschaal⁴² oordelen samenwerkingsverbanden gematigd positief met een 4,7 en oordeelt slechts 22% benedengemiddeld (lager dan een 4.0). Samenwerkingsverbanden zijn iets positiever gaan oordelen dan een jaar

³⁹ $F(1,574) = 21.52, p = .00$

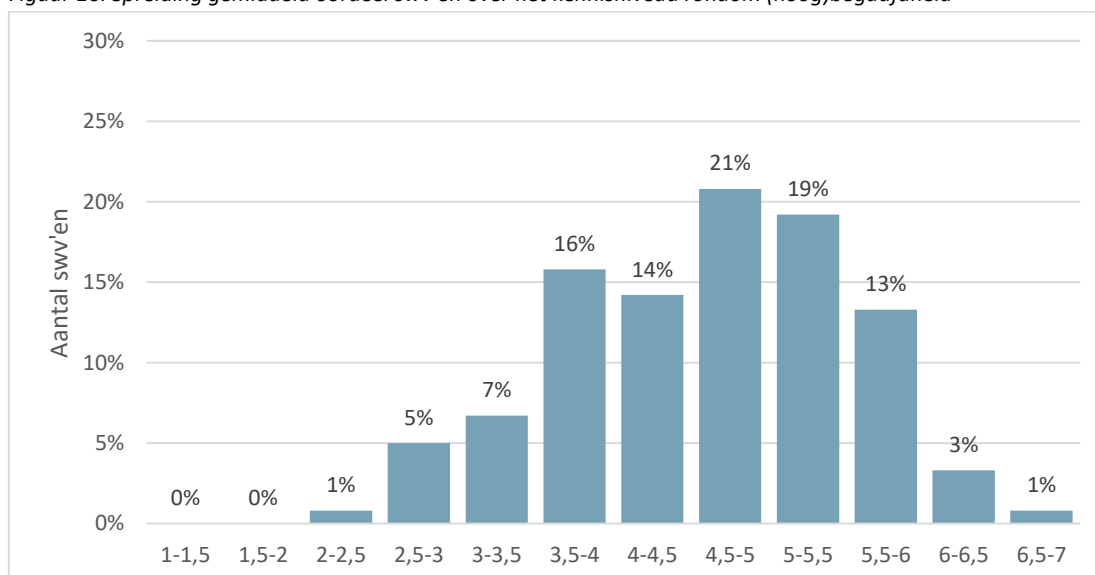
⁴⁰ $F(173,1) = 5,730, p = .018$

⁴¹ De mate van tevredenheid over de ontwikkelingen hangt positief samen met het oordeel over de mate van een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod binnen de school en het samenwerkingsverband ($R = .528, p = .000$); $sd = 1.35$.

⁴² De mate van aanwezige kennis loopt van 2.50 t/m 6.67 (gemiddelde 4.69; mediaan 4.83; modus 4.83) met een standaarddeviatie van 0.91.

geleden⁴³. Bij de eerste meting in februari 2020 oordeelden samenwerkingsverbanden gemiddeld met een 4.3 en oordeelde 31% beneden-gemiddeld. De meeste samenwerkingsverbanden hebben hun oordeel over de aanwezige kennis over (hoog)begaafdheid⁴⁴ gebaseerd op basis van gesprekken met werkgroepen (hoog)begaafdheid (83%), gesprekken met scholen (73%) en/of op basis van eigen indrukken (63%).

Figuur 16. Spreiding gemiddeld oordeel swv'en over het kennisniveau rondom (hoog)begaafdheid

Samenwerkingsverbanden in de opstartende fase oordelen gemiddeld wat negatiever over het kennisniveau (gemiddeld 4,3) dan regio's in de uitvoerende fase (gemiddeld 4,9)⁴⁵. Er zijn verschillen tussen de afzonderlijke stellingen. De samenwerkingsverbanden zijn het minst positief over de aanwezige kennis over het voorkomen van schooluitval bij (hoog)begaafde leerlingen en het meest positief over het gemak waarmee scholen experts op het gebied van (hoog)begaafdheid kunnen raadplegen. Dit is vergelijkbaar met de vorige meting.

Volgens samenwerkingsverbanden zijn er redelijk wat verschillen in het kennisniveau tussen scholen. Samenwerkingsverbanden met kleine verschillen tussen scholen oordelen gemiddeld positiever over het kennisniveau in de regio dan samenwerkingsverbanden die grotere verschillen tussen scholen aangeven⁴⁶. De samenwerkingsverbanden zijn bovengemiddeld positief over de ontwikkelingen in de afgelopen 12 maanden met betrekking tot de aanwezige kennis in de regio.⁴⁷ Op een schaal van 1 (zeer ontevreden) tot 7 (zeer tevreden) oordelen samenwerkingsverbanden hierover met een 4,8.

Scholen

⁴³ $F = (241,1) = 8.111, p = .005$

⁴⁴ Zie bijlage 4 voor volledige tabel

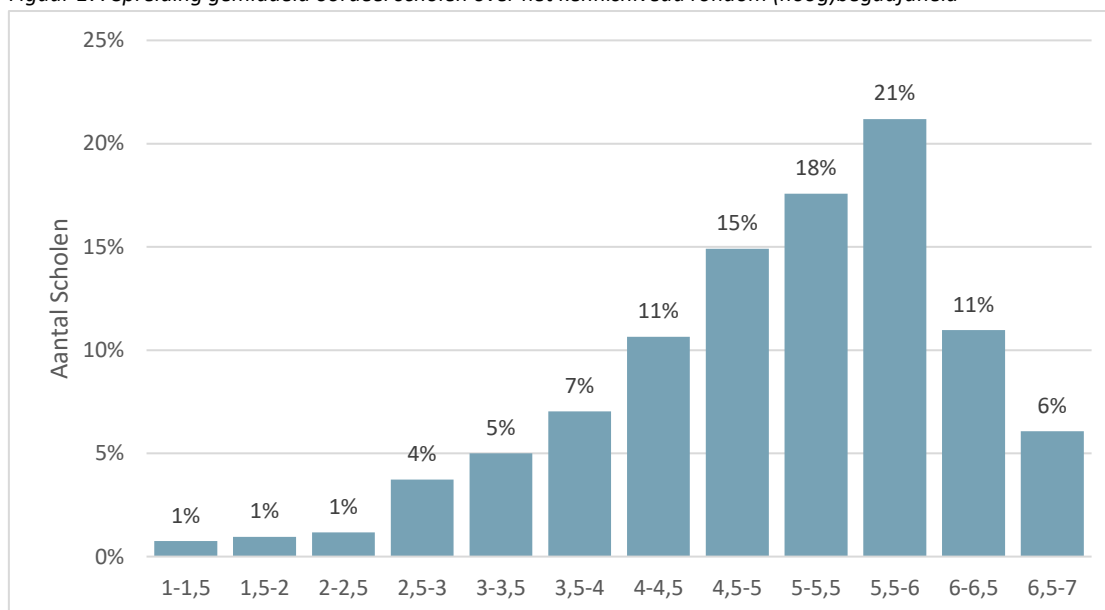
⁴⁵ Uitsluitend het verschil tussen opstartende en uitvoerende fase is significant; $p = .009$

⁴⁶ $R = -.343, p = .000$

⁴⁷ De mate van tevredenheid over de ontwikkelingen hangt positief samen met het oordeel over het kennisniveau in het samenwerkingsverband ($R = .410, p = .000$); $sd = 0.81$.

De scholen zijn positief over het kennisniveau binnen hun regio. Op een zeven-puntsschaal⁴⁸ oordelen scholen gematigd-positief met een 5,1 en oordeelt slechts 15% beneden-gemiddeld (lager dan een 4). In figuur 17 is de spreiding te zien van hoe scholen gemiddeld oordelen over het kennisniveau. Er zijn geen grote verschillen tussen de onderliggende stellingen. Scholen zijn het minst positief over de aanwezige vaardigheden om passend onderwijs aan leerlingen met (hoog)begaafdheidskenmerken te verzorgen. De scholen zijn het meest positief over de aanwezige kennis omtrent de mogelijkheden van (extra) ondersteuning en zorg voor aan (hoog)begaafde leerlingen.

Figuur 17. Spreiding gemiddeld oordeel scholen over het kennisniveau rondom (hoog)begaafdheid

Scholen die subsidie ontvangen zijn gemiddeld positiever (gemiddeld een 5,3) over het kennisniveau dan scholen die geen subsidie ontvangen (gemiddeld een 5). Scholen uit het primair onderwijs zijn positiever (gemiddeld 5,3) dan scholen uit het voortgezet onderwijs (gemiddeld een 4,7). Basisscholen zijn met name positiever over de mate waarop de school in staat is om (hoog)begaafde leerlingen (vroegtijdig) te signaleren en om schooluitval bij (hoog)begaafde leerlingen te voorkomen. Scholen met grotere leerlingenaantallen⁴⁹ zijn positiever (gemiddeld 5,3) over het kennisniveau dan scholen van gemiddelde of kleine grootte (gemiddelde van een 5)⁵⁰.

Gegeven de omstandigheden (COVID-19) zijn de scholen bovengemiddeld positief over wat hun school de afgelopen 12 maanden heeft bereikt met betrekking tot de ontwikkeling in aanwezige kennis over (hoog)begaafdheid. Op een zeven-puntsschaal van (1) zeer ontevreden tot (7) zeer tevreden oordelen scholen met een 4.2⁵¹.

⁴⁸ De mate van aanwezige kennis loopt van 1 t/m 7 (gemiddelde 5.06; mediaan 5.17; modus 5.17) met een standaarddeviatie van 1.14.

⁴⁹ >260 in het po en >1135 in het vo

⁵⁰ $F(929,2) = 6.987, p = .001$

⁵¹ De mate van tevredenheid over de ontwikkelingen hangt positief samen met het oordeel over het kennisniveau op de school ($R = .488, p = .000$); $sd = 1.37$.

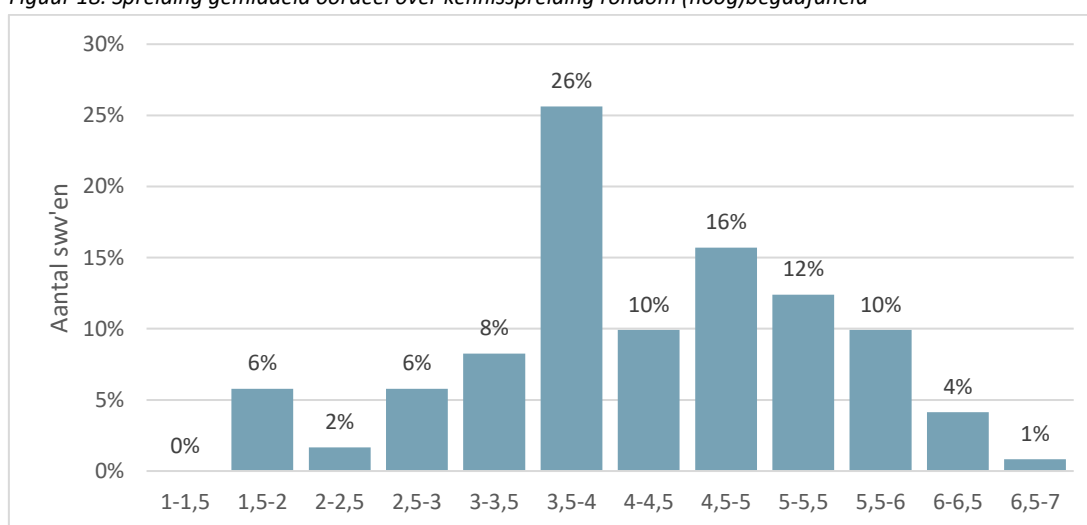
5.3 Kennisdeling

Als derde staat de kennisdeling centraal. Het gaat om kennisdeling binnen de school, tussen scholen, tussen de school en samenwerkingsverband, en tussen het onderwijs en externen zoals jeugdhulp. We hebben samenwerkingsverbanden en scholen 5 stellingen over de kennisdeling voorgelegd, bijvoorbeeld: "Vrijwel alle deelnemende scholen wisselen kennis en ervaringen met elkaar uit op het gebied van (hoog)begaafdheid".

Samenwerkingsverbanden

De samenwerkingsverbanden zijn gemiddeld gematigd positief over de kennisdeling binnen hun regio. In figuur 18 presenteren we de spreiding van hun oordelen. Op een zeven-puntsschaal⁵² oordelen samenwerkingsverbanden gemiddeld met een 4,3 en oordeelt 35% beneden-gemiddeld (lager dan een 4.0). Samenwerkingsverbanden zijn positiever gaan oordelen in vergelijking met een jaar geleden⁵³. Bij de eerste meting in februari 2020 oordeelden samenwerkingsverbanden gemiddeld met een 3,8 licht negatief over de kennisdeling en oordeelde 54% beneden-gemiddeld. De meeste samenwerkingsverbanden hebben hun oordeel over de aanwezige kennisdeling⁵⁴ gebaseerd op basis van gesprekken met werkgroepen (hoog)begaafdheid (84%), eigen indrukken (65%) en/of gesprekken met deelnemende scholen (65%).

Figuur 18. Spreiding gemiddeld oordeel over kennispreiding rondom (hoog)begaafdheid

Er zijn geen grote verschillen in de antwoorden op de verschillende stellingen. De samenwerkingsverbanden zijn het minst positief over de mate waarin reguliere scholen en scholen uit het speciaal onderwijs hun kennis en ervaringen delen op het gebied van (hoog)begaafdheid en het meest positief over de mate waarin (hoog)begaafdheid-experts kennis en ervaringen met elkaar delen⁵⁵.

⁵² De mate van kennisdeling loopt van 1.60 t/m 6.60 (gemiddelde 4.31; mediaan 4.20; modus 4.00) met een standaarddeviatie van 1.13

⁵³ $F = (240,1) = 11.955, p = .001$

⁵⁴ Zie bijlage 4 voor volledige tabel

⁵⁵ Met respectievelijk gemiddeld een oordeel van 3,4 en 4,9

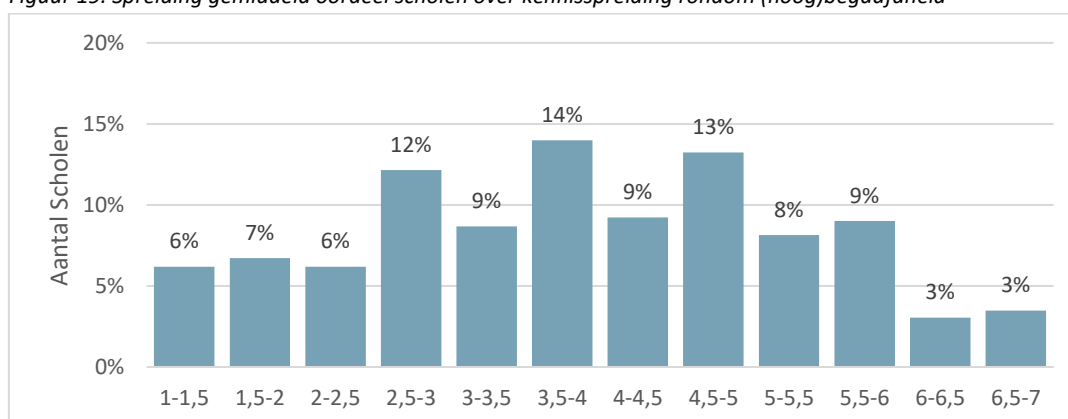
Samenwerkingsverbanden VO zijn positiever (gemiddeld een 4,6) over de kennisdeling dan samenwerkingsverbanden PO (gemiddeld een 4)⁵⁶. Samenwerkingsverbanden die zich in de uitvoerende fase bevinden zijn positiever over de kennisdeling (gemiddeld 4,4) dan samenwerkingsverbanden die zich in de voorbereidende of opstartende fase bevinden (gemiddeld een 2,7 en 4,1).

Samenwerkingsverbanden zijn bovengemiddeld tevreden over de ontwikkelingen in de afgelopen 12 maanden met betrekking tot de kennisdeling over (hoog)begaaftheid in hun regio. Op een schaal van 1 (zeer ontevreden) tot 7 (zeer tevreden) oordelen samenwerkingsverbanden gemiddeld met een 4,6⁵⁷.

Scholen

De scholen zijn neutraal over de mate van kennisdeling. Op een zeven-puntsschaal⁵⁸ oordelen scholen gemiddeld met een 3,9 en oordeelt 48.6% lager dan een 4. Scholen die subsidie ontvangen oordelen met een gemiddelde van een 4,6 positiever dan scholen zonder subsidie (gemiddeld een 3,8)⁵⁹. In figuur 19 is te zien dat er hoge mate van spreiding is tussen de oordelen van de scholen. Ook zijn er verschillen tussen de onderliggende stellingen. Scholen zijn het minst positief over de mate waarin reguliere scholen en scholen uit het speciaal (basis) onderwijs kennis en ervaringen delen en het meest positief over de mate waarop bovenschoolse (hoog)begaaftheid-experts kennis en ervaringen delen.

Figuur 19. Spreiding gemiddeld oordeel scholen over kennisdeling rondom (hoog)begaaftheid

Scholen van samenwerkingsverbanden met een klein subsidiebedrag zijn positiever over de kennisdeling (gemiddeld een 4,2) dan scholen in regio's met een groot subsidiebedrag (gemiddeld een 3,8)⁶⁰.

Gegeven de omstandigheden (COVID-19) zijn de scholen niet positief maar ook niet negatief over wat hun school de afgelopen 12 maanden heeft bereikt met betrekking tot de kennisdeling over (hoog)begaaftheid. Op een zeven-puntsschaal van (1) zeer ontevreden tot (7) zeer tevreden scoren scholen gemiddeld met een 3,9⁶¹.

⁵⁶ $F(119,1) = 6.784, p = .010$; Met respectievelijk gemiddeld een oordeel van 4,6 en 4,0

⁵⁷ De mate van tevredenheid over de ontwikkelingen hangt positief samen met het oordeel over de kennisdeling in het samenwerkingsverband ($R = .432, p = .000; sd = 1.05$).

⁵⁸ De mate van kennisdeling loopt van 1 t/m 7 (gemiddelde 3.93; mediaan 4.00; modus 5.00) met een standaarddeviatie van 1.49.

⁵⁹ $F(1, 574) = 43.32, p = .00$

⁶⁰ $F(921,2) = 4.008, p = .018$. Klein subsidiebedrag is kleiner dan 250.000 euro, een groot bedrag is meer dan 400.000 euro.

⁶¹ De mate van tevredenheid over de ontwikkelingen hangt positief samen met het oordeel over de kennisdeling binnen de school ($R = .572, p = .000; sd = 1.44$).

5.4 Samenwerking

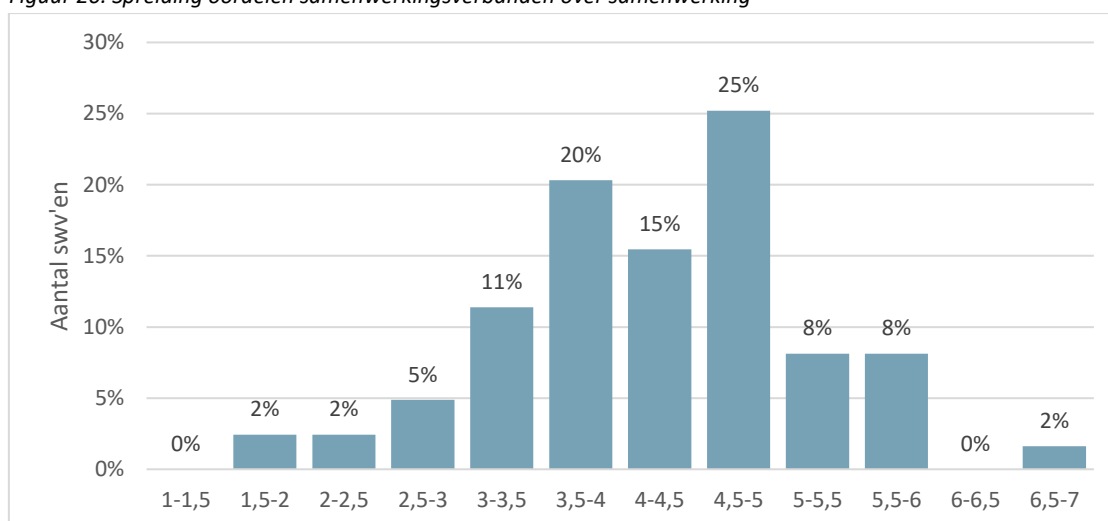
Samenwerking is het laatste subsidiedoel. Het gaat om samenwerking rondom (hoog)begaafdheid binnen scholen, tussen scholen onderling, tussen speciaal en regulier onderwijs, tussen school en samenwerkingsverband en tussen onderwijs en externen zoals jeugdhulp. We hebben samenwerkingsverbanden en scholen 7 stellingen voorgelegd, bijvoorbeeld “Deelnemende scholen werken goed samen met andere scholen op het gebied van (hoog)begaafdheid”.

Samenwerkingsverbanden

De samenwerkingsverbanden zijn gematigd positief over de mate van samenwerking rondom (hoog)begaafdheid. Op een zeven-puntsschaal⁶² is het gemiddelde oordeel een 4,2 en oordeelt 35% beneden-gemiddeld (lager dan een 4.0). In figuur 20 presenteren we de spreiding van de oordelen. Het oordeel van de samenwerkingsverbanden is significant gestegen ten opzichte van de vorige meting in februari 2020⁶³. Toen was het gemiddelde oordeel een 3,5 en oordeelde 64% beneden-gemiddeld.

De meeste samenwerkingsverbanden hebben hun oordeel over de samenwerking⁶⁴ gebaseerd op eigen indrukken (84%), gesprekken met andere samenwerkingsverbanden (66%), gesprekken met gemeenten (58%), en/of gesprekken met scholen (56%).

Figuur 20. Spreiding oordelen samenwerkingsverbanden over samenwerking

Er zijn geen verschillen tussen samenwerkingsverbanden op basis van hun achtergrondkenmerken. Wel zijn er kleine verschillen tussen hoe de onderliggende stellingen zijn beantwoord. De leidinggevenden van de samenwerkingsverbanden zijn gemiddeld het minst positief over de samenwerking met gemeenten en het meest positief over de samenwerking tussen de scholen en het samenwerkingsverband⁶⁵.

Samenwerkingsverbanden geven aan dat er enigszins verschillen zijn tussen de scholen in de mate samenwerking. Op een schaal van 1 (bijna geen verschillen) tot 5 (hele grote verschillen) oordelen de samenwerkingsverbanden gemiddeld met een 3,1⁶⁶.

⁶² De mate van samenwerking loopt van 1.60 t/m 6.14 (gemiddelde 4.24; mediaan 4.25; modus 4.86) met een standaarddeviatie van 0.95.

⁶³ $F(245,1) = 31.770, p = .000$

⁶⁴ Zie bijlage 4 voor volledige tabel.

⁶⁵ Met respectievelijk gemiddeld een oordeel van 4,0 en 5,2

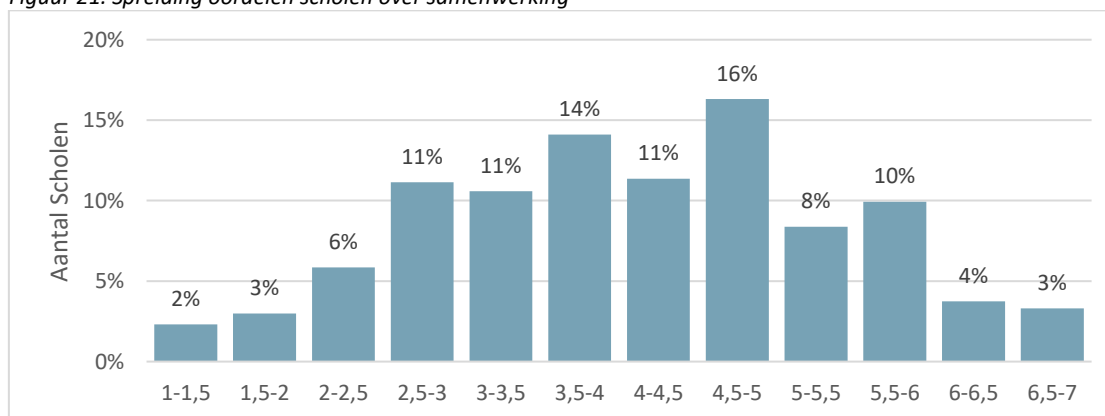
⁶⁶ $sd = 0.91$.

Samenwerkingsverbanden zijn tevreden over de ontwikkelingen van de afgelopen 12 maanden met betrekking tot de samenwerking. Op een schaal van 1 (zeer ontevreden) tot 7 (zeer tevreden) oordelen samenwerkingsverbanden gemiddeld met een 4,2 over zowel de samenwerking vanuit scholen met anderen als de samenwerking vanuit het samenwerkingsverband met anderen⁶⁷.

Scholen

De scholen zijn noch positief noch negatief over de samenwerking rondom (hoog)begaafdheid, maar verschillen tegelijk onderling erg in hun oordeel (zie ook figuur 21). Op een zeven-puntsschaal⁶⁸ oordelen scholen gemiddeld met een 4,2 en oordeelt 42% beneden-gemiddeld (lager dan een 4.0). Scholen die subsidie ontvangen oordelen met een gemiddelde van een 4,7 positiever over de mate van samenwerking dan scholen zonder subsidie die gemiddeld een 4,1 als oordeel geven⁶⁹. De scholen zijn het minst positief over de mate van samenwerking met scholen uit het (voortgezet) speciaal onderwijs en/of speciaal basisonderwijs en het meest positief over de mate van samenwerking met ouders.

Figuur 21. Spreiding oordelen scholen over samenwerking

Scholen in samenwerkingsverbanden met een klein subsidiebedrag oordelen met een 4,4 gemiddeld positiever over de samenwerking dan scholen in regio's met een groot subsidiebedrag (gemiddeld oordeel 4,1)⁷⁰. Scholen met meer leerlingen zijn positiever (gemiddeld een 4,4) dan scholen met gemiddelde omvang (gemiddeld een 4)⁷¹. Ten slotte zijn scholen van samenwerkingsverbanden in de uitvoerende fase positiever over de samenwerking (gemiddeld 4,3) dan scholen in regio's in de opstartende fase (gemiddeld een 4)⁷².

Gegeven de omstandigheden (COVID-19) zijn de scholen gematigd positief over de voortgang rondom de samenwerking in de afgelopen 12 maanden. Op een zeven-puntsschaal van (1) zeer ontevreden tot (7) zeer tevreden scoren scholen een 3,9⁷³.

⁶⁷ Beide schalen hebben een significant positief verband met het oordeel van de samenwerkingsverbanden over de mate van samenwerking rondom (hoog)begaafdheid. M.b.t. tevredenheid samenwerking tussen scholen en andere partijen afgelopen 12 maanden: $R = .537$, $p = .000$. M.b.t. tevredenheid samenwerking tussen samenwerkingsverband en andere partijen afgelopen 12 maanden: $R = .543$, $p = .000$; respectievelijk $sd = 1.03$ en $sd = 1.20$.

⁶⁸ De mate van samenwerking loopt van 1 t/m 7 (gemiddelde 4,18; mediaan 4,18; modus 4,14) met een standaarddeviatie van 1,3.

⁶⁹ $F(1, 567) = 32.40$, $p = .00$

⁷⁰ $F(906,2) = 3.346$, $p = .036$. Klein subsidiebedrag is lager dan 250.000 euro, een groot subsidiebedrag is meer dan 400.000 euro.

⁷¹ $F(897,2) = 4.937$, $p = .007$

⁷² $F(805,1) = 5.989$, $p = .015$

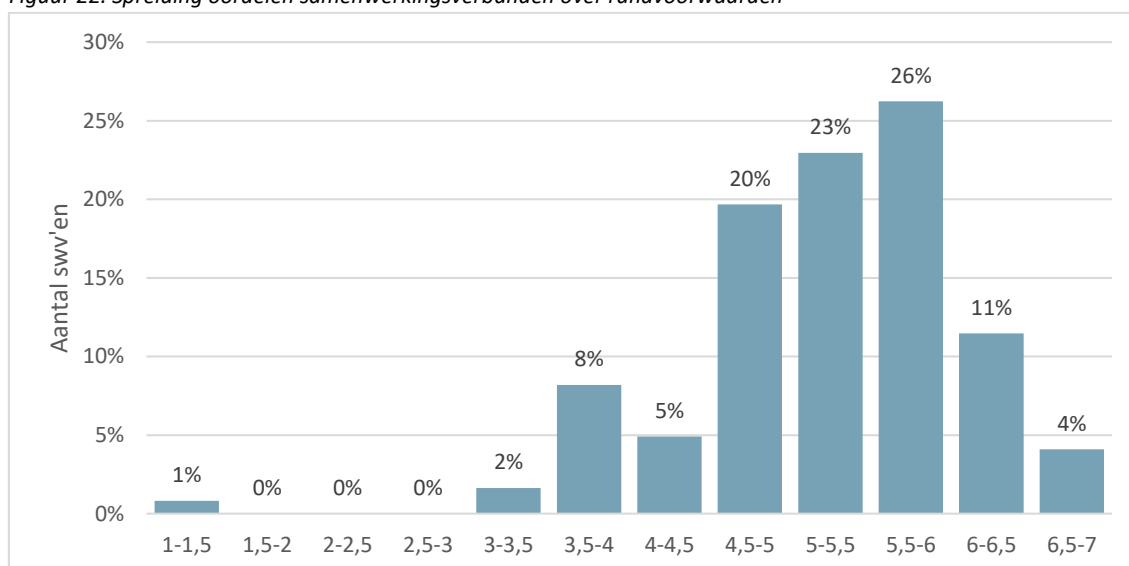
⁷³ De mate van tevredenheid over de ontwikkelingen hangt positief samen met het oordeel over de samenwerking van de school en het samenwerkingsverband met diverse partijen ($R = .643$, $p = .000$); $sd = 1.36$.

5.5 Randvoorwaarden

Uit de literatuur blijkt dat er bepaalde randvoorwaarden zijn die positief bijdragen om nieuwe initiatieven en samenwerking in de praktijk te laten slagen (Provan & Kenis, 2008; Provan & Milward, 2001). Zo kan voldoende tijd, menskracht en draagvlak onder scholen er aan bijdragen dat er een goed aanbod, samenwerking en kennisdeling plaatsvindt. De aanwezigheid van deze randvoorwaarden is gemeten met 7 stellingen. Een voorbeeld van een stelling is: "De deelnemende scholen zijn op de hoogte van de inhoud van het subsidieplan rondom (hoog)begaafdheid".

De samenwerkingsverbanden⁷⁴ zijn overwegend positief over de aanwezigheid van de randvoorwaarden in hun regio. In figuur 22 presenteren we de spreiding van de oordelen over de randvoorwaarden. Op een zeven-puntsschaal⁷⁵ oordeelt men gemiddeld een 5,3 en slechts 6% oordeelt lager dan een 4. Dit is vergelijkbaar met de vorige meting. De aanwezigheid van de randvoorwaarden verschilt tussen het PO en VO⁷⁶. Samenwerkingsverbanden VO oordelen gemiddeld hoger over randvoorwaarden dan in het PO⁷⁷.

Figuur 22. Spreiding oordelen samenwerkingsverbanden over randvoorwaarden

Er zijn geen grote verschillen tussen de onderliggende stellingen. Samenwerkingsverbanden zijn het minst positief over de toegankelijkheid van de aanbieders van (jeugd)zorg voor de deelnemende scholen en het meest positief over de beschikbare tijd die professionals op de scholen hebben voor de uitvoering van de activiteiten uit het subsidieplan⁷⁸.

⁷⁴ Eén respondent heeft de vragenlijst ingevuld tot de stellingen rondom de randvoorwaarden, wat resulteert in een N van 123 voor deze paragraaf.

⁷⁵ De mate van aanwezige randvoorwaarden loopt van 1.50 t/m 6.86 (gemiddelde 5.28; mediaan 5.38; modus 5.57) met een standaarddeviatie van 0.87.

⁷⁶ $F(120,1) = 18,725, p=.000$

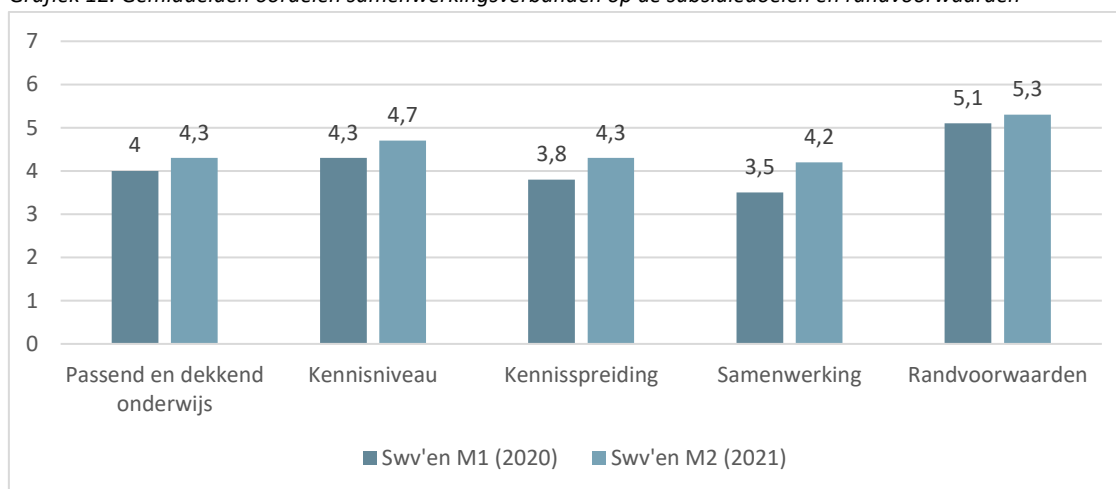
⁷⁷ Met respectievelijk gemiddeld een oordeel van 5,6 en 5,0

⁷⁸ Met respectievelijk gemiddeld een oordeel van 4,5 en 5,8

5.6 Vergelijking

In vergelijking met de eerste meting aan de start van de subsidieperiode oordelen samenwerkingsverbanden een jaar later positiever over alle subsidiedoelen. Dat is in lijn met de verwachtingen. Vorig jaar zaten veel samenwerkingsverbanden nog in de voorbereidende of opstartende fase, terwijl ze nu volop subsidieactiviteiten aan het uitvoeren zijn en hier voorzichtig de eerste opbrengsten van ervaren. De verschillen met vorig jaar zijn significant voor alle subsidiedoelen, alleen niet bij de randvoorwaarden. Scholen zijn dit jaar voor het eerst bevroegd, waardoor we voor hen geen vergelijking met vorig jaar kunnen maken.

Grafiek 12. Gemiddelden oordelen samenwerkingsverbanden op de subsidiedoelen en randvoorwaarden

Scholen en samenwerkingsverbanden geven soms een net iets andere indruk van de subsidiedoelen. Scholen zijn positiever over het passend aanbod en het kennisniveau dan samenwerkingsverbanden. Samenwerkingsverbanden zijn dan weer positiever over de kennisdeling dan scholen. Over samenwerking oordelen scholen en samenwerkingsverbanden hetzelfde. Er zijn vrij veel verschillen tussen scholen onderling op de subsidiedoelen. Tijdens de reflectiebijeenkomst gaven samenwerkingsverbanden als mogelijke verklaring dat het urgentiebesef en de prioritering rondom (hoog)begaafdheid erg verschilt per school. Daarnaast gaven ze aan dat het thema (hoog)begaafdheid vaak getrokken wordt door een expert of enthousiaste leerkracht op een school, maar dat het lastiger is het thema meer breed in de school te laten leven. Hierdoor blijft de kennis op één plek in de school en is bredere kennisdeling beperkt.

De subsidiedoelen hangen positief met elkaar samen, zowel in de antwoorden van scholen als in de antwoorden van samenwerkingsverbanden (zie bijlage 6). Hoe meer kennis er is over (hoog)begaafdheid in de regio, hoe meer kennisdeling, passend aanbod en samenwerking er plaats vindt, en vice versa.

6 Conclusie

De onderwijsinspectie constateerde dat scholen kansen laten liggen om (hoog)begaafde leerlingen optimaal te ondersteunen (Onderwijsinspectie, 2018; 2019). De regering stelde dan ook subsidie beschikbaar om het veld te stimuleren een dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod in te richten. De subsidieregeling is veel gebruikt: 142 van de 151 samenwerkingsverbanden passend onderwijs in het primair en voortgezet onderwijs kregen subsidie toegekend. Ondertussen zijn ze ongeveer 1,5 jaar bezig met het uitvoeren van de subsidie.

Er zijn twee onderzoeken gekoppeld aan de subsidieregeling die beide met onderzoeksubsidie van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) worden uitgevoerd. Als eerste is er een monitoronderzoek dat als doel heeft om jaarlijks een breed beeld te schetsen van de subsidiebesteding. Als tweede is er een onderzoek naar de impact van de subsidieactiviteiten en de werkzame mechanismen (het 'image-onderzoek'). De onderliggende rapportage gaat over de tweede meting van de monitor die Oberon samen met de Universiteit Utrecht en het Centrum voor Begaafdheidsonderzoek uitvoert.

Bij de eerste meting stonden de plannen van samenwerkingsverbanden om de subsidie te gaan uitgeven centraal. Bij deze tweede meting is de focus verschoven naar het volgen van de realisatie van de plannen. Ook kijken we naar de voortgang op de subsidiedoelen. Er zijn hiervoor vragenlijsten uitgezet onder samenwerkingsverbanden en scholen uit de regio's die subsidie ontvangen. Hieronder geven we een samenvatting van de resultaten, opgevolgd door een reflectie.

6.1 Samenvatting uitkomsten

De regio's zijn overgegaan van voorbereiden naar uitvoeren

Vorig jaar waren de samenwerkingsverbanden nog voornamelijk bezig met voorbereiden en opstarten. Dit jaar is het overgrote deel van de samenwerkingsverbanden hun subsidieactiviteiten aan het uitvoeren. De uitvoering gaat volgens de meeste samenwerkingsverbanden geheel of op grote lijnen zoals verwacht.

Ondanks corona veel activiteiten uitgevoerd, soms wel meer online of met vertraging

Ondanks corona zijn samenwerkingsverbanden een stuk verder gekomen in de uitvoering van de activiteiten. Er worden steeds meer activiteiten uitgevoerd. Op alle samenwerkingsverbanden had corona impact, maar er waren wel verschillen onderling in hoe groot die impact was. Samenwerkingsverbanden die nu nog aan het opstarten zijn (zo'n een op de vijf regio's) geven aan relatief veel last te hebben van de impact van corona. Door corona werden sommige activiteiten online gehouden, werden activiteiten naar een later moment uitgesteld of minder intensief uitgevoerd. Scholen geven aan dat de impact van corona iets groter was bij activiteiten voor leerlingen in vergelijking met kennisdeling- en professionaliseringsactiviteiten voor professionals. In de reflectiebijeenkomst werd verder genoemd dat samenwerkingsverbanden voor een goede uitvoering afhankelijk zijn van scholen en schoolbesturen, en dat door corona het urgentiebesef en de prioritering aan (hoog)begaafdheid hier soms lager was.

Tussentijdse wijzigingen op doelen en doelgroepen zijn beperkt, nog steeds een brede doelgroep

Samenwerkingsverbanden hebben bij het aanvragen van subsidie eigen subsidiedoelen en een doelgroepdefinitie van (hoog)begaafde leerlingen geformuleerd in hun subsidieplan. Bij de eerste monitormeting viel al op dat deze doelen en doelgroepdefinities erg breed zijn. Een enkele samenwerkingsverband heeft hun doelgroep en doelen nu iets concreter ingevuld, maar bij de meeste

samenwerkingsverbanden is dit ongewijzigd. Ook op schoolniveau is de doelgroep erg breed. De doelgroep van scholen bestaat vaak uit leerlingen met hoogbegaafdheidskenmerken (creatief zijn, snelle denker zijn), leerlingen die hoog presteren en leerlingen met een hoog IQ. Dubbel bijzonder leerlingen en leerlingen die (dreigen) uit te vallen staan wel vaak in de doelgroep van het samenwerkingsverband maar komen minder vaak terug in de omschrijvingen van scholen. Dat is niet verwonderlijk gezien deze doelgroepen meer in het verlengde liggen van de taakstelling van het samenwerkingsverband om extra ondersteuning voor leerlingen mogelijk te maken en het aantal thuiszitters te beperken.

Signaleren en doorverwijzen in de praktijk loopt op de meeste scholen

De meeste scholen gebruiken een doelgroepomschrijving om (hoog)begaafde leerlingen te identificeren. 15% van de scholen heeft dit echter niet. Driekwart van de scholen heeft een gezamenlijke werkwijze om (hoog)begaafde leerlingen te signaleren, bijvoorbeeld door middel van toetsscores, observaties, screeningsinstrumenten, vragenlijsten en gesprekken met ouders. De werkwijze is vaak op schoolniveau bedacht, maar soms ook vanuit het schoolbestuur of samenwerkingsverband. Scholen zijn voor de meeste activiteiten voor (hoog)begaafde leerlingen op de hoogte van de toelatingscriteria. Alleen bij activiteiten voor leerlingen die dreigen uit te vallen of thuiszitten en activiteiten om de overgang po en vo te versoepelen zijn de toelatingscriteria minder bekend.

Activiteiten voor (hoog)begaafde leerlingen zijn divers

Samenwerkingsverbanden en scholen voeren een groot aantal activiteiten voor (hoog)begaafde leerlingen uit. Een deel van de activiteiten wordt (deels) met de subsidie betaald, in het bijzonder arrangementen voor dubbel bijzondere leerlingen, arrangementen voor thuiszitters/uitvallers, individuele begeleiding voor leerlingen en deeltijdonderwijs. Differentiatie in de lessen, verrijking en compacten lesstof komen zeer vaak voor, maar worden meestal niet met de subsidie betaald. In vergelijking met vorig jaar komt nu iets vaker deeltijdonderwijs, activiteiten rondom soepele overgang po-vo, individuele begeleiding en arrangementen voor dubbel bijzonder leerlingen voor. Arrangementen voor thuiszitters komen iets minder voor dan vorig jaar.

Samenwerkingsverbanden en scholen zijn gematigd positief over het onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen. Scholen zien nog kansen om het aanbod te versterken door te werken aan voldoende expertise, voldoende aanbod en een goede communicatie en afstemming in de regio. Meest positief zijn scholen over opbrengsten voor leerlingen en ouders en een goede match tussen behoefte en aanbod.

Kennisdeling- en professionaliseringsactiviteiten vinden vaak plaats

Er zijn steeds meer kennisdeling- en professionaliseringsactiviteiten rondom (hoog)begaafdheid en de meeste activiteiten worden ook vanuit de subsidie betaald. Lerende netwerken, intervisie en scholing zijn activiteiten die het vaakst genoemd worden. Scholen zijn tevreden over activiteiten voor professionals. Scholen zien dat de activiteiten leiden tot meer expertise en kennisdeling rondom (hoog)begaafdheid. Aandachtspunten zijn volgens hen dat er voldoende tijd is onder professionals en het passend maken van het aanbod aan de behoeften van professionals en de onderwijspraktijk.

Tussentijdse wijzigingen op activiteiten vooral door corona

Sommige activiteiten zijn net iets anders verlopen dan verwacht. Vaak gaat het om een andere vorm (bijv. online), een meer concrete inhoud of met een andere planning. Bij arrangementen voor dubbel bijzondere leerlingen, individuele begeleiding van leerlingen en deeltijd onderwijs zijn soms extra activiteiten uitgevoerd of waren de activiteiten intensiever dan in het oorspronkelijke subsidieplan stond. De meest

voorkomende reden voor de tussentijdse wijzigingen was de impact van corona, en daarnaast om activiteiten meer aan te passen aan behoeften van leerlingen, ouders en professionals.

Samenwerkingsverbanden zien veel vooruitgang op de subsidiedoelen

Scholen en samenwerkingsverbanden zijn gematigd positief over de aanwezigheid van passend en dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafden, het kennisniveau, de kennisdeling en de samenwerking rondom (hoog)begaafdheid. Deze vier aspecten zijn genoemd als subsidiedoel in de subsidieregeling. Samenwerkingsverbanden oordelen in deze meting positiever over al deze vier aspecten dan vorig jaar. Samenwerkingsverbanden in de uitvoerende fase zijn op sommige punten positiever dan samenwerkingsverbanden die nog aan het opstarten zijn. Scholen zijn deze meting voor het eerst bevroegd, en daarom kunnen we voor hen nog geen vergelijking door de tijd heen maken.

Veel verschillen onderling

Samenwerkingsverbanden vo zijn positiever over de kennisdeling dan po samenwerkingsverbanden. Daarentegen zijn basisscholen dan weer positiever over het onderwijs- en ondersteuningsaanbod en het kennisniveau dan vo-scholen. Dit is begrijpelijk gezien er in het po meer activiteiten lijken plaats te vinden. In het po doen ze vaker aan scholing van professionals, het aannemen van experts, lerende netwerken, arrangementen voor dubbel bijzondere leerlingen, voltijdonderwijs en deeltijdonderwijs voor (hoog)begaafden dan in het vo. Ook zijn sommige activiteiten door het samenwerkingsverband po vaker ten behoeve van alle scholen ingezet terwijl in het vo het vaker bij een deel van de scholen is georganiseerd. Basisscholen hebben bovendien vaker een doelgroepomschrijving van (hoog)begaafde leerlingen dan middelbare scholen. Als laatste zijn scholen met veel leerlingen positiever over het kennisniveau, de kennisdeling en samenwerking rondom (hoog)begaafdheid dan kleinere scholen.

6.2 Reflectie

Samenwerkingsverbanden zijn nu zo'n 1,5 jaar bezig met het inzetten van de subsidie (hoog)begaafdheid. Het is opvallend dat het de meeste regio's in het afgelopen jaar – ondanks corona - zo goed is gelukt om activiteiten uit te voeren. Bijna alle samenwerkingsverbanden zijn nu volop aan het uitvoeren, en in vergelijking met vorig jaar vinden er steeds meer activiteiten plaats.

Samenwerkingsverbanden zien ook meer kennis, kennisdeling, passend aanbod en samenwerking rondom (hoog)begaafdheid in hun regio dan bij de vorige meting. Samenwerkingsverbanden en scholen hebben een grote stap gezet rondom het uitvoeren van subsidieactiviteiten. Hierbij hebben ze creatieve oplossingen gevonden voor het aanbieden van activiteiten in de corona-tijd en zijn veel activiteiten online doorgegaan. Sommige activiteiten zijn uitgesteld, maar er zijn tegelijk ook activiteiten intensiever of vaker uitgevoerd dan oorspronkelijk het plan was.

Het subsidieplan dat samenwerkingsverbanden zo'n 1,5 tot 2 jaar geleden hebben geschreven om subsidie aan te vragen vormt een rode draad voor de activiteiten. Dat is positief en laat zien dat samenwerkingsverbanden met het subsidieplan goed hebben ingeschat welke activiteiten een aanvulling zouden zijn in hun regio. Soms zijn activiteiten gewijzigd aan de hand van input van ouders, leerlingen en professionals wat laat zien dat scholen en samenwerkingsverbanden zich inzetten om de subsidieactiviteiten passend te maken bij de behoeften van leerlingen en professionals. Wel is er volgens scholen nog ruimte voor verdere verbetering: scholen suggereren om professionals meer tijd te geven voor professionalisering en om het aanbod nog beter te laten aansluiten bij de behoeften van leerlingen en professionals en bij de onderwijspraktijk.

Nog niet alle scholen worden op de hoogte gehouden van de inzet van de subsidie voor activiteiten. Het is niet per se zo dat alleen scholen die veel bezig zijn met (hoog)begaafdheid worden geïnformeerd: het zijn zowel scholen die lage als hoge prioriteit geven aan (hoog)begaafdheid die weinig informatie krijgen. Scholen die meeschreven of meedachten met het schrijven van het subsidieplan worden wel geïnformeerd, maar andere scholen worden nog regelmatig vergeten. Er liggen hier nog kansen voor het vergroten van draagvlak: scholen die niet worden geïnformeerd staan minder vaak achter het subsidieplan. Bij de aandachtspunten geven scholen dan ook mee om de communicatie richting scholen te verbeteren. Over wat precies gecommuniceerd kan worden richting scholen zien we ook handvaten in de uitkomsten. Nog niet alle scholen weten welke toelatingscriteria voor activiteiten gelden en weten daarmee dus ook niet welke leerlingen ze naar welke activiteit kunnen doorverwijzen. Soms weten scholen ook niet welke professionaliserings- en kennisdelingsactiviteiten er zijn in de regio.

Er zijn verschillen tussen primair onderwijs en voortgezet onderwijs. In het po doen ze vaker activiteiten, en dan ook vaker op alle scholen terwijl in het vo dit vaak maar bij een deel van de scholen plaatsvindt. Basisscholen hebben bovendien vaker een doelgroepomschrijving dan middelbare scholen, en dit lijkt bij te dragen aan het signaleren van (hoog)begaafde leerlingen. Tegelijk zijn de verschillen ook inherent aan het eigene van po en vo. In het vo is het onderwijs opgedeeld in niveaus: een vwo-school zal wellicht vaker met (hoog)begaafde leerlingen te maken hebben dan een vmbo-school. Hierdoor zullen de verschillen tussen scholen in het vo groter zijn dan in het po.

Samenwerkingsverbanden geven zelf ook aan dat er nog grote verschillen zijn tussen scholen. Scholen die zelf subsidie krijgen om activiteiten te organiseren doen vaker activiteiten voor leerlingen en professionals op hun eigen school, zijn meer tevreden over het aanbod aan leerlingen en positiever over de kennisdeling dan andere scholen. Een aandachtspunt is dat de implementatie makkelijker verloopt bij grote dan bij kleine scholen. Grote scholen hebben wellicht vaker met (hoog)begaafde leerlingen te maken en hebben meer mankracht om activiteiten te organiseren en te doen aan professionalisering.

In de komende monitormetingen van 2021-2022 en 2022-2023 blijven we de ontwikkelingen rondom de subsidie volgen. Een blijvend aandachtspunt is de impact van corona. Ondanks dat de samenwerkingsverbanden tijdens de reflectiebijeenkomst aangaven dat onderwijs op afstand voor sommige (hoog)begaafde leerlingen juist erg passend was doordat er meer verantwoordelijkheid en ruimte bij de leerling lag verwachten samenwerkingsverbanden wel dat (hoog)begaafde leerlingen begeleiding nodig hebben om weer te wennen aan het fysieke onderwijs. Ook willen sommige samenwerkingsverbanden activiteiten die zijn uitgesteld door corona alsnog inhalen. Mogelijk zullen we hierdoor bij de volgende monitormeting veranderingen in de type activiteiten terug zien. Een ander aandachtspunt blijft de brede doelgroep: samenwerkingsverbanden en scholen hebben 'hoogbegaafdheid' als zeer breed gedefinieerd waardoor er allerlei typen leerlingen invallen. In de komende jaren blijven we dit monitoren. Hierbij bevragen we elk jaar de samenwerkingsverbanden en om het jaar de scholen.

Naast het monitoronderzoek is er ook een ander onderzoek verbonden aan de subsidieregeling (hoog)begaafdheid: het image-onderzoek. Dit veel grootschaligere onderzoek is afgelopen jaar gestart en onderzoekt de opbrengsten en impact van de subsidieactiviteiten. Het monitoronderzoek - gericht op feitelijke informatie over de wijze waarop de subsidie wordt besteed - en het image-onderzoek - gericht op opbrengsten en impact - vullen elkaar op die manier aan.

7 Referenties

- Betts, G.T., & Neihart, M. (2010). *Revised profiles of the gifted and talented*. Nijmegen: Centrum voor begaafdheidsonderwijs.
- Inspectie van het Onderwijs (2018). *Staat van het Onderwijs*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
- Inspectie van het Onderwijs (2019). *Staat van het Onderwijs*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2018). *Subsidieregeling begaafde leerlingen po en vo. Regeling van de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media van 22 november 2018, kenmerk 1387562*. Den Haag: OCW.
- Mooij, T., Hoogeveen, L., Driessen, G., van Hell, J. & Verhoeven, L. (2007). *Succescondities voor onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen: Eindverslag van drie deelonderzoeken*. Radboud Universiteit Nijmegen.
- Neihart, M., & Yeo, L. S. (2018). Psychological issues unique to the gifted student. In: S. I. Pfeiffer, E. Shaunessy-Dedrick, & M. Foley-Nicpon (Eds), *APA Handbook of Giftedness and Talent* (pp. 497-510). Washington DC: American Psychological Association.
- Bakx, A., Samsen-Bronsveld, E., Hornstra, L., Diepstraten, I., Speetjens, P., Van den Bergh, L., Denissen, J. & Van der Ven, S. (2020). Het welbevinden en motivatie van kinderen in het basisonderwijs tijdens onderwijs op school en afstandsonderwijs: de visie van ouders. Tilburg/Utrecht/Nijmegen: Onderwijsonderzoekswerkplaats POINT i.s.m. Nederlands Jeugdinstituut
- Bakx, A., Samsen-Bronsveld, E., Hornstra, L., Diepstraten, I., Speetjens, P., Van den Bergh, L., Denissen, J. & Van der Ven, S. (2020). Het welbevinden en motivatie van middelbare scholieren tijdens onderwijs op school en afstandsonderwijs: de visie van ouders. Tilburg/Utrecht/Nijmegen: Onderwijsonderzoekswerkplaats POINT i.s.m. Nederlands Jeugdinstituut
- Johnsen, S.J. (2011). *Identifying Gifted Students: A Practical Guide*. Waco, TX: Prufrock Press.
- Provan, K. & Kenis, P. (2008). *Modes of Network Governance: Structure, Management and Effectiveness*. Arizona/Tilburg: University of Arizona / Tilburg University.
- Provan, K & Milward, H. (2001). Do Networks Really Work? A framework for Evaluating Public-Sector Organizational Networks. *Public Administration Review*, 61, 414 – 423. doi: 10.1111/0033-3352.00045
- Rinn, A. N. (2018). Social and emotional considerations for gifted students. In: S. I. Pfeiffer, E. Shaunessy-Dedrick, & M. Foley-Nicpon (Eds), *APA Handbook of Giftedness and Talent* (pp. 453-464). Washington DC: American Psychological Association.
- Rimm, S. (2002). Peer pressures and social acceptance of gifted students. In M. Neihart, S. M. Reis, N. M. Robinson, & S. M. Moon (Eds.), *The social and emotional development of gifted children: What do we know?* (pp. 13 – 18). Waco: Prufrock Press, Inc.
- Vialle, W., Heaven, C. L., & Ciarrochi, J. (2007). On being gifted, but sad and misunderstood: Social, emotional, and academic outcomes of gifted students in the Wollongong Youth Study. *Educational Research and Evaluation*, 13, 569 – 586. doi: 10.1080/13803610701786046

Bijlage 1 Overzicht schalen

Algemene toelichting op de schalen

In deze rapportage zijn verschillende schalen gebruikt, bijvoorbeeld voor het uitvragen van een oordeel van samenwerkingsverbanden en de scholen over het onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafden. Een schaal bestaat uit meerdere stellingen of vragen die samen een onderwerp meten. Een voorwaarde voor het gebruiken van meerdere stellingen om één onderwerp te meten is dat ze voldoende met elkaar samenhangen. Daarom is met behulp van betrouwbaarheidsanalyses gekeken naar de geschiktheid van de schalen. Alle schalen zijn voldoende tot zeer betrouwbaar. Hieronder is terug te vinden welke schalen zijn gebruikt en welke stellingen hieronder vallen.

De stellingen van de schalen zijn beantwoord op een zeven-puntsschaal van (1) helemaal mee oneens tot (7) helemaal mee eens. De antwoordcategorie 'Weet niet/ geen zicht op' is buiten beschouwing gelaten bij het maken van de schalen. De schalen van de samenwerkingsverbanden zijn vergelijkbaar met de vorige meting.

Gebruikte schalen

Samenwerkingsverbanden

Schaal	Gemiddelde (op een schaal van 1 t/m 7)	Mediaan (tussen 1 en 7)	Spreiding (standaarddeviatie)	Betrouwbaarheid (chronbach's alfa)
Aanwezige kennis	4.7	4.8	0.91	.841
<ul style="list-style-type: none"> - Vrijwel alle deelnemende scholen zijn in staat om (hoog)begaafde leerlingen (vroegtijdig) te signaleren. - Vrijwel alle deelnemende scholen hebben de kennis om passend onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen te verzorgen. - Vrijwel alle deelnemende scholen hebben de vaardigheden om passend onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen te verzorgen. - Er is op vrijwel alle deelnemende scholen voldoende kennis aanwezig over het voorkomen van schooluitval bij (hoog)begaafde leerlingen. - Vrijwel alle deelnemende scholen kunnen experts op het gebied van (hoog)begaafdheid gemakkelijk raadplegen. - Vrijwel alle deelnemende scholen zijn op de hoogte van de mogelijkheden van (extra) ondersteuning en zorg voor (hoog)begaafde leerlingen. 				

Schaal	Gemiddelde (op een schaal van 1 t/m 7)	Mediaan (tussen 1 en 7)	Spreiding (standaarddeviatie)	Betrouwbaarheid (chronbach's alfa)
Kennisdeling	4.3	4.2	1.13	.797
<ul style="list-style-type: none"> - Vrijwel alle deelnemende scholen wisselen kennis en ervaringen met elkaar uit op het gebied van (hoog)begaafdheid - Vrijwel alle deelnemende reguliere scholen en scholen uit het speciaal onderwijs delen hun kennis en ervaringen op het gebied van (hoog)begaafdheid met elkaar. - Professionals binnen vrijwel alle deelnemende scholen delen hun kennis en ervaringen op het gebied van (hoog)begaafdheid met elkaar. - (Hoog)begaafdheid-experts van vrijwel alle deelnemende scholen delen kennis en ervaringen met elkaar. - (Hoog)begaafdheid-experts van buiten de scholen delen hun kennis en ervaringen met onderwijsprofessionals binnen de scholen. 				

Schaal	Gemiddelde (op een schaal van 1 t/m 7)	Mediaan (tussen 1 en 7)	Spreiding (standaarddeviatie)	Betrouwbaarheid (chronbach's alfa)
Passend onderwijs en ondersteuningsaanbod	4.3	4.3	0.94	.830
<ul style="list-style-type: none"> - m.b.t. de basisondersteuning is er een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen op de scholen - m.b.t. de lichte ondersteuning is er een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen op de scholen. - m.b.t. de zware ondersteuning is er een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen op de scholen. - Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod is dekkend voor alle (hoog)begaafde leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. - Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod m.b.t. (hoog)begaafdheid is van goede kwaliteit - Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod wordt voldoende aangepast op de ondersteuningsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen. 				

Schaal	Gemiddelde (op een schaal van 1 t/m 7)	Mediaan (tussen 1 en 7)	Spreiding (standaarddeviatie)	Betrouwbaarheid (chronbach's alfa)
Samenwerking	4.2	4.3	0.95	.790
<p>Scholen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deelnemende scholen werken goed samen met andere scholen op het gebied van (hoog)begaafdheid - Deelnemende scholen werken goed samen met het samenwerkingsverband op het gebied van (hoog)begaafdheid - Deelnemende scholen werken goed samen met (jeugd)zorginstanties op het gebied van (hoog)begaafdheid - Deelnemende scholen werken goed samen met ouders op het gebied van (hoog)begaafdheid <p>Samenwerkingsverband</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het samenwerkingsverband werkt goed samen met andere samenwerkingsverbanden op het gebied van (hoog)begaafdheid - Het samenwerkingsverband werkt goed samen met gemeenten op het gebied van (hoog)begaafdheid - Het samenwerkingsverband werkt goed samen met (jeugd)zorginstanties op het gebied van (hoog)begaafdheid 				

Schaal	Gemiddelde (op een schaal van 1 t/m 7)	Mediaan (tussen 1 en 7)	Spreiding (standaarddeviatie)	Betrouwbaarheid (chronbach's alfa)
Randvoorwaarden	5.3	5.4	0.87	.698
<ul style="list-style-type: none"> - De deelnemende scholen zijn op de hoogte van de inhoud van het subsidieplan rondom (hoog)begaafdheid - Er is draagvlak voor de activiteiten uit het subsidieplan onder de deelnemende scholen - Professionals in de deelnemende scholen hebben voldoende tijd om de activiteiten uit het subsidieplan uit te voeren - Er is weinig verloop van personeel met expertise op het gebied van (hoog)begaafdheid binnen de deelnemende scholen - De scholen zijn betrokken geweest bij het opstellen van het subsidieplan rondom (hoog)begaafdheid - Aanbieders van (jeugd)zorg zijn toegankelijk voor de deelnemende scholen - Samenwerking tussen de deelnemende scholen wordt voldoende gefaciliteerd door het samenwerkingsverband. 				

Scholen

Schaal	Gemiddelde (op een schaal van 1 t/m 7)	Mediaan (tussen 1 en 7)	Spreiding (standaarddeviatie)	Betrouwbaarheid (chronbach's alfa)
Aanwezige kennis	5,06	5,17	1,14	0,875
<ul style="list-style-type: none"> - Op onze school zijn wij in staat om (hoog)begaafde leerlingen (vroegtijdig) te signaleren. - Op onze school hebben wij voldoende kennis om passend onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen te verzorgen. - Op onze school hebben wij voldoende vaardigheden om passend onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen te verzorgen. - Op onze school zijn wij in staat om schooluitval bij (hoog)begaafde leerlingen te voorkomen. - Op onze school zijn wij in staat om gemakkelijk experts op het gebied van (hoog)begaafdheid te raadplegen. - Op onze school zijn wij op de hoogte van de mogelijkheden van (extra) ondersteuning en zorg voor (hoog)begaafde leerlingen. 				

Schaal	Gemiddelde (op een schaal van 1 t/m 7)	Mediaan (tussen 1 en 7)	Spreiding (standaarddeviatie)	Betrouwbaarheid (chronbach's alfa)
Kennisdeling	3,93	4,00	1,49	0,819
<ul style="list-style-type: none"> - Onze school wisselt kennis en ervaringen uit met (andere) reguliere scholen op het gebied van (hoog)begaafdheid - Onze school wisselt kennis en ervaringen uit met (andere) scholen uit het speciaal (basis) onderwijs scholen op het gebied van... - Op onze school wisselen collega's onderling kennis en ervaringen uit op het gebied van (hoog)begaafdheid met elkaar. - De (hoog)begaafdheid-expert(s) van onze school delen kennis en ervaringen met experts van andere scholen. - Bovenschoolse (hoog)begaafdheid-expert(s) delen kennis en ervaringen met onderwijsprofessionals binnen onze school. 				

Schaal	Gemiddelde (op een schaal van 1 t/m 7)	Mediaan (tussen 1 en 7)	Spreiding (standaarddeviatie)	Betrouwbaarheid (chronbach's alfa)
Passend onderwijs en ondersteuningsaanbod	4,76	5,00	1,33	0,886
<ul style="list-style-type: none"> - M.b.t. de basisondersteuning is er een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen op onze school - M.b.t. de lichte ondersteuning is er een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen op onze school - M.b.t. de zware ondersteuning is er een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen binnen ons samenwerkingsverband - Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod in ons samenwerkingsverband is dekkend voor alle (hoog)begaafde leerlingen. - Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod m.b.t. (hoog)begaafdheid is van goede kwaliteit in ons samenwerkingsverband - Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod in ons samenwerkingsverband wordt voldoende aangepast op de ondersteuningsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen. 				

Schaal	Gemiddelde (op een schaal van 1 t/m 7)	Mediaan (tussen 1 en 7)	Spreiding (standaarddeviatie)	Betrouwbaarheid (chronbach's alfa)
Samenwerking	4,18	4,14	1,31	0,851
<ul style="list-style-type: none"> - Onze school werkt goed samen met (andere) scholen uit het (voortgezet) speciaal onderwijs en/of speciaal basisonderwijs op het gebied van (hoog)begaafdheid - Onze school werkt goed samen met het samenwerkingsverband op het gebied van (hoog)begaafdheid - Onze school werkt goed samen met scholen/instellingen uit een andere onderwijssector op het gebied van (hoog)begaafdheid - Onze school werkt goed samen met (andere) reguliere scholen op het gebied van (hoog)begaafdheid - Onze school werkt goed samen met (jeugd)zorginstanties op het gebied van (hoog)begaafdheid - Onze school werkt goed samen met ouders op het gebied van (hoog)begaafdheid - Onze school werkt goed samen met (hoog)begaafde leerlingen op het gebied van onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten rondom (hoog)begaafdheid 				

Onderliggende stellingen van de schalen

Samenwerkingsverbanden

Schaal aanwezige kennis	1 Hele- maal mee oneens	2	3	4	5	6	7 Hele- maal mee eens	Weet niet/ geen zicht op
Vrijwel alle deelnemende scholen zijn in staat om (hoog)begaafde leerlingen (vroegtijdig) te signaleren.	0%	6%	16%	19%	31%	20%	2%	5%
Vrijwel alle deelnemende scholen hebben de kennis om passend onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen te verzorgen.	0%	3%	19%	26%	30%	18%	2%	3%
Vrijwel alle deelnemende scholen hebben de vaardigheden om passend onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen te verzorgen.	0%	4%	27%	27%	27%	9%	2%	3%
Er is op vrijwel alle deelnemende scholen voldoende kennis aanwezig over het voorkomen van schooluitval bij (hoog)begaafde leerlingen.	0%	10%	27%	27%	21%	9%	0%	6%
Vrijwel alle deelnemende scholen kunnen experts op het gebied van (hoog)begaafdheid gemakkelijk raadplegen.	0%	1%	6%	11%	15%	33%	27%	6%
Vrijwel alle deelnemende scholen zijn op de hoogte van de mogelijkheden van (extra) ondersteuning en zorg voor (hoog)begaafde leerlingen.	0%	1%	10%	15%	19%	30%	19%	8%

Schaal kennisdeling	1 Hele- maal mee oneens	2	3	4	5	6	7 Hele- maal mee eens	Weet niet/ geen zicht op
Vrijwel alle deelnemende scholen wisselen kennis en ervaringen met elkaar uit op het gebied van (hoog)begaafdheid	2%	10%	21%	18%	18%	15%	12%	4%
Vrijwel alle deelnemende reguliere scholen en scholen uit het speciaal onderwijs delen hun kennis en ervaringen op het gebied van (hoog)begaafdheid met elkaar.	7%	24%	23%	20%	11%	9%	2%	4%
Professionals binnen vrijwel alle deelnemende scholen delen hun kennis en ervaringen op het gebied van (hoog)begaafdheid met elkaar.	1%	10%	16%	18%	23%	18%	9%	6%
(Hoog)begaafdheid-experts van vrijwel alle deelnemende scholen delen kennis en ervaringen met elkaar.	0%	7%	10%	19%	20%	25%	15%	4%
(Hoog)begaafdheid-experts van buiten de scholen delen hun kennis en ervaringen met onderwijsprofessionals binnen de scholen.	2%	11%	13%	20%	26%	15%	6%	7%

Schaal Passend onderwijs en aanbod	1 Hele- maal mee oneens	2	3	4	5	6	7 Hele- maal mee eens	Weet niet/ geen zicht op
m.b.t. de basisondersteuning is er een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen op de scholen	1%	1%	12%	21%	24%	30%	5%	6%
m.b.t. de lichte ondersteuning is er een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen op de scholen.	0%	4%	9%	23%	33%	22%	5%	5%
m.b.t. de zware ondersteuning is er een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen op de scholen.	4%	15%	21%	24%	16%	13%	2%	4%
Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod is dekkend voor alle (hoog)begaafde leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften.	3%	23%	23%	20%	15%	10%	1%	4%
Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod m.b.t. (hoog)begaafdheid is van goede kwaliteit	0%	0%	15%	29%	23%	19%	2%	11%
Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod wordt voldoende aangepast op de ondersteuningsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen.	0%	3%	17%	31%	24%	16%	0%	9%

Schaal Samenwerking	1 Hele- maal mee oneens	2	3	4	5	6	7 Hele- maal mee eens	Weet niet/ geen zicht op
Deelnemende scholen werken goed samen met andere scholen ohgv (hoog)begaafdheid	1%	6%	19%	31%	27%	6%	4%	7%
Deelnemende scholen werken goed samen met het samenwerkingsverband op het gebied van (hoog)begaafdheid	2%	2%	2%	22%	28%	31%	11%	2%
Deelnemende scholen werken goed samen met (jeugd)zorginstanties op het gebied van (hoog)begaafdheid	2%	7%	19%	25%	17%	9%	0%	22%
Deelnemende scholen werken goed samen met ouders op het gebied van (hoog)begaafdheid	0%	0%	10%	18%	30%	16%	4%	23%
Het samenwerkingsverband werkt goed samen met andere samenwerkingsverbanden op het gebied van (hoog)begaafdheid	5%	14%	15%	18%	23%	10%	8%	6%
Het samenwerkingsverband werkt goed samen met gemeenten op het gebied van (hoog)begaafdheid	8%	13%	17%	18%	23%	11%	2%	7%
Het samenwerkingsverband werkt goed samen met (jeugd)zorginstanties op het gebied van (hoog)begaafdheid	6%	11%	24%	19%	17%	10%	2%	10%

Schaal Randvoorwaardem	1 Hele- maal mee oneens	2	3	4	5	6	7 Hele- maal mee eens	Weet niet/ geen zicht op
De deelnemende scholen zijn op de hoogte van de inhoud van het subsidieplan rondom (hoog)begaafdheid	0%	2%	3%	9%	17%	33%	32%	4%
Er is draagvlak voor de activiteiten uit het subsidieplan onder de deelnemende scholen	1%	1%	0%	9%	22%	33%	31%	3%
Professionals in de deelnemende scholen hebben voldoende tijd om de activiteiten uit het subsidieplan uit te voeren	0%	4%	7%	20%	28%	24%	7%	11%
Er is weinig verloop van personeel met expertise op het gebied van (hoog)begaafdheid binnen de deelnemende scholen	1%	5%	4%	14%	19%	24%	11%	23%
De scholen zijn betrokken geweest bij het opstellen van het subsidieplan rondom (hoog)begaafdheid	2%	7%	7%	14%	18%	28%	23%	2%
Aanbieders van (jeugd)zorg zijn toegankelijk voor de deelnemende scholen		5%	17%	15%	24%	16%	4%	18%
Samenwerking tussen de deelnemende scholen wordt voldoende gefaciliteerd door het samenwerkingsverband.	1%	2%	2%	10%	16%	41%	24%	3%

Scholen

Schaal aanwezige kennis	1 Hele- maal mee oneen- s	2	3	4	5	6	7 Hele- maal mee eens	Weet niet/ geen zicht op	N.v.t.
Op onze school zijn wij in staat om (hoog)begaafde leerlingen (vroegtijdig) te signaleren.	1%	5%	10%	14%	25%	27%	16%	0%	2%
Op onze school hebben wij voldoende kennis om passend onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen te verzorgen.	1%	6%	11%	17%	28%	25%	10%	0%	2%
Op onze school hebben wij voldoende vaardigheden om passend onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen te verzorgen.	1%	6%	13%	20%	30%	20%	8%	0%	2%
Op onze school zijn wij in staat om schooluitval bij (hoog)begaafde leerlingen te voorkomen.	2%	4%	7%	15%	23%	25%	12%	5%	8%
Op onze school zijn wij in staat om gemakkelijk experts op het gebied van (hoog)begaafdheid te raadplegen.	1%	3%	5%	8%	16%	29%	35%	2%	2%
Op onze school zijn wij op de hoogte van de mogelijkheden van (extra) ondersteuning en zorg voor (hoog)begaafde leerlingen.	3%	6%	7%	13%	19%	25%	22%	4%	2%

Schaal kennisdeling	1 Hele- maal mee oneen- s	2	3	4	5	6	7 Hele- maal mee eens	Weet niet/ geen zicht op	N.v.t.
Onze school wisselt kennis en ervaringen uit met (andere) reguliere scholen op het gebied van (hoog)begaafdheid	17%	14%	12%	13%	13%	13%	11%	1%	5%
Onze school wisselt kennis en ervaringen uit met (andere) scholen uit het speciaal (basis) onderwijs scholen op het gebied van...	38%	18%	10%	7%	6%	6%	3%	2%	11%
Op onze school wisselen collega's onderling kennis en ervaringen uit op het gebied van (hoog)begaafdheid met elkaar.	5%	7%	11%	19%	22%	21%	10%	1%	3%
De (hoog)begaafdheid-expert(s) van onze school delen kennis en ervaringen met experts van andere scholen.	13%	9%	8%	10%	15%	16%	15%	2%	11%
Bovenschoolse (hoog)begaafdheid-expert(s) delen kennis en ervaringen met onderwijsprofessionals binnen onze school.	13%	8%	9%	11%	16%	16%	15%	4%	8%

Schaal passend onderwijs	1 Hele- maal mee oneen s	2	3	4	5	6	7 Hele- maal mee eens	Weet niet/ geen zicht op	N.v.t.
M.b.t. de basisondersteuning is er een passend aanbod voor (hoog)begaafden op onze school	2%	4%	5%	13%	20%	29%	21%	2%	3%
M.b.t. de lichte ondersteuning is er een passend aanbod voor (hoog)begaafden op onze school	2%	4%	6%	12%	21%	31%	18%	3%	4%
M.b.t. de zware ondersteuning is er een passend aanbod voor (hoog)begaafden binnen ons samenwerkingsverband	6%	9%	10%	14%	15%	16%	10%	13%	8%
Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod in ons samenwerkingsverband is dekkend voor alle (hoog)begaafde leerlingen.	7%	11%	12%	13%	12%	10%	5%	27%	3%
Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod m.b.t. (hoog)begaafdheid is van goede kwaliteit in ons samenwerkingsverband	3%	5%	7%	12%	16%	17%	8%	29%	3%
Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod in ons samenwerkingsverband wordt voldoende aangepast op de ondersteuningsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen.	4%	5%	8%	13%	17%	15%	6%	30%	3%

Schaal samenwerking	1 Hele- maal mee oneen s	2	3	4	5	6	7 Hele- maal mee eens	Weet niet/ geen zicht op	N.v.t.
Onze school werkt goed samen met (andere) scholen uit (voortgezet) speciaal onderwijs en/of speciaal basisonderwijs op (hoog)begaafdheid	21%	14%	13%	11%	10%	7%	3%	7%	14%
Onze school werkt goed samen met het samenwerkingsverband op het gebied van (hoog)begaafdheid	9%	9%	9%	13%	17%	18%	9%	7%	9%
Onze school werkt goed samen met scholen/instellingen uit een andere onderwijssector op het gebied van (hoog)begaafdheid	19%	14%	11%	11%	10%	8%	3%	7%	16%
Onze school werkt goed samen met (andere) reguliere scholen op het gebied van (hoog)begaafdheid	14%	13%	11%	15%	16%	14%	6%	4%	8%
Onze school werkt goed samen met (jeugd)zorginstanties op het gebied van (hoog)begaafdheid	13%	11%	10%	16%	14%	12%	4%	7%	14%

Onze school werkt goed samen met ouders op het gebied van (hoog)begaafdheid	1%	2%	5%	14%	26%	30%	16%	1%	4%
Onze school werkt goed samen met (hoog)begaafde leerlingen op het gebied van onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten rondom (hoog)begaafdheid	3%	4%	5%	18%	22%	28%	10%	3%	5%

Samenhang schalen

De subsidiedoelen hangen positief met elkaar samen, zowel in de antwoorden van scholen als in de antwoorden van samenwerkingsverbanden. Hoe meer kennis er is over (hoog)begaafdheid in de regio, hoe meer kennisdeling, passend aanbod en samenwerking er plaats vindt, en vice versa. Hoe hoger de correlatie, hoe sterker de samenhang is⁷⁹.

Tabel 12. Correlaties tussen de schalen van samenwerkingsverbanden (lopend van 0 tot 1; * $p < .005$ ** $p < .001$)

	Aanwezige kennis	Kennisdeling	Passend onderwijs	Samenwerking	Randvoorwaarden
Aanwezige kennis	1	.46**	.61**	.36**	.26**
Kennisdeling		1	.25**	.34**	.31**
Passend aanbod			1	.32**	.20*
Samenwerking				1	.46**
Randvoorwaarden					1

Tabel 13. Correlaties tussen de schalen van scholen (lopend van 0 tot 1; * $p < .005$ ** $p < .001$)

	Aanwezige kennis	Kennisdeling	Passend onderwijs	Samenwerking
Aanwezige kennis	1	.49**	.63**	.53**
Kennisdeling		1	.43**	.67**
Passend aanbod			1	.54**
Samenwerking				1

79

Vuistregels Cohen: Zwakke correlatie = .10, matige correlatie = .30, sterke correlatie = .50.

Bijlage 2 Methoden in meer detail

Respons samenwerkingsverbanden

In deze bijlage geven we meer details op de respons op de vragenlijst. Deze is ingevuld door 124 samenwerkingsverbanden passend onderwijs PO en VO met toegekend subsidieplan. Hiervan hebben 123 samenwerkingsverbanden de vragenlijst volledig ingevuld en 1 samenwerkingsverband bijna volledig. Hieronder zijn de achtergrondkenmerken te zien van de responderende samenwerkingsverbanden. Te zien is dat deze goed overeenkomen met de achtergrondkenmerken van de gehele populatie aan samenwerkingsverbanden met toegekend subsidieplan. De vragenlijst geeft hiermee een goed en representatief beeld van de voortgang op de subsidieplannen (hoog)begaafdheid.

Tabel 14. Samenwerkingsverbanden: Wat is uw functie? (N=124)

	%
Directeur/coördinator/bestuurder samenwerkingsverband	40%
Kwaliteit/beleidsmedewerker samenwerkingsverband	14%
Coördinator/Expert (hoog)begaafdheid van het samenwerkingsverband	15%
Projectleider van de uitvoering van het subsidieplan mb.t. (hoog)begaafdheid	30%
Consulent Passend Onderwijs	0%
Schoolbestuurder	0%
Anders, namelijk	2%

Aantal scholen in het swv		Populatie	Respons
PO Populatie, N=71 Respons, N = 61	Klein (<66 scholen)	33,8%	27,9%
	Midden (66 – 97 scholen)	35,2%	37,3%
	Groot (97 > scholen)	31,0%	34,4%
VO Populatie, N=70 Respons, N = 63	Klein (<17 scholen)	35,7%	34,9%
	Midden (17-31 scholen)	34,3%	34,9%
	Groot (31> scholen)	30,0%	20,2%

Krimp in het swv		Populatie	Respons
PO Populatie, N=71 Respons, N = 61	< 95.2%	32,4%	32,8%
	95.3- 98.4%	33,8%	36,1%
	98.5% >	33,8%	31,1%
VO Populatie, N=70 Respons, N = 63	< 91.9%	32,9%	34,9%
	92.0-95.7%	32,9%	30,2%
	95.8% >	34,3%	34,9%

Verevening van het swv		Populatie	Respons
PO Populatie, N=71 Respons, N = 61	Grote negatieve verevening (<89%)	35,2%	37,7%
	Kleine verevening (89% - 111%)	28,2%	27,9%
	Grote positieve verevening (>111%)	36,6%	34,4%
VO Populatie, N=70 Respons, N = 63	Grote negatieve verevening (<89%)	30,0%	31,7%
	Kleine verevening (89% - 111%)	28,6%	27,0%
	Grote positieve verevening (>111%)	41,4%	41,3%

Grootte subsidiebedrag		Populatie	Respons
PO Populatie, N=71 Respons, N = 61	Klein (<€250.000)	19,7%	44,3%
	Midden (€250.000 - €400.000)	36,6%	21,3%
	Groot (€400.000 >)	43,7%	34,4%
VO Populatie, N=70 Respons, N = 63	Klein (<€250.000)	51,4%	27,0%
	Midden (€250.000 - €400.000)	20,0%	52,4%
	Groot (€400.000 >)	28,6%	20,6%

Respons scholen

Tabel 15. Scholen: Wat is uw functie? (N=1046) (Meerdere antwoorden mogelijk)

Wat is uw functie?	%
Intern begeleider	37%
Schooldirecteur/ adjunct-directeur	34%
Specialist (hoog)begaafdheid in de school	30%
Anders, namelijk	11%
Zorgcoördinator	6%
Orthopedagoog	2%
Remedial Teacher	1%

Bijlage 3 Vragenlijsten scholen

Welkom bij de vragenlijst over de (subsidie)activiteiten op het gebied van (hoog)begaafdheid op uw school en in uw samenwerkingsverband. Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 20 minuten. U kunt de vragenlijst tussentijds onderbreken en op een later moment verder gaan. Om de leesbaarheid van de vragen te vergroten gebruiken wij in onze vragen de term '(hoog)begaafde leerlingen'. We bedoelen met deze term 'leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid'.

We stellen eerst een aantal algemene contextvragen (Deel A). Daarna stellen we een aantal vragen over de activiteiten die door uw school en door het samenwerkingsverband worden georganiseerd op het gebied van (hoog)begaafdheid (ongeacht de subsidie) (Deel B). Vervolgens vragen we naar de realisatie van de activiteiten rondom (hoog)begaafdheid vanuit de subsidie (Deel C). Als laatste stellen we enkele vragen over de mate waarop er momenteel sprake is van kennis, kennisdeling, een passend aanbod en samenwerking op het gebied van (hoog)begaafdheid in uw school (Deel D).

Als u deelneemt aan dit onderzoek worden uw persoonsgegevens in lijn met de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) verwerkt ten behoeve van statistisch onderzoek. Uw gegevens worden alleen verwerkt om op overkoepelend niveau uitspraken te doen. We rapporteren niet over gegevens die tot de persoon herleidbaar zijn. Door het openen van de enquêtelink gaat u akkoord met ons privacybeleid en met het opslaan en analyseren van uw gegevens.

Bij vragen over het onderzoek of de vragenlijst kunt u contact opnemen met Anke Suijkerbuijk (Asuijkerbuijk@Oberon.eu).

Alvast dank voor uw medewerking.

Deel A. Algemeen

Hier volgen enkele contextvragen.

1. **Wat is uw functie? Meerdere antwoorden mogelijk**
 - Schooldirecteur/ adjunct-directeur
 - Specialist (hoog)begaafdheid in de school
 - Leerkracht/Docent
 - Intern begeleider
 - Zorgcoördinator
 - Orthopedagoog
 - Remedial Teacher
 - Anders, namelijk _____

2. **In hoeverre heeft het thema (hoog)begaafdheid prioriteit bij u op school?**
1 – geen prioriteit – 5 heel veel prioriteit

3. **In welke mate heeft uw school momenteel een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor hoogbegaafde leerlingen?**
 1. niet of nauwelijks passend – (5) zeer passend

Deel B. Activiteiten rondom (hoog)begaafdheid

Hieronder volgen eerst vragen over de manier van signaleren en selecteren van hoogbegaafde leerlingen op uw school. Daarna volgen er vragen over de activiteiten die op uw school en in uw samenwerkingsverband plaatsvinden rondom (hoog)begaafdheid.

B1. Doelgroep: signaleren en selecteren

4. **Wordt er bij u op school een doelgroepomschrijving gehanteerd om te bepalen welke leerlingen tot de doelgroep (hoog)begaafde leerlingen behoren?**
ja/gedeeltelijk/nee (indien nee, volgende 2 vragen overslaan)

<<niet tonen als 4 = nee>>

5. **Welke van de onderstaande doelgroepomschrijvingen past het beste bij de doelgroep omschrijving zoals deze bij u op school wordt gehanteerd?** (Indien ja of gedeeltelijk bij vraag 4; meerdere antwoorden mogelijk)
- Hoog presterende leerlingen
 - Leerlingen met een hoog IQ
 - Dubbel bijzondere leerlingen
 - Onderpresteerders
 - Thuiszitters of vastgelopen leerlingen
 - Hoog sensitieve leerlingen
 - Leerlingen met hoogbegaafdheidskenmerken (creatief, snelle denker etc.)
 - Anders namelijk

<<niet tonen als 4 = nee>>

6. **Geef aan in hoeverre het u lukt om op basis van de doelgroepomschrijving de juiste leerlingen te signaleren en selecteren voor de onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten.**
1 lukt helemaal niet – 5 lukt heel goed

7. **Is er een gezamenlijke werkwijze waarop (hoog)begaafde leerlingen kunnen worden gesignaleerd die bij u op school gehanteerd wordt?**
Ja, deze is er vanuit het samenwerkingsverband
Ja, deze is er vanuit ons schoolbestuur
Ja, deze is er vanuit onze school
Nee, deze is er (nog) niet (volgende drie vragen overslaan)
Weet ik niet (volgende drie vragen overslaan)

<<Tonen als 7 a/b/c/>>

8. **Wordt deze werkwijze voor signalering in de praktijk ook toegepast?**
Ja, vrijwel altijd (volgende vraag overslaan)
Ja, meestal wel (volgende vraag overslaan)
Nee, meestal niet
Nee, vrijwel nooit

<<Verbergen als 7 = d/e OF 8 = a/b>>

9. **Wat is er nodig om de werkwijze voor het signaleren van (hoog)begaafde leerlingen in de praktijk meer of beter toe te kunnen passen?**
Open antwoord

<<Verbergen als 7 = d/e>>

10. **Hoe signaleert u op school de (hoog)begaafde leerlingen?** Met behulp van... (meerdere antwoorden mogelijk).
- Weet ik niet
 - Een vragenlijst voor ouders
 - Een vragenlijst voor een leerling
 - Een vragenlijst voor de leerkracht
 - De algemene indruk van de leerkracht

- Observaties van gedragsspecialisten, (hoog)begaafdheidsexperts, intern begeleiders en/of zorgcoördinatoren
- Een klassikale IQ-test
- M.b.v. een individuele IQ-test
- M.b.v. een groepscreening
- M.b.v. prestaties op toetsen/LVS-gegevens
- M.b.v. prestaties in de klas/bij spreekbeurten/ eigen projecten
- M.b.v. informatie over het schoolverloop en overige relevante schoolinformatie (bijv. over onderwijsaanpassingen)
- M.b.v. informatie vanuit een zorginstantie
- M.b.v. een signaleringsinstrument, namelijk(open)
- M.b.v. gesprekken met ouders over hun kind
- M.b.v. psychologisch onderzoek
- M.b.v. observatie instrumenten, namelijk ...
- M.b.v. stimulerend signaleren
- M.b.v. een portfolio
- Anders namelijk, m.b.v.....

B2. Activiteiten rondom (hoog)begaafdheid op uw school en in uw samenwerkingsverband

11. Welke van onderstaande activiteiten vinden plaats op uw school, zijn beschikbaar voor uw school of kan uw school aan deelnemen (ongeacht de subsidie)?

	<i>Ja, deze activiteit wordt op onze school georganiseerd</i>	<i>Ja, deze activiteit wordt bovenschools georganiseerd</i>	<i>Nee, deze activiteit wordt niet georganiseerd</i>	<i>Ik weet niet of deze activiteit wordt georganiseerd</i>
Onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten voor (hoog)begaafde leerlingen				
Voltijd groepsonderwijs voor (hoog)begaafden				
Deeltijd groepsonderwijs voor (hoog)begaafden (bijv. plusklas of bovenschools verrijkingaanbod)				
Tussenjaar tussen het po en vo voor (hoog)begaafden (bijv. Intermezzo)				
Activiteit(en) t.b.v. een soepele overgang van po naar vo (bv 10-14 onderwijs)				
Individuele begeleiding voor (hoog)begaafden				
Specifieke arrangementen met extra ondersteuning en begeleiding voor dubbel bijzondere leerlingen				
Specifieke arrangementen voor (hoog)begaafde leerlingen die dreigen uit te vallen of thuiszitten				
Verrijking van de lesstof				
Compacten van de lesstof				
Differentiatie in de lessen				

Activiteiten voor onderwijsprofessionals				
Scholing m.b.t. (hoog)begaafdheid (opleiding, training, cursus)				
Individuele begeleiding van onderwijsprofessionals m.b.t. (hoog)begaafdheid				
Aannemen/inkopen van personeel met expertise op (hoog)begaafdheid				
Lerende netwerken /werkgroepen /intervisie m.b.t. (hoog)begaafdheid				
Conferenties, congressen, webinars en symposia m.b.t. (hoog)begaafdheid				
Activiteiten rondom beleid en samenwerking				
	Ja dit gebeurt of is gebeurd in ons samenwerkingsverband	Nee dit gebeurt niet in ons samenwerkingsverband	Ik weet niet of dit wordt georganiseerd	
Het aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen				
Het instellen van een informatiepunt of steunpunt voor vragen van ouders, leerlingen en/of docenten op het gebied van (hoog)begaafdheid				
Het samenwerkingsverband stimuleert actief de samenwerking tussen scholen op het gebied van (hoog)begaafdheid				

B3. Onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten voor (hoog)begaafde leerlingen

(deze sectie alleen uitvragen als er activiteiten voor leerlingen zijn, op basis van vraag 11)

De volgende vragen gaan over alle activiteiten die onderdeel uitmaken van het onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen.

In onderstaande tabel zijn de onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten voor (hoog)begaafde leerlingen weergegeven die bij u op school of binnen het samenwerkingsverband worden georganiseerd (m.u.v. verrijken, differentiëren en compacten).

12. Voor welk type activiteiten bent u bekend met de toelatingscriteria die worden gehanteerd?

	Ja, ik ben bekend met de toelatingscriteria	Ik ben deels bekend met de toelatingscriteria	Ik ben niet bekend met de toelatingscriteria	Voor deze activiteit worden geen toelatingscriteria gehanteerd
Hier activiteiten laten zien die zijn geselecteerd (Niet laten zien: differentiatie in de les, compacten en verrijken, de activiteiten onder 'beleid en samenwerking')				

13. Wat zou uw school graag anders zien rondom de deelname van (hoog)begaafde leerlingen aan de onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten? Meerdere antwoorden mogelijk.

- *Er is niets wat ik anders zou willen zien*
- *Kortere/geen wachtlijsten*
- *Betere samenwerking met andere partijen, namelijk*
- *Duidelijke communicatie over welke leerlingen deel kunnen nemen*
- *Duidelijke communicatie over hoe leerlingen deel kunnen nemen*
- *Minder bureaucratie (invullen van veel formulieren etc. voor deelname van de leerlingen)*
- *Grotere beschikbaarheid van het aanbod*
- *Een ander (type) aanbod dat passend is voor de onderwijsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen bij ons op school, namelijk ... (optionele toelichting)*
- *Voldoende expertise om de leerlingen goed te kunnen begeleiden bij de onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten*
- *We zouden graag willen zien dat er (betere) afstemming plaatsvindt tussen de activiteit waaraan de leerling deelneemt en de reguliere onderwijssituatie van de leerling.*
- *Wij zouden graag een betere terugkoppeling krijgen over de deelname van onze leerlingen aan activiteiten waar onze school niet direct bij betrokken is*
- *Krijgen van advies na afloop van de activiteit (hoe nu verder?)
Een thuis-nabij aanbod*
- *Ik zou graag zien dat er op een andere manier wordt omgegaan met de COVID-19 maatregelen*
- *Anders, namelijk...*

Toelichting (optioneel):

14. Welke succesfactoren en/of opbrengsten ervaart uw school in de deelname van (hoog)begaafde leerlingen aan onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten rondom (hoog)begaafdheid? Meerdere antwoorden mogelijk.

- *Er wordt duidelijk gecommuniceerd over het aanbod voor leerlingen (bijv. welke leerlingen kunnen deelnemen en hoe ze kunnen deelnemen)*
- *Er is voldoende capaciteit voor leerlingen*
- *Tevreden ouders*
- *Minder schoolverzuim van (hoog)begaafde leerlingen*
- *Een goede ondersteuning bij de koppeling tussen de activiteiten en de klassensituatie te verbeteren*
- *Een goede terugkoppeling over de deelname van onze leerlingen aan activiteiten waar onze school niet direct bij betrokken is*

- *Het krijgen van advies na afloop van de activiteit (hoe nu verder?)
Er is veel expertise aanwezig*
- *De activiteiten zijn passend voor de onderwijsbehoeften van de (hoog)begaaftde leerlingen bij ons op school*
- *Deelname heeft positieve sociaal-emotionele opbrengsten voor de deelnemende leerlingen*
- *Deelname heeft positieve cognitieve opbrengsten voor de deelnemende leerlingen*
- *Ik ervaar geen succesfactoren in de deelname van leerlingen aan onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten*
- *Anders, namelijk.....*

Toelichting (optioneel):

- 15. Geef op een schaal van 1 – 5 aan in hoeverre COVID-19 het afgelopen jaar invloed heeft gehad op de uitvoering van alle activiteiten voor (hoog)begaaftde leerlingen van uw school?**

*1 Geen invloed 5 zeer veel invloed
weet ik niet*

Toelichting (optioneel):

**B4. Kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten voor onderwijsprofessionals
(deze sectie alleen uitvragen als er activiteiten zijn op het gebied van kennisdeling en professionalisering – basis van vraag 11)**

U heeft aangegeven dat de volgende kennisdeling- en professionaliseringsactiviteiten (ongeacht de subsidie) voor onderwijsprofessionals bij u op school of binnen het samenwerkingsverband worden georganiseerd:

Hier opsomming van geselecteerde activiteiten weergeven.

- 16. Wat zou u graag anders zien rondom de deelname van onderwijsprofessionals aan de kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten op het gebied van (hoog)begaaftde?**
- *Er is niets dat ik anders zou willen zien*
 - *Voldoende tijd om deel te nemen*
 - *De activiteit(en) moeten beter aansluiten bij onze onderwijspraktijk*
 - *Voldoende tijd om het geleerde in praktijk te brengen*
 - *Zorg dragen voor vervanging
De schoolleiding zou de onderwijsprofessionals meer moeten stimuleren om deel te nemen aan de activiteiten*
 - *Een duidelijke omschrijving van het doel van de activiteit*
 - *Dat er follow-up activiteiten worden georganiseerd
Dat er meer onderwijsprofessionals kunnen deelnemen*
 - *Betere samenwerking met andere partijen, namelijk*
 - *Duidelijke communicatie over welke onderwijsprofessionals deel kunnen nemen*
 - *Duidelijke communicatie over hoe onderwijsprofessionals deel kunnen nemen*
 - *Een aanbod dat passend is voor de professionaliseringsbehoeften m.b.t. (hoog)begaaftde van de onderwijsprofessionals van onze school*
 - *Een school-nabij aanbod*
 - *Ik zou graag zien dat er op een andere manier wordt omgegaan met de COVID-19 maatregelen*
 - *Anders, namelijk...*

Toelichting (optioneel):

17. **Welke succesfactoren en/of opbrengsten ervaart u in de deelname van onderwijsprofessionals aan kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
- *Er wordt duidelijk gecommuniceerd over het aanbod voor onderwijsprofessionals (bijv. welke onderwijsprofessionals kunnen deelnemen en hoe ze kunnen deelnemen)*
 - *Er is voldoende capaciteit voor deelname*
 - *Er wordt veel expertise overgedragen*
 - *Kennisuitwisseling binnen de school*
 - *Kennis die wordt opgedaan tijdens de kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten kan ook worden toegepast in onze onderwijspraktijk*
De activiteiten zijn passend voor de professionaliseringsbehoeften m.b.t. (hoog)begaafdheid van de onderwijsprofessionals van onze school
 - *Deelname heeft als gevolg dat de expertise rondom (hoog)begaafdheid bij ons op school toeneemt*
 - *Deelname heeft tot gevolg dat wij (hoog)begaafde leerlingen beter kunnen ondersteunen en onderwijzen bij ons op school*
 - *Deelname heeft als gevolg dat de samenwerking met andere scholen op het gebied van (hoog)begaafdheid toeneemt*
 - *Onze onderwijsprofessionals ervaren geen succesfactoren in hun deelname aan de kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten*
 - *Ik ervaar geen succesfactoren in de deelname van leerlingen aan onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten (als uitsluitend programmeren)*
 - *Anders, namelijk*

Toelichting (optioneel):

18. **Bent u tevreden over alle kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten op het gebied van (hoog)begaafdheid die worden georganiseerd voor de onderwijsprofessionals van uw school?**

	<i>Ja</i>	<i>Gedeeltelijk</i>	<i>Nee</i>
De kwaliteit van de activiteiten			
Het type activiteiten			
De beschikbaarheid van de activiteiten			

Toelichting (optioneel):

19. **Geef op een schaal van 1- 5 aan in hoeverre COVID-19 de afgelopen 12 maanden invloed heeft gehad op de kennisdeling op het gebied van (hoog)begaafdheid in uw school?**

*1 geen invloed – 5 heel veel invloed.
weet ik niet*

20. **Geef op een schaal van 1- 5 aan in hoeverre COVID-19 de afgelopen 12 maanden invloed heeft gehad voor uw onderwijsprofessionals op de uitvoering van de professionaliseringsactiviteiten op het gebied van (hoog)begaafdheid?**

*1 geen invloed – 5 heel veel invloed.
weet ik niet*

Deel C. Realisatie van activiteiten vanuit de subsidieregeling (hoog)begaafdheid.

Onderstaande vragen gaan over de realisatie van activiteiten vanuit de subsidieregeling (hoog)begaafdheid.

21. Bent u bekend met de inhoud van het subsidieplan (hoog)begaafdheid van uw samenwerkingsverband?

- *Ja (routing: vraag 22, 23 en dan 25)*
- *Ja, op hoofdlijnen of alleen voor de activiteiten op mijn eigen school (routing naar vraag 22, 23, 24. 25 overslaan.)*
- *Nee (routing: naar vraag 26)*

<<Verbergen voor 21C>>

22. Geef op een schaal van 1 – 5 aan in hoeverre uw school werd betrokken bij de aanvraag van de subsidie en de opzet van het subsidieplan m.b.t. (hoog)begaafdheid?
(1) niet betrokken – (5) heel erg betrokken

<<Verbergen voor 21C>>

23. Geef op een schaal van 1 – 5 aan in hoeverre u achter de inhoud van het subsidieplan van het samenwerkingsverband staat? Denk daarbij aan doelen, doelgroep, type activiteiten etc.
(1) ik sta hier helemaal niet achter – (5) ik sta hier volledig achter
Weet ik niet

<<Verbergen voor 21A EN C>>

24. U heeft aangegeven gedeeltelijk bekend te zijn met de inhoud van het subsidieplan (hoog)begaafdheid van uw samenwerkingsverband. Worden de activiteiten uit het subsidieplan waarvan u op de hoogte bent ook daadwerkelijk gerealiseerd?

- Ja alle activiteiten worden gerealiseerd
- Een gedeelte van de activiteiten wordt gerealiseerd
- Nee
- Weet ik niet

(Routing bij 'ja' of 'weet ik niet' vraag 26 overslaan. Bij 'een gedeelte' of 'nee' naar vraag 26).

<<Verbergen voor 21B EN C>>

25. Worden de activiteiten zoals beschreven in het subsidieplan ook daadwerkelijk gerealiseerd? Ja alle activiteiten worden gerealiseerd

- Een gedeelte van de activiteiten wordt gerealiseerd
- Nee
- Weet ik niet

(Routing bij 'ja' of 'weet ik niet' vraag 26 overslaan)

26. Waarom worden de activiteiten (gedeeltelijk) niet gerealiseerd?

(open vraag)

27. Heeft uw school een deel van de subsidiegelden ontvangen vanuit het samenwerkingsverband om zelf activiteiten rondom (hoog)begaafdheid op te richten en uit te voeren op uw school?

Ja / Nee / Weet ik niet.

Routing: als bij 21 'nee' en hier 'nee' of 'weet ik niet', dan naar deel D.

28. Welke van onderstaande activiteiten die plaatsvinden op uw school of beschikbaar zijn voor uw school worden geheel of gedeeltelijk gefinancierd vanuit de subsidie voor (hoog)begaafdheid?

Hier alleen geselecteerde activiteiten uit deel B laten zien

32. Bent u, gegeven de omstandigheden (COVID-19), tevreden over wat uw school heeft bereikt de afgelopen 12 maanden over met betrekking tot de ontwikkeling in aanwezige kennis over (hoog)begaafdheid?

Schaal: Zeer ontevreden 1 – 7 zeer tevreden

n.v.t

weet niet

Pagina-einde

33. Geef op een schaal van 1 – 7 aan in hoeverre kennisdeling over (hoog)begaafdheid momenteel plaats vindt binnen uw school.

	Helemaal mee oneens (1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	Helemaal mee eens (7)	Weet niet/ geen zicht op	N.v.t.
Onze school wisselt kennis en ervaringen uit met (andere) reguliere scholen op het gebied van (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()	
Onze school wisselt kennis en ervaringen uit met (andere) scholen uit het speciaal (basis) onderwijs scholen op het gebied van (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()	
Op onze school wisselen collega's onderling kennis en ervaringen uit op het gebied van (hoog)begaafdheid met elkaar.	()	()	()	()	()	()	()	()	
De (hoog)begaafdheid-expert(s) van onze school delen kennis en ervaringen met experts van andere scholen.	()	()	()	()	()	()	()	()	
Bovenschoolse (hoog)begaafdheid-expert(s) delen kennis en ervaringen met onderwijsprofessionals binnen onze school.	()	()	()	()	()	()	()	()	

34. Bent u, gegeven de omstandigheden (COVID-19), tevreden over wat uw school heeft bereikt de afgelopen 12 maanden met betrekking tot de ontwikkelingen in de mate van kennisdeling over (hoog)begaafdheid?

Schaal: Zeer ontevreden 1 – 7 zeer tevreden

n.v.t

weet niet

Onze school werkt goed samen met (jeugd)zorginstanties op het gebied van (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Onze school werkt goed samen met ouders op het gebied van (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Onze school werkt goed samen met (hoog)begaafde leerlingen op het gebied van onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten rondom (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()	()

38. Bent u, gegeven de omstandigheden (COVID-19), tevreden over wat uw school heeft bereikt de afgelopen 12 maanden met betrekking tot de samenwerking tussen uw school en andere partijen op het gebied van (hoog)begaafdheid?

Schaal: Zeer ontevreden 1 – 7 zeer tevreden

n.v.t

weet niet

Einde vragenlijst

39. Dit is het einde van de vragenlijst. Heeft u verdere opmerkingen die u wilt meegeven?

40. Over twee jaar zullen wij in het kader van de monitor (hoog)begaafdheid opnieuw een vragenlijst versturen. Graag ontvangen wij uw contactgegevens zodat wij u de volgende keer rechtstreeks kunnen benaderen voor deze vragenlijst. Uw contactgegevens worden niet voor andere doeleinden gebruikt.

Naam:E-mailadres:

Dank u hartelijk voor uw tijd en het invullen!

Uw antwoorden zijn verstuurd. Klik HIER om uw antwoorden te downloaden als PDF.

Bijlage 4 Vragenlijsten SWV

Geachte {{panel.first_name}},

In 2019 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) subsidie beschikbaar gesteld om het primair en voorgezet onderwijs te stimuleren een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen in te richten. Zoals vermeld in de subsidievoorwaarden is er onderzoek verbonden aan deze subsidie. Met behulp van onderzoeksubsidie van het Nationaal Regieorgaan Onderwijs (NRO) monitort Oberon samen met de Universiteit Utrecht en CBO Talent Development de realisatie van de subsidieplannen.

Om de ontwikkeling rondom de subsidieactiviteiten te volgen zetten we tijdens de subsidieperiode (2019-2023) jaarlijks een vragenlijst uit onder samenwerkingsverbanden en tweejaarlijks onder scholen. Met de vragenlijst krijgen we een landelijk beeld van de stand van zaken; in ons rapport doen we te zijner tijd geen uitspraken over individuele samenwerkingsverbanden. Er is in de vragenlijst ruimte om eventuele aanpassingen of vertraging vanwege corona aan te geven. HIER vindt u meer informatie over de monitor.

We willen u vragen de vragenlijst voor de tweede meting in te vullen over het samenwerkingsverband {{panel.last_name}}. In het geval u samen met een ander samenwerkingsverband de subsidie heeft aangevraagd, ontvangen beide samenwerkingsverbanden een eigen uitnodiging voor deze vragenlijst. U kunt dan de vragenlijst alleen voor uw eigen samenwerkingsverband invullen.

Klik **hier** om de vragenlijst in te vullen: {{survey.personal_link}}

Indien u vragen heeft over het monitoronderzoek dan kunt u contact opnemen met Anke Suijkerbuijk (Asuijkerbuijk@Oberon.eu).

Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 15-20 minuten. Invullen van de vragenlijst kan tot: **24 mei**.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,
Anke Suijkerbuijk

Deel 1. Achtergrond

1. Wat is uw functie?

- Directeur/coördinator/bestuurder samenwerkingsverband
- Schoolbestuurder
- Kwaliteit/beleidsmedewerker samenwerkingsverband
- Coördinator/Expert (hoog)begaafdheid van het samenwerkingsverband
- Projectleider van de uitvoering van het subsidieplan mb.t. (hoog)begaafdheid
- Consulent Passend Onderwijs
- Anders, namelijk _____

1b

Welke fase past het beste bij de uitvoering van het subsidieplan binnen uw samenwerkingsverband?

- Voorbereidend: de meeste activiteiten worden nu voorbereid of verkend
- Opstartend: de meeste activiteiten zijn net gestart en/of starten binnenkort
- Uitvoerend: de meeste activiteiten zijn al gestart
- Anders, namelijk _____
- Weet ik niet

Deel 2. Tussentijdse ontwikkelingen m.b.t. de activiteiten uit het subsidieplan

We brengen de tussentijdse ontwikkelingen rondom de subsidieactiviteiten in kaart. We stellen een vragen over:

- mogelijke veranderingen m.b.t. de doelen die u als samenwerkingsverband wilt bereiken met de subsidieregeling;
- de doelgroep;
- de onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten voor hoogbegaafde leerlingen;
- kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten voor onderwijsprofessionals;
- activiteiten beschreven in het subsidieplan op het gebied van samenwerking en beleid.

Doelen m.b.t. de subsidieregeling

In het subsidieplan heeft u doelen omschreven. Misschien zijn deze inmiddels veranderd. De volgende vragen gaan over deze mogelijke veranderingen.

2. Welke veranderingen hebben er de afgelopen 12 maanden plaatsgevonden m.b.t. de doelen die uw samenwerkingsverband wil bereiken met de subsidieregeling (zoals beschreven in het subsidieplan)? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

() Er hebben geen veranderingen plaatsgevonden met betrekking tot de doelen (als dit aangevinkt, dan door naar vraag 4). (antwoordoptie uitsluitend programmeren)

() Een of meerdere doelen zijn geschrapt

() Een of meerdere doelen zijn verbreed

() Een of meerdere doelen zijn versmald

() Een of meerdere doelen zijn verder geconcretiseerd

() Er zijn een of meerdere nieuwe doelen opgesteld, namelijk _____

() Anders, namelijk...

<<Routing, q3 verbergen als q2a is geselecteerd>>

3. Geef per verandering aan waarom de verandering heeft plaatsgevonden. Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *(meerdere antwoorden per verandering mogelijk)*

Onderstaande veranderingen komen alleen	<i>() Een of meerdere doelen</i>	<i>() Er was geen draagvlak (meer) voor</i>	<i>() Er bleken andere behoeften te zijn</i>	<i>() Er bleken andere behoeften te zijn bij de</i>	<i>() Door feedback of</i>	<i>() Anders,</i>
---	-----------------------------------	--	---	--	-----------------------------	--------------------

naar voren indien bij vorige vraag aangeklikt.	<i>bleken in de praktijk niet haalbaar</i>		<i>bij scholen en medewerkers</i>	<i>doelgroep leerlingen</i>	<i>ervaring en van ouders of leerlingen</i>	<i>namelijk</i>
<i>Een of meerdere doelen zijn geschrap</i>						
<i>Een of meerdere doelen zijn verbreed</i>						
<i>Een of meerdere doelen zijn versmald</i>						
<i>Een of meerdere doelen zijn verder geconcretiseerd</i>						
<i>Er zijn een of meerdere nieuwe doelen opgesteld, namelijk _____ (Tekst tonen wat is ingevuld bij vorige vraag)</i>						
<i>(Tekst tonen wat is ingevuld bij anders namelijk vorige vraag)</i>						

Toelichting(optioneel):

Doelgroep

Onderstaande vragen gaan over tussentijdse veranderingen met betrekking tot de doelgroep zoals beschreven in het subsidieplan.

4. Welke veranderingen hebben er de afgelopen 12 maanden plaatsgevonden m.b.t. de doelgroep zoals beschreven in het subsidieplan? (meerdere antwoorden mogelijk)
- () *Er hebben geen veranderingen plaatsgevonden in de doelgroep (indien aangevinkt, dan door naar vraag 6) (antwoordoptie uitsluitend programmeren)*
- () *De doelgroep is concreter geworden of nu vastgesteld (dit was eerder nog heel algemeen of nog niet duidelijk gedefinieerd).*
- () *De doelgroep is wezenlijk veranderd*
- () *De doelgroep is smaller geworden*
- () *De doelgroep is breder geworden*
- () *Anders, namelijk*

5. Geef per verandering aan waarom de verandering heeft plaatsgevonden. Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. (meerdere antwoorden mogelijk)

Onderstaande veranderingen komen alleen naar voren indien bij vorige vraag aangeklikt	<i>De doelgroep zoals beschreven in het subsidieplan sloot onvoldoende aan op de wijze van het signaleren en selecteren van leerlingen</i>	<i>De doelgroep zoals beschreven in het subsidieplan sloot onvoldoende aan bij de uitvoering van de activiteiten</i>	<i>De doelgroep was voor sommige deelnemende scholen te onduidelijk beschreven</i>	<i>De doelgroep bleek in praktijk anders te zijn dan beschreven.</i>	<i>Anders namelijk</i>
<i>De doelgroep omschrijving is concreter geworden of nu vastgesteld</i>					
<i>De doelgroep omschrijving is grotendeels <u>wezenlijk</u> veranderd</i>					
<i>De doelgroep omschrijving is smaller geworden</i>					
<i>De doelgroep omschrijving is breder geworden</i>					
<i>(Tekst tonen wat is ingevuld bij anders namelijk vorige vraag)</i>					

Toelichting(optioneel):

Onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor leerlingen

Onderstaande vragen gaan over (tussentijdse veranderingen met betrekking tot) het onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen.

6. In hoeverre bent u tevreden over het huidige onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen binnen uw samenwerkingsverband? Ga hierbij uit van de situatie zonder corona.

- () Zeer ontevreden*
- () Ontevreden*
- () Noch ontevreden, noch tevreden*
- () Tevreden*
- () Zeer tevreden*

Toelichting Wat maakt dat u (on)tevreden bent? (niet verplicht om in te vullen)

7. Verloopt de uitvoering van de onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten voor (hoog)begaafde leerlingen zoals beoogd en beschreven in het subsidieplan?

() De uitvoering gaat zoals beschreven in het subsidieplan (als dit is aangeklikt, vraag 10 tm 12 overslaan)

() De uitvoering gaat op grote lijnen zoals beschreven in het subsidieplan, maar met een aantal wijzigingen

() De uitvoering gaat op een aantal punten aanzienlijk anders dan beschreven in het subsidieplan

() De uitvoering is grotendeels gewijzigd ten opzichte van subsidieplan

() Er wordt geen subsidie aan onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten besteed

() Weet ik niet <<10 tm 12b overslaan

8. Worden de volgende onderwijs- en ondersteuningsvoorzieningen voor hoogbegaafde leerlingen aangeboden binnen uw samenwerkingsverband (ongeacht of ze gefinancierd zijn vanuit de subsidie)?

	Ja, ten behoeve van alle scholen binnen het swv	Ja, ten behoeve van een deel van de scholen binnen het swv	Nee	Weet ik niet
Voltijd groepsonderwijs voor (hoog)begaafden				
Deeltijd groepsonderwijs voor (hoog)begaafden (bijv. plusklas of bovenschools verrijkingaanbod)				
Tussenjaar tussen het PO en VO voor (hoog)begaafden (bijv. Intermezzo)				
Activiteit(en) t.b.v. een soepele overgang van po naar vo (bv 10-14 onderwijs)				
Individuele begeleiding voor (hoog)begaafden				
Specifieke arrangementen met extra ondersteuning en begeleiding voor dubbel bijzondere leerlingen				
Specifieke arrangementen voor (hoog)begaafden die dreigen uit te vallen of thuis zitten				
Verrijking van de lesstof				
Compacten van de lesstof				
Differentiatie in de lessen				

9. Worden deze activiteiten gefinancierd vanuit de subsidie voor hoogbegaafdheid?

	Ja	Gedeeltelijk	Nee	Weet ik niet
Hier activiteiten terug laten komen die hierboven zijn aangeklikt als 'ja'.				

10. Bij welke activiteiten hebben er in de afgelopen 12 maanden veranderingen plaatsgevonden t.o.v. de beschrijving in het subsidieplan?

Voorbeelden van veranderingen zijn: annulering van een activiteit, concretisering van een activiteit, een extra activiteit opgezet, verandering in planning, inhoud, opzet, aantal deelnemers.

Alleen de opties laten zien die in de vraag hier boven zijn aangevinkt dat ze (gedeeltelijk) vanuit de subsidie worden gefinancierd.

- () Voltijd onderwijs voor (hoog)begaafden
- () Deeltijd groepsonderwijs voor (hoog)begaafden (bijv. plusklas of bovenschools verrijkingsaanbod)
- () Intermezzo (tussenjaar tussen po en vo) voor (hoog)begaafden
- () Activiteit(en) t.b.v. een soepele overgang van po naar vo (bv 10-14 onderwijs)
- () Individuele begeleiding voor (hoog)begaafden
- () Specifieke arrangementen met extra ondersteuning en begeleiding voor dubbel bijzondere leerlingen
- () Specifieke arrangementen voor leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid die dreigen uit te vallen of thuis zitten
- () Verrijking van de lesstof
- () Compacten van de lesstof
- () Differentiatie in de lessen

11. Geef per voorziening aan welke verandering(en) er hebben plaatsgevonden? (meerdere antwoorden mogelijk)

Het type aanbod komt alleen naar voren indien bij vorige vraag aangeklikt dat er een verandering was	voltijd groepsonderwijs (hoog)begaafden	Etc...				
<i>Een of meerdere activiteiten zijn geannuleerd</i>						
<i>Er zijn een of meerdere extra activiteiten opgestart die niet beschreven waren in het subsidieplan</i>						
<i>Een of meerdere activiteiten vinden plaats in een andere vorm (bijvoorbeeld online of in een kleinere groep)</i>						
<i>Een of meerdere activiteiten vinden plaats op een ander moment (activiteiten zijn bijvoorbeeld uitgesteld)</i>						
<i>De inhoud van een of meerdere activiteiten is veranderd</i>						
<i>De inhoud van een of meerdere activiteiten is concreter geworden</i>						
<i>De intensiteit van een of meerdere activiteiten is gewijzigd (meer/minder intensief)</i>						
<i>Deze activiteit is nu op meer scholen en/of leerlingen beschikbaar</i>						
<i>De partner(s) met wie er wordt samengewerkt m.b.t. een of meerdere activiteiten is veranderd</i>						
<i>Anders, namelijk.....(open antwoord)</i>						

12. Geef per voorziening aan waarom deze is veranderd t.o.v. de beschrijving in het subsidieplan? (meerdere antwoorden mogelijk)

Het type aanbod komt alleen naar voren indien bij vorige vraag aangeklikt dat er een verandering was	voltijd groeps onderwijs (hoog)begaafden	Etc...				
<i>Als gevolg van COVID</i>						
<i>Door onvoldoende draagvlak</i>						
<i>Door meer of minder aanmeldingen dan capaciteit</i>						
<i>Er blijken andere behoeften te zijn bij scholen en medewerkers</i>						

Er bleken andere behoeften te zijn bij de doelgroep leerlingen						
Door feedback en ervaringen van ouders en/of leerlingen						
Door feedback en ervaringen van scholen en medewerkers						
Door wijzigingen in het personeelsbestand						
Door een tekort aan geschikt personeel						
Anders, namelijk						
...						

Toelichting (optioneel):

Activiteiten op het gebied van kennisdeling en professionalisering

Onderstaande vragen gaan over tussentijdse veranderingen met betrekking tot de activiteiten op het gebied van kennisdeling en professionalisering.

13. Verloopt de uitvoering van de kennisdelings- en professionaliseringactiviteiten zoals beoogd en beschreven in het subsidieplan?

() De uitvoering gaat zoals beschreven in het subsidieplan (indien aangeklikt, vraag 16 tm 18 overslaan)

() De uitvoering gaat op grote lijnen zoals beschreven in het subsidieplan, maar met een aantal wijzigingen

() De uitvoering gaat op een aantal punten aanzienlijk anders dan beschreven in het subsidieplan

() De uitvoering is grotendeels gewijzigd ten opzichte van subsidieplan

() Er wordt geen subsidie aan kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten besteed

() Weet ik niet

14. Worden de volgende kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten rondom (hoog)begaafdheid aangeboden binnen uw samenwerkingsverband (ongeacht of het gefinancierd is vanuit de subsidie)?

	Ja, ten behoeve van alle scholen binnen het samenwerkingsverband	Ja, ten behoeve van een deel van de scholen binnen het samenwerkingsverband	Ne	We et ik niet
Scholing m.b.t. (hoog)begaafdheid (opleiding, training, cursus)				
Individuele begeleiding van onderwijsprofessionals m.b.t. (hoog)begaafdheid				
Aannemen/inkopen/inhuren van personeel met expertise op (hoog)begaafdheid				
Lerende netwerken /werkgroepen /intervisie m.b.t. (hoog)begaafdheid				
Conferenties, congressen, webinars en symposia m.b.t. (hoog)begaafdheid				

15. Worden deze activiteiten gefinancierd vanuit de subsidie voor hoogbegaafdheid?

	Ja	Gedeeltelijk	Nee
Hier activiteiten terug laten komen die hierboven zijn aangeklikt als 'ja'.			

16. Voor welke activiteiten hebben er in de afgelopen 12 maanden veranderingen plaatsgevonden t.o.v. de beschrijving in het subsidieplan?

Voorbeelden van veranderingen zijn: annulering, activiteit is geconcretiseerd, een extra activiteit opgezet, verandering in planning, inhoud, opzet, aantal deelnemers.

Alleen de opties laten zien die in de vraag hier boven zijn aangevinkt dat ze (gedeeltelijk) vanuit de subsidie worden gefinancierd.

- () Scholing m.b.t. (hoog)begaafdheid (opleiding, training, cursus)
- () Individuele begeleiding van onderwijsprofessionals m.b.t. (hoog)begaafdheid
- () Aannemen/inkopen/inhuren van personeel met expertise op (hoog)begaafdheid
- () Lerende netwerken /werkgroepen /interviews m.b.t. (hoog)begaafdheid
- () Conferenties, congressen, webinars en symposia m.b.t. (hoog)begaafdheid

17. Geef per activiteit aan welke veranderingen er hebben plaatsgevonden. (meerdere antwoorden mogelijk)

Het type aanbod komt alleen naar voren indien bij vorige vraag aangeklikt dat er een verandering was	Scholing m.b.t. (hoog)begaafdheid (opleiding, training, cursus)	Etc...					
<i>Er zijn een of meerdere activiteiten definitief geannuleerd</i>							
<i>Er zijn een of meerdere extra activiteiten opgestart die niet beschreven waren in het subsidieplan</i>							
<i>Een of meerdere activiteiten vinden plaats in een andere vorm (bijvoorbeeld online of in een kleinere groep), namelijk _____</i>							
<i>Een of meerdere activiteiten vinden plaats op een ander moment (activiteiten zijn bijvoorbeeld uitgesteld)</i>							
<i>De inhoud van een of meerdere activiteiten is veranderd</i>							
<i>De plannen van een of meerdere activiteiten zijn concreter geworden</i>							
<i>De intensiteit van een of meerdere activiteiten is gewijzigd (meer/minder intensief)</i>							
<i>Het aantal deelnemers aan een of meerdere activiteiten is gewijzigd (bijv. meer of minder leerkrachten/scholen).</i>							
<i>De partners met wie er wordt samengewerkt m.b.t. een of meerdere activiteiten</i>							
<i>Anders, namelijk.....</i>							

18. Geef per activiteit aan waarom deze is veranderd t.o.v. de beschrijving in het subsidieplan?
(meerdere antwoorden mogelijk)

Het type aanbod komt alleen naar voren indien bij vorige vraag aangeklikt dat er een verandering was	Scholing m.b.t. (hoog)begaafdheid (opleiding, training, cursus)	Etc...					
<i>Als gevolg van COVID</i>							
<i>Door meer of minder aanmeldingen dan capaciteit</i>							
<i>Door onvoldoende draagvlak</i>							
<i>Door onvoldoende samenwerking</i>							
<i>Door grote regionale afstanden tussen scholen</i>							
<i>Er bleken andere behoeften te zijn bij scholen en medewerkers</i>							
<i>Door feedback en ervaringen van scholen en medewerkers</i>							
<i>Er bleken andere behoeften te zijn bij de doelgroep leerlingen</i>							
<i>Door feedback en ervaringen van ouders of leerlingen</i>							
<i>Door wijzingen in het personeelsbestand</i>							
<i>Door een tekort aan geschikt personeel</i>							
<i>Door onduidelijkheid over verdeling van taken en verantwoordelijkheden</i>							
<i>Anders, namelijk ...</i>							

Toelichting (optioneel):

Activiteiten op het gebied van beleid en samenwerking

Onderstaande vragen gaan over tussentijdse veranderingen met betrekking tot een activiteiten die in het subsidieplan zijn beschreven op het gebied van beleid en samenwerking rondom (hoog)begaafdheid. Denk hierbij o.a. aan activiteiten zoals het aanbod in kaart brengen, ondersteuningsbehoeften in kaart brengen, aanwezige expertise in kaart brengen en samenwerking tussen scholen en met externen stimuleren.

19. Verloopt de uitvoering van activiteiten op het gebied van beleid en samenwerking zoals beoogd en beschreven in het subsidieplan?

- () De uitvoering gaat zoals beschreven in het subsidieplan (indien aangeklikt, vraag 22 tm 24 overslaan)*
- () De uitvoering gaat op grote lijnen zoals beschreven in het subsidieplan, maar met een aantal wijzigingen*
- () De uitvoering gaat op een aantal punten aanzienlijk anders dan beschreven in het subsidieplan*
- () De uitvoering is grotendeels gewijzigd ten opzichte van subsidieplan*
- () Er wordt geen subsidie aan activiteiten rondom beleid en samenwerking besteed*
- () Weet ik niet*

20. Welke subsidieactiviteiten op het gebied van beleid en samenwerking rondom (hoog)begaafdheid zijn uitgevoerd of worden uitgevoerd binnen uw samenwerkingsverband?

	Ja	Nee	Weet ik niet
Het aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen			
Inventariseren van de onderwijsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen			
Inventariseren welke leerlingen binnen het samenwerkingsverband kenmerken van (hoog)begaafdheid tonen			
De aanwezige expertise en het professionaliseringsaanbod binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen			
Het instellen van een informatiepunt of steunpunt voor vragen van ouders, leerlingen en/of docenten op het gebied van (hoog)begaafdheid			
De samenwerking tussen scholen stimuleren op het gebied van (hoog)begaafdheid			
De samenwerking tussen onderwijs en externe partijen (gemeente, jeugdzorg etc.) stimuleren op het gebied van (hoog)begaafdheid			
Richtlijnen opstellen over hoe scholen leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid signaleren			
Anders namelijk			

21. Worden deze activiteiten gefinancierd vanuit de subsidie voor hoogbegaafdheid?

	Ja	Gedeeltelijk	Nee
Hier activiteiten terug laten komen die hierboven zijn aangeklikt als 'ja'.			

22. Hebben er veranderingen plaatsgevonden in de afgelopen 12 maanden t.o.v. de beschrijving in het subsidieplan?

Voorbeelden van veranderingen zijn: annulering, activiteit is geconcretiseerd, een extra activiteit opgezet, verandering in planning, inhoud, opzet, aantal deelnemers.

Alleen de opties laten zien die in de vraag hier boven zijn aangevinkt dat ze (gedeeltelijk) vanuit de subsidie worden gefinancierd.

- Het aanbod voor leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen
- Inventariseren van de onderwijsbehoeften van leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid
- Inventariseren welke leerlingen binnen het samenwerkingsverband kenmerken van (hoog)begaafdheid tonen
- De aanwezige expertise en het professionaliseringsaanbod binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen
- Het instellen van een informatiepunt of steunpunt voor vragen van ouders, leerlingen en/of docenten op het gebied van (hoog)begaafdheid
- De samenwerking tussen scholen stimuleren op het gebied van (hoog)begaafdheid
- De samenwerking tussen onderwijs en externe partijen (gemeente, jeugdzorg etc.) stimuleren op het gebied van (hoog)begaafdheid
- Richtlijnen opstellen over hoe scholen leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid signaleren

Door feedback en ervaringen van scholen en medewerkers																				
Door een tekort aan geschikt personeel																				
Door financiële tegenvallers																				
Door financiële meevallers																				
Door onduidelijkheid over verdeling van taken en verantwoordelijkheden																				
Anders, namelijk...																				

Toelichting (optioneel):

COVID

Onderstaande vraag gaat over de invloed van COVID op de uitvoering van alle activiteiten in het subsidieplan.

25. Geef op een schaal van 1-7 aan in hoeverre COVID invloed heeft gehad op de uitvoering van alle activiteiten in het subsidieplan het afgelopen jaar?

Geen invloed (1 – 2 - 3 - 4 - 5 - 6 – 7) Heel veel invloed

Hier kunt u uw antwoord eventueel toelichten

26. Hoe is uw samenwerkingsverband omgegaan met de invloed van COVID-19 op de uitvoering van alle activiteiten in het subsidieplan het afgelopen jaar? (alleen stellen als bij bovenstaande vraag geen '1' is). (meerdere antwoorden mogelijk)

- Activiteiten zijn geannuleerd
- Activiteiten zijn opgeschoven
- Activiteiten hebben online plaats gevonden
- Activiteiten hebben in kleinere groepjes plaats gevonden
- Activiteiten zijn minder intensief uitgevoerd
- Activiteiten waren voor minder leerlingen beschikbaar
- Activiteiten waren voor minder scholen beschikbaar
- Anders, namelijk _____

Deel 3. Aanwezige kennis, kennisdeling, passend aanbod en samenwerking

De volgende vragen gaan over de mate waarop er momenteel sprake is van kennis, kennisdeling, een passend aanbod en samenwerking op het gebied van (hoog)begaafdheid in uw samenwerkingsverband. Bij enkele stellingen vragen wij u een antwoord te geven over de deelnemende scholen. Hiermee bedoelen wij de scholen die deelnemen aan activiteiten in het kader van de subsidieregeling (hoog)begaafdheid.

27. Geef op een schaal van 1-5 aan in hoeverre er verschillen zijn tussen de deelnemende scholen in de mate waarop er kennis over (hoog)begaafdheid aanwezig is binnen het samenwerkingsverband?

1 (Bijna geen verschillen) – 5 (hele grote verschillen)

28. Geef op een schaal van 1-7 aan in hoeverre er kennis over (hoog)begaafdheid aanwezig is binnen de scholen van het samenwerkingsverband. Als er verschillen zijn tussen de deelnemende scholen, geef dan aan welke antwoordmogelijkheid gemiddeld het beste past bij de meeste van deze scholen.

	Helemaal mee oneens (1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	Helemaal mee eens (7)	Weet niet/ geen zicht op
Vrijwel alle deelnemende scholen zijn in staat om (hoog)begaafde leerlingen (vroegtijdig) te signaleren.	()	()	()	()	()	()	()	()
Vrijwel alle deelnemende scholen hebben de kennis om passend onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen te verzorgen.	()	()	()	()	()	()	()	()
Vrijwel alle deelnemende scholen hebben de vaardigheden om passend onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen te verzorgen.	()	()	()	()	()	()	()	()
Er is op vrijwel alle deelnemende scholen voldoende kennis aanwezig over het voorkomen van schooluitval bij (hoog)begaafde leerlingen.	()	()	()	()	()	()	()	()
Vrijwel alle deelnemende scholen kunnen experts op het gebied van (hoog)begaafdheid gemakkelijk raadplegen.	()	()	()	()	()	()	()	()
Vrijwel alle deelnemende scholen zijn op de hoogte van de mogelijkheden van (extra) ondersteuning en zorg voor (hoog)begaafde leerlingen.	()	()	()	()	()	()	()	()

29. Op welke ervaringen of gegevens baseert u bovenstaande oordelen over de aanwezige kennis over (hoog)begaafdheid? (meerdere antwoorden mogelijk)

Op basis van mijn eigen indruk

Op basis van gesprekken met scholen

Op basis van gesprekken met de werkgroep(en) (hoog)begaafdheid

Op basis van een vragenlijst onder scholen

Op basis van het aantal medewerkers in scholen met een afgeronde training of opleiding.

Op basis van informatie van ouders en/of leerlingen

Anders, namelijk

30. Hoe tevreden bent u over de ontwikkeling de afgelopen 12 maanden met betrekking tot de aanwezige kennis over (hoog)begaafdheid binnen het samenwerkingsverband?

Schaal: Zeer ontevreden 1 – 7 zeer tevreden

31. Geef op een schaal van 1 – 7 aan in hoeverre kennisdeling over (hoog)begaafdheid momenteel plaats vindt binnen uw samenwerkingsverband.

	Helemaal mee oneens (1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	Helemaal mee eens (7)	Weet niet/ geen zicht op
Vrijwel alle deelnemende scholen wisselen kennis en ervaringen met elkaar uit op het gebied van (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()
Vrijwel alle deelnemende reguliere scholen en scholen uit het speciaal onderwijs delen hun kennis en ervaringen op het gebied van (hoog)begaafdheid met elkaar.	()	()	()	()	()	()	()	()
Professionals binnen vrijwel alle deelnemende scholen delen hun kennis en ervaringen op het gebied van (hoog)begaafdheid met elkaar.	()	()	()	()	()	()	()	()
(Hoog)begaafdheid-experts van Vrijwel alle deelnemende scholen delen kennis en ervaringen met elkaar.	()	()	()	()	()	()	()	()
(Hoog)begaafdheid-experts van buiten de scholen delen hun kennis en ervaringen met onderwijsprofessionals binnen de scholen.	()	()	()	()	()	()	()	()

32. Op welke ervaringen of gegevens baseert u bovenstaande oordelen over de aanwezige kennisdeling over (hoog)begaafdheid? (meerdere antwoorden mogelijk)

Op basis van een vragenlijst onder scholen

Op basis van mijn eigen indruk

Op basis van gesprekken met de werkgroep(en) (hoog)begaafdheid

Op basis van gesprekken met de deelnemende scholen

Op basis van gesprekken met (hoog)begaafdheidsexperts

Op basis van het aantal kennisdelingsbijeenkomsten dat plaatsvindt

Op basis van de mate van belangstelling voor georganiseerde kennisdelingsbijeenkomsten

Op basis van informatie van ouders en/of leerlingen

Anders, namelijk

33. Hoe tevreden bent u over de ontwikkeling de afgelopen 12 maanden met betrekking tot de kennisdeling over (hoog)begaafdheid binnen het samenwerkingsverband?

Schaal: Zeer ontevreden 1 – 7 zeer tevreden

34. Geef op een schaal van 1-5 aan in hoeverre er verschillen zijn tussen de deelnemende scholen in de mate waarop er kennis over (hoog)begaafdheid aanwezig is binnen het samenwerkingsverband? een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafdheid is?

1 (Bijna geen verschillen) – 5 (hele grote verschillen)

35. Geef op een schaal van 1 – 7 aan in hoeverre er momenteel een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen is binnen uw samenwerkingsverband.

	Helemaal mee oneens (1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	Helemaal mee eens (7)	Weet niet/ geen zicht op
m.b.t. de <i>basisondersteuning</i> is er een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen op de scholen	()	()	()	()	()	()	()	()
m.b.t. de <i>lichte ondersteuning</i> is er een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen op de scholen.	()	()	()	()	()	()	()	()
m.b.t. de <i>zware ondersteuning</i> is er een passend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen op de scholen.	()	()	()	()	()	()	()	()
Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod is dekkend voor alle (hoog)begaafde leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften.	()	()	()	()	()	()	()	()
Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod m.b.t. (hoog)begaafdheid is van goede kwaliteit	()	()	()	()	()	()	()	()
Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod wordt voldoende aangepast op de ondersteuningsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen.	()	()	()	()	()	()	()	()

36. **Op welke ervaringen of gegevens baseert u bovenstaand oordeel over een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafdheid? (meerdere antwoorden mogelijk)**

- *Op basis van mijn eigen indruk*
- *Op basis van gesprekken met de werkgroep(en) (hoog)begaafdheid*
- *Op basis van gesprekken met de deelnemende scholen*
- *Op basis van gesprekken met (hoog)begaafdheidsexperts*
- *Op basis van gesprekken met ouders en leerlingen*
- *Op basis van een extern onderzoek*
- *Op basis van schoolassessments*
- *Op basis van een vragenlijst onder de werkgroep(en) (hoog)begaafdheid*
- *Op basis van een vragenlijst onder de deelnemende scholen*
- *Op basis van een vragenlijst onder de (hoog)begaafdheidsexperts*
- *Op basis van een vragenlijst onder de ouders en leerlingen*
- *Anders, namelijk.*

37. **Hoe tevreden bent u over de ontwikkeling de afgelopen 12 maanden met betrekking tot het passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafdheid binnen het samenwerkingsverband?**

Schaal: Zeer ontevreden 1 – 7 zeer tevreden

38. **Geef op een schaal van 1-5 aan in hoeverre zijn er verschillen tussen de deelnemende scholen in de mate waarop er kennis over (hoog)begaafdheid aanwezig is binnen het samenwerkingsverband van samenwerking met diverse partijen op het gebied van (hoog)begaafdheid?**

1 (Bijna geen verschillen) – 5 (hele grote verschillen)

39. Geef op een schaal van 1- 7 aan in hoeverre scholen en samenwerkingsverbanden samenwerken met diverse partijen op het gebied van (hoog)begaafdheid.

	Helemaal mee oneens (1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	Helemaal mee eens (7)	Weet niet/ geen zicht op
Scholen								
Deelnemende scholen werken goed samen met andere scholen op het gebied van (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()
Deelnemende scholen werken goed samen met het samenwerkingsverband op het gebied van (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()
Deelnemende scholen werken goed samen met (jeugd)zorginstanties op het gebied van (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()
Deelnemende scholen werken goed samen met ouders op het gebied van (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()
Samenwerkingsverband								
Het samenwerkingsverband werkt goed samen met andere samenwerkingsverbanden op het gebied van (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()
Het samenwerkingsverband werkt goed samen met gemeenten op het gebied van (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()
Het samenwerkingsverband werkt goed samen met (jeugd)zorginstanties op het gebied van (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()

40. Op welke ervaringen of gegevens baseert u bovenstaande oordelen over de samenwerking rondom (hoog)begaafdheid? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Op basis van een extern onderzoek
- Op basis van mijn eigen indruk
- Op basis van gesprekken met andere samenwerkingsverbanden
- Op basis van gesprekken met de scholen
- Op basis van gesprekken met gemeentes
- Op basis van gesprekken met (jeugd)zorginstanties
- Op basis van gesprekken met ouders
- Op basis van een vragenlijst onder andere samenwerkingsverbanden
- Op basis van een vragenlijst onder de scholen
- Op basis van een vragenlijst onder gemeente(s)
- Op basis van een vragenlijst onder (zorg)instanties
- Op basis van een vragenlijst onder ouders
- Anders, namelijk

41. Hoe tevreden bent u over de ontwikkeling de afgelopen 12 maanden met betrekking tot de samenwerking tussen scholen en andere partijen op het gebied van (hoog)begaafdheid?

Schaal: Zeer ontevreden 1 – 7 zeer tevreden

42. Hoe tevreden bent u over de ontwikkeling de afgelopen 12 maanden met betrekking tot de samenwerking tussen het samenwerkingsverband en andere partijen op het gebied van (hoog)begaafdheid?

Schaal: Zeer ontevreden 1 – 7 zeer tevreden

43. Geef op een schaal van 1 – 7 aan in hoeverre momenteel de volgende randvoorwaarden binnen uw samenwerkingsverband aanwezig zijn.

	Helemaal mee oneens (1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	Helemaal mee eens (7)	Weet niet/ geen zicht op
De deelnemende scholen zijn op de hoogte van de inhoud van het subsidieplan rondom (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()
Er is draagvlak voor de activiteiten uit het subsidieplan onder de deelnemende scholen	()	()	()	()	()	()	()	()
Professionals in de deelnemende scholen hebben voldoende tijd om de activiteiten uit het subsidieplan uit te voeren	()	()	()	()	()	()	()	()
Er is weinig verloop van personeel met expertise op het gebied van (hoog)begaafdheid binnen de deelnemende scholen	()	()	()	()	()	()	()	()
De scholen zijn betrokken geweest bij het opstellen van het subsidieplan rondom (hoog)begaafdheid	()	()	()	()	()	()	()	()
Aanbieders van (jeugd)zorg zijn toegankelijk voor de deelnemende scholen	()	()	()	()	()	()	()	()
Samenwerking tussen de deelnemende scholen wordt voldoende gefaciliteerd door het samenwerkingsverband.	()	()	()	()	()	()	()	()

Einde vragenlijst

44. Dit is het einde van de vragenlijst. Heeft u verdere opmerkingen die u wilt meegeven?

45. Zou uw samenwerkingsverband te zijner tijd willen deelnemen aan een online focusgroep over de uitkomsten van de tweede monitormeting? Met een kleine groep samenwerkingsverbanden praten we door op de uitkomsten om deze in perspectief te zetten. Als u hieronder 'ja' aangeeft ontvangt u te zijner tijd een uitnodiging met een datum.

() ja, de uitnodiging voor de focusgroep kan te zijner tijd gestuurd worden naar ____

() nee

Dank u hartelijk voor uw tijd en het invullen!

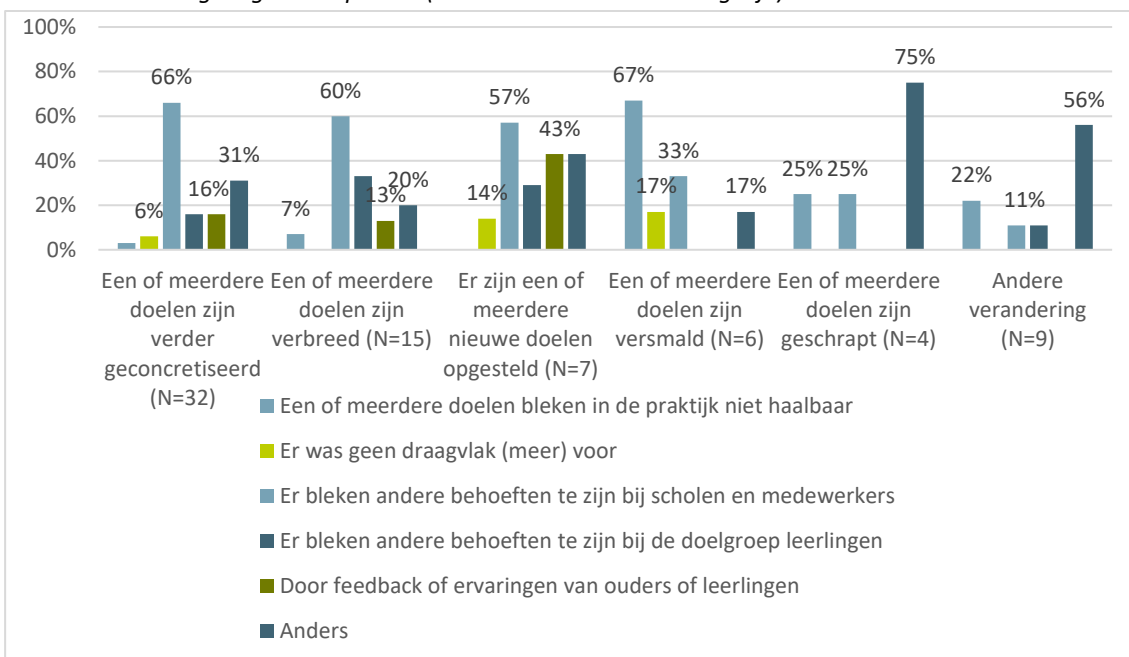
Uw antwoorden zijn verstuurd. Klik HIER om uw antwoorden te downloaden als PDF.

Bijlage 5 Volledige tabellen

Sommige tabellen of grafieken zijn niet volledig weergegeven in het rapport. Hieronder geven we ze alsnog weer.

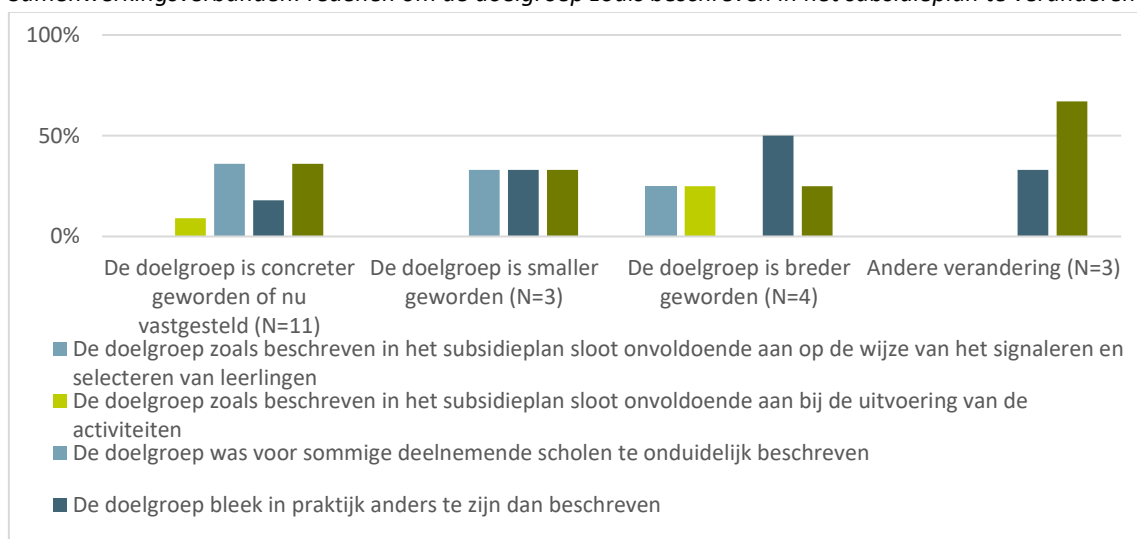
Redenen om doelen aan te passen (paragraaf 3.1 uit hoofdstuk 3)

Samenwerkingsverbanden: redenen voor samenwerkingsverbanden om de doelen die ze willen bereiken met de subsidieregeling aan te passen (Meerdere antwoorden mogelijk)

Redenen om doelgroepbeschrijvingen aan te passen (paragraaf 3.2 uit hoofdstuk 3)

Samenwerkingsverbanden: redenen om de doelgroep zoals beschreven in het subsidieplan te veranderen

Onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten (paragraaf 4.1 uit hoofdstuk 4)

Samenwerkingsverbanden: Geef per voorziening aan welke verandering(en) er hebben plaatsgevonden? Meerdere antwoorden mogelijk. (deze vraag is alleen gesteld als het samenwerkingsverband aangaf dat er wijzigingen zijn geweest op de betreffende activiteit)

	N	Een of meerdere activiteiten zijn geannuleerd	Een of meerdere activiteiten zijn extra opgestart die niet in het subsidieplan stonden	Een of meerdere activiteiten vinden plaats in een andere vorm (bijv online of in een kleinere groep)	Een of meerdere activiteiten vinden plaats op een ander moment (bijv uitgesteld)	De inhoud van een of meerdere activiteiten is veranderd
Voltijdonderwijs voor (hoog)begaafden	3	67%	0%	33%	33%	33%
Deeltijdonderwijs voor (hoog)begaafden (bijv. plusklas of bovenschools verrijkingsaanbod)	16	13%	31%	25%	38%	13%
Tussenjaar tussen PO en VO voor (hoog)begaafden (bijv. Intermezzo)	1	0%	0%	0%	0%	0%
Activiteit(en) t.b.v. een soepele overgang PO-VO (bv 10-14 onderwijs)	-	-	-	-	-	-
Individuele begeleiding voor (hoog)begaafden	25	12%	20%	28%	24%	16%
Arrangementen met extra ondersteuning en begeleiding voor dubbel bijzondere leerlingen	26	4%	23%	31%	27%	15%
Arrangementen voor (hoog)begaafden die dreigen uit te vallen of thuis zitten	22	5%	9%	32%	27%	18%
Verrijking van de lesstof	10	0%	20%	30%	40%	10%
Compacten van de lesstof	8	0%	13%	25%	38%	13%
Differentiatie in de lessen	8	0%	13%	38%	38%	13%

Vervolg grafiek

	N	De inhoud van een of meerdere activiteiten is concreter geworden	De intensiteit van een of meerdere activiteiten is gewijzigd	Deze activiteit is nu op meer scholen en/of leerlingen beschikbaar	De partner(s) met wie er wordt samengewerkt is veranderd	Anders, namelijk
Voltijdonderwijs voor (hoog)begaafden	3	33%	67%	0%	0%	0%
Deeltijdonderwijs voor (hoog)begaafden (bijv. plusklas of bovenschools verrijkingsaanbod)	16	25%	25%	19%	6%	0%
Tussenjaar tussen PO en VO voor (hoog)begaafden (bijv. Intermezzo)	1	100%	0%	0%	0%	0%
Activiteit(en) t.b.v. een soepele overgang PO-VO (bv 10-14 onderwijs)	-	-	-	-	-	-

Individuele begeleiding voor (hoog)begaafden	25	36%	24%	24%	16%	8%
Arrangementen met extra ondersteuning en begeleiding voor dubbel bijzondere leerlingen	26	19%	23%	12%	12%	15%
Arrangementen voor (hoog)begaafden die dreigen uit te vallen of thuis zitten	22	27%	23%	9%	23%	18%
Verrijking van de lesstof	10	40%	20%	20%	10%	10%
Compacten van de lesstof	8	38%	13%	25%	13%	13%
Differentiatie in de lessen	8	25%	13%	25%	13%	13%

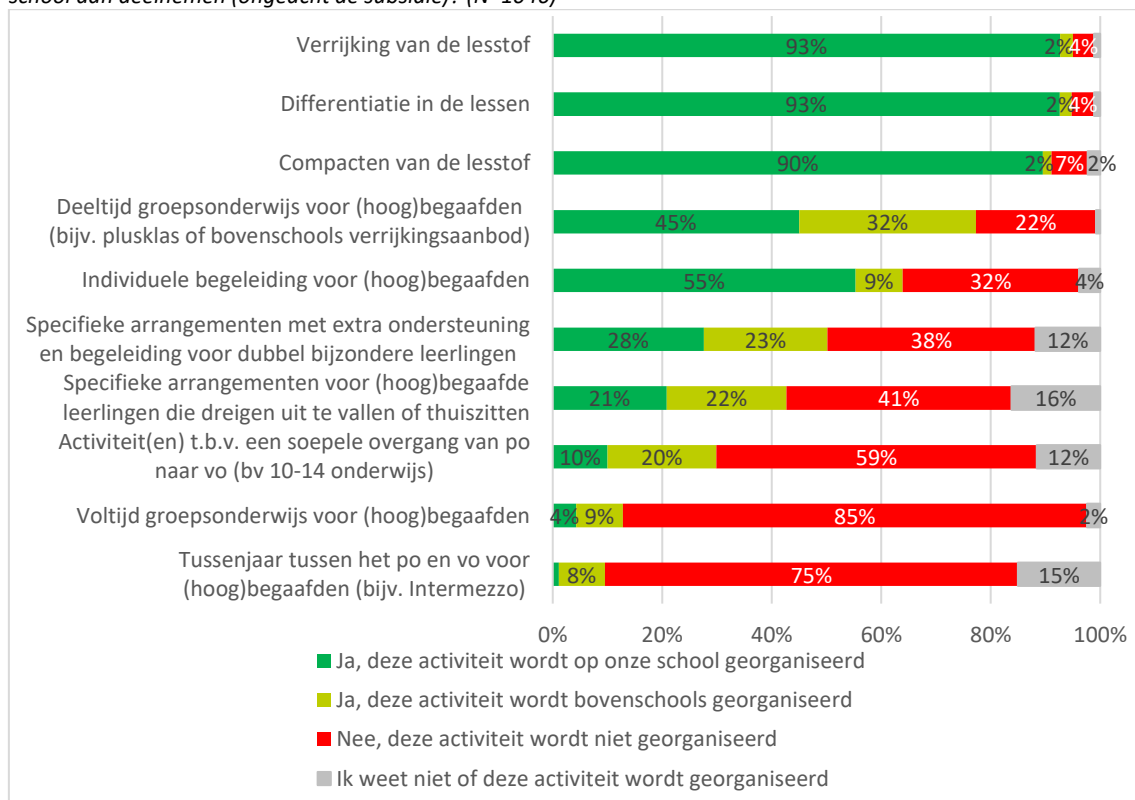
Samenwerkingsverbanden: Wat was de reden voor deze verandering? Meerdere antwoorden mogelijk. (deze vraag is alleen gesteld als het samenwerkingsverband aangaf dat er wijzigingen zijn geweest op de betreffende activiteit)

	N	Als gevolg van COVID	Door onvoldoende draagvlak	Door meer of minder aanmeldingen dan capaciteit	Er blijken andere behoeften bij scholen en medewerkers te zijn	Er bleken andere behoeften te zijn bij leerlingen
Voltijdonderwijs voor (hoog)begaafden	3	100%	0%	0%	33%	33%
Deeltijdonderwijs voor (hoog)begaafden (bijv. plusklas of bovenschools verrijkingsaanbod)	16	63%	0%	6%	31%	38%
Tussenjaar tussen PO en VO voor (hoog)begaafden (bijv. Intermezzo)	1	0%	0%	0%	0%	0%
Activiteit(en) t.b.v. een soepele overgang PO-VO (bv 10-14 onderwijs)	-	-	-	-	-	-
Individuele begeleiding voor (hoog)begaafden	25	48%	0%	4%	20%	12%
Arrangementen met extra ondersteuning en begeleiding voor dubbel bijzondere leerlingen	26	46%	4%	23%	19%	19%
Arrangementen voor (hoog)begaafden die dreigen uit te vallen of thuis zitten	22	50%	5%	5%	14%	14%
Verrijking van de lesstof	10	70%	0%	0%	10%	30%
Compacten van de lesstof	8	63%	0%	0%	13%	25%
Differentiatie in de lessen	8	75%	0%	0%	13%	25%

Vervolg grafiek

	N	Door feedback en ervaringen van ouders en/of leerlingen	Door feedback en ervaringen van scholen en medewerkers	Door wijziging in het personeelsbestand	Door een tekort aan geschikt personeel	Anders, namelijk
Voltijdonderwijs voor (hoog)begaaften	3	67%	33%	0%	0%	0%
Deeltijdonderwijs voor (hoog)begaaften (bijv. plusklas of bovenschools verrijkingsaanbod)	16	13%	31%	6%	0%	0%
Tussenjaar tussen PO en VO voor (hoog)begaaften (bijv. Intermezzo)	1	0%	100%	0%	0%	0%
Activiteit(en) t.b.v. een soepele overgang PO-VO (bv 10-14 onderwijs)	-	-	-	-	-	-
Individuele begeleiding voor (hoog)begaaften	25	8%	24%	4%	12%	8%
Arrangementen met extra ondersteuning en begeleiding voor dubbel bijzondere leerlingen	26	19%	19%	15%	12%	15%
Arrangementen voor (hoog)begaaften die dreigen uit te vallen of thuis zitten	22	9%	9%	5%	9%	18%
Verrijking van de lesstof	10	10%	20%	0%	10%	0%
Compacten van de lesstof	8	13%	25%	0%	13%	0%
Differentiatie in de lessen	8	0%	13%	0%	13%	0%

Scholen: Welke van onderstaande activiteiten vinden plaats op uw school, zijn beschikbaar voor uw school of kan uw school aan deelnemen (ongeacht de subsidie)? (N=1046)

Scholen: Welke van onderstaande activiteiten die plaatsvinden op uw school of beschikbaar zijn voor uw school worden geheel of gedeeltelijk gefinancierd vanuit de subsidie voor (hoog)begaafdheid? (N= 61-546)

(deze vraag is alleen gesteld aan scholen die aangaven dat de betreffende activiteit bestaat)

	Ja, deze activiteit wordt vanuit de subsidie gefinancierd	Nee, deze activiteit wordt niet vanuit de subsidie gefinancierd	Ik weet niet of deze activiteit wordt georganiseerd vanuit het subsidiegeld, maar deze wordt wel georganiseerd
Voltijd groepsonderwijs voor (hoog)begaafden	10,8%	52%	37,3%
Deeltijd groepsonderwijs voor (hoog)begaafden (bijv. plusklas of bovenschools verrijkingaanbod)	26,4%	44%	29,7%
Tussenjaar tussen po en vo voor (hoog)begaafden (bijv. intermezzo)	14,8%	33%	52,5%
Activiteit(en) t.b.v. een soepele overgang van po naar vo (bv 10-14 onderwijs)	20,8%	49%	29,9%
Individuele begeleiding voor (hoog)begaafden	31,2%	39%	29,5%
Arrangementen met extra ondersteuning en begeleiding voor dubbel bijzondere leerlingen	28,4%	35%	36,7%
Arrangementen voor (hoog)begaafde leerlingen die dreigen uit te vallen of thuiszitten	28,8%	36%	35,6%
Verrijking van de lesstof	12,5%	65%	22,5%
Compacten van de lesstof	6,1%	72%	21,5%
Differentiatie in de lessen	6,5%	71%	22,6%

Kennisdelings- en professionaliseringsactiviteiten (paragraaf 4.2, hoofdstuk 4)

Samenwerkingsverbanden: Geef per activiteit aan welke veranderingen er hebben plaatsgevonden.

Meerdere antwoorden mogelijk (de vraag is alleen gesteld bij activiteiten waarbij veranderingen waren)

	N	Er zijn een of meerdere activiteiten definitief geannuleerd	Een of meerdere activiteiten zijn extra opgestart die niet in het subsidieplan stonden	Een of meerdere activiteiten vinden plaats in een andere vorm (bijv online of in kleinere groep)	Een of meerdere activiteiten vinden plaats op een ander moment (bijv uitgesteld)	De inhoud van een of meerdere activiteiten is veranderd
Scholing m.b.t. (hoog)begaafdheid (opleiding, training, cursus)	51	12%	6%	57%	47%	0%
Individuele begeleiding van onderwijsprofessionals m.b.t. (hoog)begaafdheid	20	5%	5%	45%	50%	0%
Aannemen/inkopen/inhuren van personeel met expertise op (hoog)begaafdheid	16	6%	25%	13%	38%	6%
Lerende netwerken /werkgroepen /interview m.b.t. (hoog)begaafdheid	38	11%	3%	53%	50%	0%
Conferenties, congressen, webinars en symposia m.b.t. (hoog)begaafdheid	29	17%	10%	48%	38%	3%

Vervolg tabel

	N	De plannen van een of meerdere activiteiten zijn concreter geworden	De intensiteit van een of meerdere activiteiten is gewijzigd (meer/minder intensief)	Het aantal deelnemers aan een of meerdere activiteiten is gewijzigd (bijv. meer of minder leerkrachten/scholen).	De partners met wie er wordt samengewerkt m.b.t. een of meerdere activiteiten	Anders, namelijk
Scholing m.b.t. (hoog)begaafdheid (opleiding, training, cursus)	51	20%	16%	8%	2%	4%
Individuele begeleiding van onderwijsprofessionals m.b.t. (hoog)begaafdheid	20	30%	15%	5%	5%	0%
Aannemen/inkopen/inhuren van personeel met expertise op (hoog)begaafdheid	16	19%	0%	0%	6%	6%
Lerende netwerken /werkgroepen /interview m.b.t. (hoog)begaafdheid	38	11%	18%	5%	3%	0%
Conferenties, congressen, webinars en symposia m.b.t. (hoog)begaafdheid	29	0%	14%	3%	7%	0%

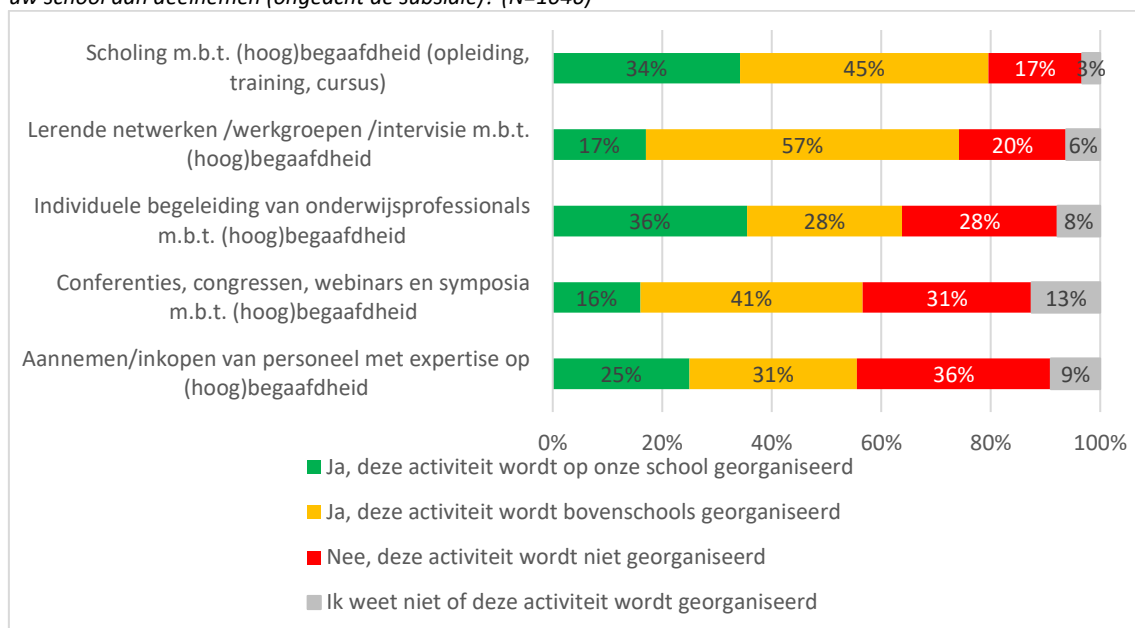
Samenwerkingsverbanden: Geef per activiteit aan waarom deze is veranderd t.o.v. de beschrijving in het subsidieplan? (Meerdere antwoorden mogelijk) (de vraag is alleen gesteld bij activiteiten waarbij veranderingen waren)

	N	Als gevolg van COVID	Door meer of minder aanmeldingen dan capaciteit	Door onvoldoende draagvlak	Door onvoldoende samenwerking	Door grote regionale afstanden tussen scholen	Er bleken andere behoeften te zijn bij scholen en medewerkers
Scholing m.b.t. (hoog)begaafdheid (opleiding, training, cursus)	51	82%	12%	2%	0%	0%	10%
Individuele begeleiding van onderwijsprofessionals m.b.t. (hoog)begaafdheid	20	80%	5%	0%	0%	0%	15%
Aannemen/inkopen/inhuren van personeel met expertise op (hoog)begaafdheid	16	56%	0%	0%	0%	0%	19%
Lerende netwerken /werkgroepen /interview m.b.t. (hoog)begaafdheid	38	90%	3%	0%	3%	3%	3%
Conferenties, congressen, webinars en symposia m.b.t. (hoog)begaafdheid	29	83%	0%	0%	0%	0%	0%

Vervolg tabel

	Door feedback en ervaringen van scholen en medewerkers	Er bleken andere behoeften te zijn bij de doelgroep leerlingen	Door feedback en ervaringen van ouders of leerlingen	Door wijzigingen in het personeelsbestand	Door een tekort aan geschikt personeel	Door onduidelijkheid over verdeling van taken en verantwoordelijkheden	Anders
Scholing m.b.t. (hoog)begaafdheid (opleiding, training, cursus)	12%	0%	0%	0%	0%	0%	10%
Individuele begeleiding van onderwijsprofessionals m.b.t. (hoog)begaafdheid	15%	5%	5%	0%	5%	5%	5%
Aannemen/inkopen/inhuren van personeel met expertise op (hoog)begaafdheid	25%	6%	0%	0%	0%	0%	19%
Lerende netwerken /werkgroepen /interview m.b.t. (hoog)begaafdheid	8%	0%	0%	0%	0%	0%	3%
Conferenties, congressen, webinars en symposia m.b.t. (hoog)begaafdheid	7%	0%	0%	0%	0%	0%	14%

Scholen - Welke van onderstaande activiteiten vinden plaats op uw school, zijn beschikbaar voor uw school of kan uw school aan deelnemen (ongeacht de subsidie)? (N=1046)

Scholen: Welke van onderstaande activiteiten die plaatsvinden op uw school of beschikbaar zijn voor uw school worden geheel of gedeeltelijk gefinancierd vanuit de subsidie voor (hoog)begaafdheid? (N=376-495)

(deze vraag is alleen gesteld aan scholen die aangaven dat de betreffende activiteit bestaat)

	Ja, deze activiteit wordt vanuit de subsidie gefinancierd	Nee, deze activiteit wordt niet vanuit de subsidie gefinancierd	Ik weet niet of deze activiteit wordt georganiseerd vanuit het subsidiegeld, maar deze wordt wel georganiseerd
Scholing m.b.t. (hoog)begaafdheid (Opleiding, training, cursus)	58%	21%	20%
Individuele begeleiding van onderwijsprofessionals m.b.t. (hoog)begaafdheid	37%	35%	28%
Aannemen/inkopen van personeel met expertise op (hoog)begaafdheid	33%	37%	30%
Lerende netwerken /werkgroepen /interview m.b.t. (hoog)begaafdheid	45%	25%	30%
Conferenties, congressen, webinars en symposia m.b.t. (hoog)begaafdheid	34%	31%	35%

Activiteiten beleid en samenwerking

Samenwerkingsverbanden - Geef per activiteit aan welke veranderingen er hebben plaatsgevonden (Meerdere antwoorden mogelijk) (deze vraag is alleen gesteld aan scholen die aangaven dat de betreffende activiteit bestaat)

	N	De inhoud van de activiteit is concreter geworden	De intensiteit van de activiteit is veranderd (meer/minder intensief)	De partners met wie er wordt samengewerkt m.b.t. de activiteit	Anders, namelijk
Het aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen	16	38%	0%	0%	6%
Inventariseren van de onderwijsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen	15	53%	7%	7%	7%
Inventariseren welke leerlingen binnen het samenwerkingsverband kenmerken van (hoog)begaafdheid tonen	9	33%	0%	0%	0%
De aanwezige expertise en het professionaliseringsaanbod binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen	17	41%	18%	6%	6%
Het instellen van een informatiepunt of steunpunt voor vragen van ouders, leerlingen en/of docenten op het gebied van (hoog)begaafdheid	5	0%	0%	0%	0%
De samenwerking tussen scholen stimuleren op het gebied van (hoog)begaafdheid	35	23%	20%	9%	0%
De samenwerking tussen onderwijs en externe partijen (gemeente, jeugdzorg etc.) stimuleren op het gebied van (hoog)begaafdheid	7	33%	20%	7%	7%
Richtlijnen opstellen over hoe scholen leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid signaleren	5	40%	0%	0%	0%

	N	De inhoud van de activiteit is concreter geworden	De intensiteit van de activiteit is veranderd (meer/minder intensief)	De partners met wie er wordt samengewerkt m.b.t. de activiteit	Anders, namelijk
Het aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen	16	38%	0%	0%	6%
Inventariseren van de onderwijsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen	15	53%	7%	7%	7%
Inventariseren welke leerlingen binnen het samenwerkingsverband kenmerken van (hoog)begaafdheid tonen	9	33%	0%	0%	0%
De aanwezige expertise en het professionaliseringsaanbod binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen	17	41%	18%	6%	6%
Het instellen van een informatiepunt of steunpunt voor vragen van ouders, leerlingen en/of docenten op het gebied van (hoog)begaafdheid	5	0%	0%	0%	0%

De samenwerking tussen scholen stimuleren op het gebied van (hoog)begaafdheid	35	23%	20%	9%	0%
De samenwerking tussen onderwijs en externe partijen (gemeente, jeugdzorg etc.) stimuleren op het gebied van (hoog)begaafdheid	7	33%	20%	7%	7%
Richtlijnen opstellen over hoe scholen leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid signaleren	5	40%	0%	0%	0%

Samenwerkingsverbanden: Geef per activiteit aan waarom deze is veranderd t.o.v. de beschrijving in het subsidieplan? (Meerdere antwoorden mogelijk) (de vraag is alleen gesteld bij activiteiten waarbij veranderingen waren)

	N	Als gevolg van COVID	Door onvoldoende draagvlak	Door onvoldoende samenwerking	Door feedback en ervaringen van scholen & medewerkers	Door een tekort aan geschikt personeel	Door onduidelijkheid over verdeling van taken	Anders, namelijk
Het aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen	16	56%	0%	0%	19%	0%	6%	25%
Inventariseren van de onderwijsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen	15	47%	0%	0%	20%	0%	7%	27%
Inventariseren welke leerlingen binnen het samenwerkingsverband kenmerken van (hoog)begaafdheid tonen	9	67%	0%	0%	11%	0%	11%	11%
De aanwezige expertise en het professionaliseringsaanbod binnen het samenwerkingsverband in kaart brengen	17	59%	0%	6%	18%	0%	6%	24%
Het instellen van een informatiepunt of steunpunt voor vragen van ouders, leerlingen en/of docenten op het gebied van (hoog)begaafdheid	5	80%	0%	0%	0%	0%	0%	20%
De samenwerking tussen scholen stimuleren op het gebied van (hoog)begaafdheid	35	66%	3%	9%	23%	0%	0%	14%
De samenwerking tussen onderwijs en externe partijen (gemeente, jeugdzorg etc.) stimuleren op het gebied van (hoog)begaafdheid	7	47%	0%	13%	40%	7%	0%	7%
Richtlijnen opstellen over hoe scholen leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid signaleren	5	40%	0%	0%	20%	0%	0%	40%

Hoofdstuk 5 subsidiedoelen

Samenwerkingsverbanden: Geef op een schaal van 1-5 aan in hoeverre er verschillen zijn tussen de deelnemende scholen in de mate waarop er kennis over (hoog)begaafdheid aanwezig is binnen het samenwerkingsverband? (N=124)

	%
1 Bijna geen verschillen	3%
2	10%
3	38%
4	38%
5 Hele grote verschillen	11%

Samenwerkingsverbanden: Hoe tevreden bent u over de ontwikkeling de afgelopen 12 maanden mbt de aanwezige kennis over (hoog)begaafdheid binnen het samenwerkingsverband? (N=124) (M = 4.75, sd = 0.81)

	%
1 Zeer ontevreden	0%
2	0%
3	4%
4	35%
5	43%
6	17%
7 Zeer tevreden	1%

Samenwerkingsverbanden: Hoe tevreden bent u over de ontwikkeling de afgelopen 12 maanden met betrekking tot de kennisdeling over (hoog)begaafdheid binnen het samenwerkingsverband? (N=124) (M = 4.47, sd = 1.05).

	%
1 Zeer ontevreden	0%
2	2%
3	18%
4	26%
5	40%
6	12%
7 Zeer tevreden	2%

Samenwerkingsverbanden: Geef op een schaal van 1-5 aan in hoeverre er verschillen zijn tussen de deelnemende scholen in de mate waarop er een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafdheid is? (N=124) (M = 3.50, sd = 0.84)

	%
1 Bijna geen verschillen	2%
2	8%
3	39%
4	42%
5 Hele grote verschillen	10%

Samenwerkingsverbanden: Hoe tevreden bent u over de ontwikkeling de afgelopen 12 maanden met betrekking tot het passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafdheid binnen het samenwerkingsverband? (N=124) (M = 4.44, sd = 0.88)

	%
1 Zeer ontevreden	0%
2	0%
3	15%
4	39%
5	35%
6	11%
7 Zeer tevreden	0%

Samenwerkingsverbanden: Geef op een schaal van 1-5 aan in hoeverre er verschillen zijn tussen de deelnemende scholen in de mate van samenwerking met diverse partijen op het gebied van (hoog)begaafdheid? (N=124) (M = 3.07, sd = 0.91)

	%
1 Bijna geen verschillen	3%
2	23%
3	44%
4	25%
5 Hele grote verschillen	6%

Samenwerkingsverbanden: Hoe tevreden bent u over de ontwikkeling de afgelopen 12 maanden in de samenwerking tussen scholen en andere partijen rond (hoog)begaafdheid? (N=124) (M = 4.17, sd = 1.03)

	%
1 Zeer ontevreden	0%
2	7%
3	14%
4	42%
5	29%
6	7%
7 Zeer tevreden	1%

Samenwerkingsverbanden: Hoe tevreden bent u over de ontwikkeling de afgelopen 12 maanden in de samenwerking tussen het samenwerkingsverband en andere partijen rond (hoog)begaafdheid? (N=124) (M = 4.20, sd = 1.2)

	%
1 Zeer ontevreden	1%
2	9%
3	15%
4	34%
5	28%
6	11%
7 Zeer tevreden	2%

Samenwerkingsverbanden: Bron van oordeel over een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafdheid, meerkeuzevraag (N=124).

	%
Op basis van gesprekken met de werkgroep(en) (hoog)begaafdheid	85%
Op basis van gesprekken met de deelnemende scholen	73%
Op basis van mijn eigen indruk	63%
Op basis van gesprekken met (hoog)begaafdheidsexperts	63%
Op basis van gesprekken met ouders en leerlingen	36%
Op basis van een vragenlijst onder de deelnemende scholen	25%
Anders, namelijk.	14%
Op basis van schoolassessments	11%
Op basis van een vragenlijst onder de werkgroep(en) (hoog)begaafdheid	9%
Op basis van een extern onderzoek	6%

Op basis van een vragenlijst onder de (hoog)begaafdheidsexperts	5%
Op basis van een vragenlijst onder de ouders en leerlingen	5%

Samenwerkingsverbanden: *Bron van oordeel over kennisniveau, meerkeuze (n = 124).*

	%
Op basis van gesprekken met de werkgroep(en) (hoog)begaafdheid	83%
Op basis van gesprekken met scholen	73%
Op basis van mijn eigen indruk	65%
Op basis van het aantal medewerkers in scholen met een afgeronde training of opleiding.	45%
Op basis van een vragenlijst onder scholen	33%
Op basis van informatie van ouders en/of leerlingen	26%
Anders, namelijk	15%

Samenwerkingsverbanden: *Bron van oordeel over kennisdeling, meerkeuzevraag (n = 124).*

	%
Op basis van gesprekken met de werkgroep(en) (hoog)begaafdheid	84%
Op basis van mijn eigen indruk	65%
Op basis van gesprekken met de deelnemende scholen	65%
Op basis van het aantal kennisdelingsbijeenkomsten dat plaatsvindt	60%
Op basis van gesprekken met (hoog)begaafdheidsexperts	56%
Op basis van de mate van belangstelling voor georganiseerde kennisdelingsbijeenkomsten	32%
Op basis van het aantal kennisdelingsbijeenkomsten dat plaatsvindt binnen scholen	18%
Op basis van een vragenlijst onder scholen	17%
Op basis van informatie van ouders en/of leerlingen	7%
Anders, namelijk	8%

Samenwerkingsverbanden: *Bron van oordeel over samenwerking, meerkeuzevraag (n = 124).*

	%
Op basis van mijn eigen indruk	84%
Op basis van gesprekken met andere samenwerkingsverbanden	66%
Op basis van gesprekken met gemeentes	58%
Op basis van gesprekken met de scholen	56%
Op basis van gesprekken met (jeugd)zorginstanties	42%
Op basis van gesprekken met ouders	27%
Op basis van een vragenlijst onder de scholen	7%
Op basis van een extern onderzoek	2%
Op basis van een vragenlijst onder ouders	2%
Op basis van een vragenlijst onder andere samenwerkingsverbanden	0%
Op basis van een vragenlijst onder gemeente(s)	0%
Op basis van een vragenlijst onder (zorg)instanties	0%
Anders, namelijk	11%

Oberon

Postbus 1423, 3500 BK Utrecht
t 030 230 60 90 | f 030 230 60 80
info@oberon.eu | www.oberon.eu

Utrecht, november 2021

Onderzoek uitgevoerd met hulp van subsidie van het Nationaal Regieorgaan
Onderwijsonderzoek (NRO)